

„Meža nozares ekonomiskās situācijas monitorings”

Lauku atbalsta dienesta līguma numurs: Nr. 180909/S111

Projekta pasūtītājs: LR ZM Lauku atbalsta dienests
Finansējums: Meža attīstības fonds

Izpildītājs: SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”

Projekta vadītājs: Andrejs Domkins

Direktors: Andrejs Domkins

Jelgava 2009

SATURS

TABULU SARAKSTS	4
ATTĒLU SARAKSTS.....	5
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	8
IEVADS.....	9
1. PĒTĪJUMA REZULTĀTI PAR 100 PĒC PĀRSTRĀDES JAUDĀM LIELĀKAJIEM KOKRŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMIEM.....	13
1.1. Lielo kokrūpniecības uzņēmumu darbības apraksts.....	13
1.2. Lielo kokrūpniecības uzņēmumu finansu rādītāji un to analīze.....	15
1.2.1. Ražošanas produktivitāte.....	15
1.2.2. Nodarbināto skaits un prognozes.....	16
1.2.3. Nodrošinājums ar pasūtījumiem.....	16
1.2.4. Prognozējamā investīciju ietekme uz sektora attīstību.....	17
1.2.5. Rentabilitāte.....	17
1.2.6. Likviditāte.....	18
1.2.7. Uzņēmumu redzējums par problēmām nozarē.....	18
1.2.8. Secinājumi.....	19
2. PĒTĪJUMA REZULTĀTI PAR PRIVĀTO MEŽA ĪPAŠNIEKU PIEREDZI, ATTIEKSMI UN VĒRTĒJUMI ATTIECĪBĀ UZ MEŽA APSAIMNIEKOŠANU.....	20
2.1. Meža īpašnieku veiktā meža ciršana (cirsmas pārdošana).....	21
2.2. Meža īpašnieku plāni par meža ciršanu (cirsmas pārdošanu) 2010. gadā	24
2.3. Eiropas Savienības finansējuma izmantošana meža apsaimniekošanā.....	29
2.4. Trešo personu pakalpojumu izmantošana.....	30
2.5. Meža īpašnieku sadarbība ar mednieku kolektīviem.....	32
2.6. Galvenie avoti, no kuriem meža īpašnieki iegūst informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem.....	34
2.7. Faktori, kas visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu.....	35
2.8. Meža īpašnieku uzskati par labāko un godīgāko veidu, kā piemērot nodokli meža īpašumam.....	35
2.10. Secinājumi.....	37
3. PĒTĪJUMA REZULTĀTI PAR 100 MIKRO, MAZAJIEM UN VIDĒJIEM UZŅĒMUMIEM.....	38
3.1. MMVU darbības apraksts.....	38
3.2. MMVU finansu rādītāji un to analīze.....	40
3.2.1. Ražošanas produktivitāte.....	40
3.2.2. Nodarbināto skaits un prognozes.....	43
3.2.3. Nodrošinājums ar pasūtījumiem.....	44
3.2.4. Prognozējamā investīciju ietekme uz sektora attīstību.....	45
3.2.5. Rentabilitāte un likviditāte.....	46
3.2.6. Uzņēmumu redzējums par problēmām nozarē.....	46
3.2.7. Secinājumi un priekšlikumi.....	48
4. EKONOMISKAIS MONITORINGS.....	50
4.1. Lielāko skujkoku zāgētavu monitorings un tā rezultāti.....	50
4.2. Ikmēneša apalkoksnas cenu monitorings un tā rezultāti.....	54
4.2.1. Resnās un vidējās lietkoksnas cenu dinamika.....	54

4.2.2. Tievās lietkoksnes cenu dinami.....	55
4.3. Atbalsta mehānisms un notikumu monitorings Latvijas koksnes produktu ražotāju konkurentu valstīs.....	57
4.4. Latvijas koksnes produktu tirgus apskats un prognozes.....	60
4.4.1. Latvijas meža nozare un globālais tirgus.....	60
4.4.2. Tendences globālajā koksnes produktu tirgū.....	62
4.4.3. Detalizēts galveno Latvijas koksnes produktu tirgus apskats.....	69
4.5. Secinājumi un priekšlikumi.....	74
5. EKSPERTU VĒRTĒJUMI UN PROGNOZES.....	75
5.1. Vispārējie secinājumi un priekšlikumi.....	75
Pielikumi.....	79

TABULU SARAKSTS

2.1. tabula	Citi iemesli, kāpēc tika veikta meža ciršana
2.2. tabula	Citi iemesli, kāpēc meža īpašnieki 2010.gadā neplāno cirst mežu (pārdot cirsmu)
4.1. tabula	Lielbritānijas ekonomiskie pamatrādītāji
4.2. tabula	Vācijas ekonomiskie pamatrādītāji
4.3. tabula	Skujkoku zāģmateriālu bilance, milj. m ³
4.4. tabula	Francijas ekonomiskie pamatrādītāji
4.5. tabula	Jauno dzīvojamo māju būvniecības statistika, tūkst vienību

ATTĒLU SARAKSTS

- 1.1.att. TOP 100 pēc pārstrādes jaudām lielāko uzņēmumu kopējais apaļkoksnes pārstrādes apjoms m³
- 1.2.att. Uzņēmumu pārstrādes apjomu dinamika 2009.gadā
- 1.3.att. Aptaujāto uzņēmumu apgrozījums Ls uz 1 m³ 2008.gadā
- 1.4.att. Aptaujāto uzņēmumu ražošanas produktivitāte (Ls) 2008.gadā pēc apgrozījuma latos
- 1.5.att. Aptaujāto uzņēmumu ražošanas produktivitāte (Ls) 2008.gadā pēc pārstrādes apjoma m³
- 1.6.att. Nodarbināto skaits aptaujātajos uzņēmumos
- 1.7.att. Aptaujāto uzņēmumu nodrošinājums ar pasūtījumiem
- 1.8.att. Aptaujāto uzņēmumu rentabilitāte 2008.gadā
- 1.9.att. Aptaujāto uzņēmumu likviditāte
- 2.1.att. Privāto meža īpašumu sadalījums pa lieluma grupām
- 2.2.att. Meža ciršana (cirsmas pārdošana), kas veikta senāk nekā 2009.gadā
- 2.3.att. Meža īpašnieku veiktā ciršana (cirsmas pārdošana) 2009.gadā
- 2.4.att. Galvenie iemesli, kāpēc tika veikta meža ciršana
- 2.5.att. Veidi, kādos tiek realizēti ciršanas rezultātā iegūtie kokmateriāli 2009.gadā
- 2.6.att. Veidi, kādos tiek realizēti ciršanas rezultātā iegūtie kokmateriāli senāk nekā 2009.gadā
- 2.7.att. Plāni par meža ciršanu (cirsmas pārdošanu) 2010.gadā
- 2.8.att. Plānotais ciršanas (cirsmas pārdošanas) apjoms 2010.gadā
- 2.9.att. Galvenie iemesli, kāpēc meža īpašnieki 2010.gadā neplāno cirst mežu (pārdot cirsmu)
- 2.10.att. Par cik latiem būtu jāpalielina augoša meža cenai, lai meža īpašnieki nākamgad veiktu ciršanu?
- 2.11.att. Ceļa trūkuma ietekme uz ciršanas veikšanu
- 2.12.att. Ceļa trūkuma ietekme uz ciršanas veikšanu dažādos Latvijas reģionos
- 2.13.att. ES finansējuma izmantošana
- 2.14.att. ES finansējuma izmantošanas mērķi
- 2.15.att. Iemesli, kuru dēļ meža īpašnieki neizmanto ES finansējumu
- 2.16.att. Trešo personu pakalpojumu izmantošana meža apsaimniekošanā
- 2.17.att. Biežāk izmantotie trešo personu pakalpojumi
- 2.18.att. Līguma slēgšana ar mednieku kolektīviem
- 2.19.att. Līgumos paredzētā atlīdzība īpašniekam
- 2.20.att. Saskašanās ar grūtībām vai domstarpībām ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem meža īpašumā
- 2.21.att. Meža īpašnieku attieksme pret ierosinājumu, ka meža īpašniekam būtu jāslēdz medību platību nomas līgums ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā

- 2.22.att. Galvenie avoti, no kuriem meža īpašnieki iegūst informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem
- 2.23.att. Faktori, kas visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu
- 2.24.att. Meža īpašnieku uzskati par labāko un godīgāko veidu, kā piemērot nodokli meža īpašumam
- 2.25.att. Attālums līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram
- 3.1. att. Respondentu komercdarbības sadalījums
- 3.2.att. Respondentu darbības veids
- 3.3.att. MMVU apgrozījums no kokapstrādes
- 3.4.att. Galvenie iemesli pārstrādes apjoma izmaiņām
- 3.5.att. Mikro, mazo un vidējo uzņēmumu produkcijas eksports
- 3.6.att. Darbinieka skaita izmaiņas dinamika aptaujātajos uzņēmumos
- 3.7.att. Aptaujāto uzņēmumu nodrošinājums ar pasūtījumiem
- 3.8.att. Galvenās problēmas nozares attīstībai Latvijā
- 3.9.att. Faktori, lai uzņēmums attīstītu savu darbību
- 4.1.att. Respondentu pārstrādes apjomi mēnesī (zāģbaļķu m³)
- 4.2.att. Pārstrādes apjomu dinamika sadalījumā pa respondentiem un zāģētavu lieluma grupām (2008.g. maijs = 100%)
- 4.3.att. Respondentu apjomi apaļkoku krautuvē pirms ražošanas (zāģbaļķu m³)
- 4.4.att. Zāģbaļķu krājuma dinamika pa uzņēmumiem
- 4.5.att. Zāģbaļķu krājuma dinamika pa ceturkšņiem
- 4.6.att. Resnas lietkoksnas cenu dinamika (Ls/m³ SPOT tirgū)
- 4.7.att. Vidējās lietkoksnas cenu dinamika (Ls/m³ SPOT tirgū)
- 4.8.att. Tievās lietkoksnas cenu dinamika (Ls/m³ SPOT tirgū)
- 4.9.att. Malkas cenu dinamika (Ls/m³ SPOT tirgū)
- 4.10.att. Katra valsts īstenojusi dažādu pasākumu kopumus, lai stimulētu kokrūpniecību
- 4.11.att. Konkurētspēju ietekmējošo faktoru darbība Latvijā un Zviedrijā
- 4.12.att. Izvedmuitas nodoklis apaļkokiem
- 4.13.att. Lielākie meža zemju īpašnieki vai koncesiju turētāji Krievijā (tūkst. ha)
- 4.14.att. Zāģmateriālu cenas globālajā tirgū, Ls/m³
- 4.15.att. Vidējā zāģmateriālu pārdošanas cena un zāģbaļķu izmaksas
- 4.16.att. Skujkoku zāģmateriālu eksports uz Lielbritāniju, m³,2004-2009
- 4.17.att. Skujkoku zāģmateriālu eksports uz Vāciju un Nīderlandi, m³,2004-2009
- 4.18.att. Skujkoku zāģmateriālu eksports uz Franciju un Beļģiju, m³,2004-2009
- 4.19.att. Skujkoku zāģmateriālu eksports uz Lietuvu un Igauniju, m³,2004-2009
- 4.20.att. Skujkoku zāģmateriālu eksports uz Japānu un Ēģipti, m³,2004-2009
- 4.21.att. Koksnas tirgus pieaugums (pēc FAO datiem)
- 4.22.att. Uzsāktās māju būvniecības apjomi Ziemeļamerikā un Eiropā
- 4.23.att. Skujkoku zāģmateriālu patēriņš pasaules tirgū

- 4.24.att. Piegādes apjomu izmaiņu tendences Eiropas tirgū
- 4.25.att. Eiropas zāgmateriālu eksporta apjomu izmaiņas
- 4.26.att. Tirdzniecības apjomu dinamika galvenajos pasaules tirgos
- 4.27.att. Koksnes produktu patēriņš Ķīnā
- 4.28.att. Ķīnā ražoto koksnes un citu materiālu mēbeļu eksports
- 4.29.att. Koksnes un papīra produktu eksports no Ķīnas
- 4.30.att. Prognozētais māju būvniecības pieaugums vadošajos reģionos
- 4.31.att. Uzcelto māju un jauno būvobjektu skaits Lielbritānijā, tūkst. vienību
- 4.32.att. Privāto māju būvniecības statistika, ASV, tūkst. vienību, 2007.-2009.g.
- 4.33.att. Eiropas izcelsmes zāgmateriālu imports uz ASV, tūkst. m³

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

LR	Latvijas republikas
ZM	Zemkopības ministrija
LM	Labklājības ministrija
MAF	Meža attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
MMVU	Mikro, mazie un vidējie uzņēmumi
LKF	biedrība „Latvijas Kokrūpniecības federācija”
MeKA	SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”
VMD	Valsts meža dienests
CA	Ciršanas apliecinājums
KPC	Konsultācijas un pakalpojumu centrs
LAD	Lauku atbalsta dienests
SKDS	Tirgus un sabiedriskās domas pētījuma centrs „SKDS”
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
LIAA	Latvijas Investīcijas un attīstības aģentūra
WWF	Nodibinājums „Pasaules dabas fonds”
ES	Eiropas Savienība
ERAF	Eiropas Reģionālais attīstības fonds
SIA	Sabiedrības ar ierobežotu atbildību
ZS	Zemnieku saimniecības
IK	Individuālais komersants

IEVADS

Problēmas raksturojums

Meža nozare ir definēta kā viena no prioritārajām tautsaimniecības nozarēm, kas ļautu virzīties uz eksportorientētu ekonomiku un palīdzētu Latvijai pārvarēt ekonomisko krīzi. Lai realizēto šo mērķi un veiksmīgāk konkurētu starptautiskajos tirgos, ļoti būtiski ir apzināties, kas ir nozares stabilas darbības pamatā un maksimāli veicināt šo faktoru saglabāšanu un stiprināšanu. Galvenais kokapstrādes sektora potenciāls ir ilgstoša produktivitātes līmeņa uzturēšana, kas rada ekonomikas pacēlumu. Lai to panāktu, ir nepieciešams produktivitāti pilnveidot jau eksistējošajās jomās, uzlabojot vēlamo īpatnību produktā, tehnoloģijās vai paaugstinot produkcijas pievienoto vērtību. Pateicoties pēdējos gados veiktajām investīcijām, Latvijas kokrūpniecību raksturo augsti attīstīta pirmapstrāde. Taču koksnes tālāk apstrādes ir vēl jāattīsta, lai iegūtu augstāku pievienoto vērtību. Latvijā pagaidām ir vidēji 158. EUR uz 1 koksnes m³, kas ir 2-3 reizes mazāks kā citās meža „lielvalstīs”. Būtiska loma augstas pievienotas vērtības radīšanā ir tieši mazie un vidējie uzņēmumi. Tādēļ ir ļoti svarīgi, lai krīzes apstākļos šis sektors spētu saglabāt savu konkurētspēju ne tikai Latvijā, bet arī globālajā koksnes produktu tirgū. Globālās krīzes rezultātā ir izjaukts koksnes kompleksas izmantošanas tirgus un šādos apstākļos privātie meža īpašnieki ir pārtraukuši savu resursu piedāvāšanu tirgū, kas rada papildus pieprasījumu valsts mežos. Šādos apstākļos ļoti nozīmīga ir valsts loma, fokusēta uz dažādu priekšrocību radīšanu produktivitātes kāpināšanai, piemēram, nodrošinot koksnes resursu stabilitu pieejamību. Latvijā kokrūpniecība ir eksporta līderis un vienīgā nozare, kurai ir pozitīva eksporta un importa bilance. Valsts mērogā jāveicina sabiedrības pozitīvo attieksmi pret videi draudzīgiem būvmateriāliem, to pielietošanu renovācijās un būvniecībā.

Projekta mērķis

Projekta virsmērķis ir veicināt nozares uzņēmumu produktivitātes palielināšanu un eksportspējas saglabāšanu. Pētījuma rezultātā iegūtā informācija par privāto meža īpašnieku ekonomisko aktivitāti sniegs priekšstatu par faktoriem, kas ietekmē meža īpašniekus pieņemt lēmumu veikt saimniecisko darbību 2009.gadā un ļaus prognozēt viņu potenciālo saimniecisko aktivitāti 2010.gadā. Lai nodrošinātu rezultātu objektivitāti paredzēts aptaujāt ~ 800 meža īpašnieku, 100 lielākos kokrūpniecības uzņēmumus un 100 mikro, mazos un vidējos uzņēmumus. Iegūtie rezultāti ļaus prognozēt tirgus un valsts institūciju darbību (likumdošanas aktu) ietekmi uz prognozējamo resursu plūsmu no privātajiem mežiem 2010.gadā.

Aptauju un statistiskās informācijas analīzes rezultātā iegūtā informācija par mikro, maziem un vidējiem meža nozares uzņēmumiem ļaus novērtēt krīzes ietekmi uz kokapstrādes jaudām un produktu sortimentu, kā arī darbojošās uzņēmumu dzīvotspēju un spēju pielāgoties nepārtraukti mainīgajai tirgus videi. Informācijas ieguves un analīzes sadalījums pa uzņēmumu grupām (atsevišķi aptaujājot un analizējot mikrouzņēmumus)

sniogs precīzāku nozares pašreizējās situācijas un attīstības tendenču raksturojumu, ievērtējot gan ārējā, gan iekšējā tirgus situācijas ietekmi. Rezultātu reprezentativitāti nodrošinās tas, ka tiks aptaujāti vismaz 100 uzņēmumi. Projekta laikā veiktais lielāko skujkoka zāgētavu ekonomiskais monitorings dos iespēju sekot līdz pārstrādes apjomu tendencēm un atlikumiem apaļkoksnes noliktavās un apaļkoksnes cenai patēriņa vietās sadalījumā par rūpnieciski visvairāk izmantojamiem sortimentiem. Tas ļaus nepārtraukti novērtēt situāciju resursu plūsmā. Projekta rezultātā iegūta informācija par atbalsta mehānismiem un notikumu monitorings Latvijas koksnes produktu ražotāju konkurentu valstīs, ļaus operatīvi novērtēt mūsu uzņēmumu konkurētspēju. Šajā aspektā ļoti nozīmīgs un aktuāls ir arī projekta rezultāts galveno Latvijas koksnes produktu tirgu apskats un prognozes.

Projekta uzdevumi

1. Metodikas izstrāde:

- Informācijas ieguvei par privāto meža īpašnieku ekonomisko aktivitāti (faktoriem, kas ietekmē meža īpašnieku pieņemt lēmumu veikt saimniecisko darbību 2009.gadā; noskaidrot meža īpašnieku potenciālo saimniecisko aktivitāti 2010.gadā u.c.);
- Informācijas ieguvei par mikro, maziem un vidējiem meža nozares uzņēmumiem (kopējais skaits pa „lielumiem”, jaudas; produkcija u.c.).

2. Informācijas (datu) ieguve (aptauja starp 100 pēc pārstrādes jaudām lielākiem kokrūpniecības uzņēmumiem):

- par 2008. gada darbības rezultātiem, t.sk. pārstrādātajiem apjomiem;
- par darbības plāniem 2009. un 2010.gadā:
  - ražošanas produktivitāte;
  - nodarbināto skaits un prognozes;
  - nodrošinājums ar pasūtījumiem;
  - prognozējamo investīciju ietekme uz sektora attīstību;
  - neto apgrozījums;
  - rentabilitāte;
  - likviditāte.
- par uzņēmuma redzējumu attiecībā uz problēmām nozarē (apakšnozarē).

3. Informācijas (datu) ieguve (privāto meža īpašnieku reprezentatīva aptauja, kas ļautu noskaidrot faktoros, kuri ietekmē privāto meža īpašnieku pieņemt lēmumu veikt saimniecisko darbību 2009.gadā un noskaidrot meža īpašnieku potenciālo saimniecisko aktivitāti 2010.gadā).

4. Informācijas (datu) ieguve (meža nozares mikro, mazo un vidējo uzņēmumu (MMVU) aptauja (ne mazāk kā 100 uzņēmumi, kas nepārkļājas ar augstāk minēto aptauju respondentiem):

- par darbības rezultātiem 2008. gadā, t.sk. pārstrādātajiem apjomiem;
- par darbības plāniem 2009. un 2010.gadā:
  - ražošanas produktivitāte;
  - nodarbināto skaits un prognozes;
  - nodrošinājums ar pasūtījumiem;
  - prognozējamo investīciju ietekme uz sektora attīstību;
  - neto apgrozījums;

- rentabilitāte;
- likviditāte;
- par uzņēmuma redzējumu attiecībā uz problēmām nozarē (apakšnozarē).

5. Ekonomiskais monitoringa par:

- Lielāko skujkoka zāģētavu ikmēneša monitoringa ar mērķi sekot pārstrādes apjomu tendencēm un atlikumiem apaļkoksnes noliktavās.
- Ikmēneša apaļkoksnes cenu monitoringa patēriņa vietās sadalījumā par rūpnieciski visvairāk izmantojamiem sortimentiem.
- Atbalsta mehānisms un notikumu monitoringa Latvijas koksnes produktu ražotāju konkurentu valstīs;
- Galveno Latvijas koksnes produktu tirgu apskats un prognozes.

6. Sagatavot ziņojumus, ekspertu viedokļus un prognozes par sektoru konkurētspēju un galvenajām tirgus tendencēm.

Projekta metodika

Lai sasniegtu izvirzītos uzdevumus, tiek izmantotas vairākas savstarpēji papildinošas pētījuma metodes:

- sekundāro informācijas avotu analīze;
- CSP references grupu apsekojums;
- uzņēmēju intervijas;
- padziļinātās intervijas;
- ekspertu vērtējums.

Sekundāro informācijas avotu analīze – tās ietvaros paredzēts veikt esošo datu bāzu analīzi un līdz šim veikto pētījumu rezultātu izvērtējumu.

CSP references grupu apsekojums – CSP datus par nozares darbību iegūst no uzņēmumiem un privātiem īpašniekiem un to izvēle ir notikusi pēc to iepriekšējiem saimnieciskās darbības rezultātiem.

Uzņēmēju intervijas – tās ietvaros paredzēts veidot daļēji strukturētas un padziļināta tipa aptaujas. Intervējamie uzņēmumi atlasīti, balstoties uz to pamatdarbības veidu, apgrozījumu un ģeogrāfisko atrašanās vietu.

Padziļinātās intervijas – tā ietvaros paredzēts veikt ~ 30 dziļās un atvērta tipa intervijas ar uzņēmuma vadītājiem par tā darbības rezultātiem un plāniem.

Ekspertu vērtējumi - gan kokrūpniecības nozarē, gan ar to saistītajās nozarēs pastāv tendences, kuras izprast var tikai nozares speciālisti, tāpēc atsevišķu pētījuma sadaļu izstrādē tiks piesaistīti saistīto nozaru speciālisti.

Projekta ārpakalpojumu raksturojums

Ņemot vērā pētījumam atvēlēto laiku un apjomīgos darba uzdevumus, veiksmīgai projekta realizācijai un nosprausto mērķu sasniegšanai plānots piesaistīt ārpakalpojumu sniedzējus.

Pētījuma ietvaros galvenie ārpakalpojumu sniedzēji ir šādi:

- aptaujas anketas izstrādi un aptauju pēc pārstrādes lielākiem kokrūpniecības uzņēmumiem, kā arī lielāko skujkoku zāģētavu un apaļkoksnes cenu monitoringu veica biedrība „Latvijas Kokrūpniecības federācija”;

- mikro, mazo un vidējo uzņēmumu aptauju veica VMD Konsultācijas pakalpojumu centrs uz MeKAs izstrādātās anketas pamata;
- privāto meža īpašnieku aptauju, paraugkopas definēšanu veica biedrība „Meža īpašnieku biedrība”;
- privāto meža īpašnieku aptauju veica tirgus un sabiedriskās domas pētījuma centrs „SKDS”.

1. PĒTĪJUMA REZULTĀTI PAR 100 PĒC PĀRSTRĀDES JAUDĀM LIELĀKAJIEM KOKRŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMIEM

Pētījuma metodika

Lai iegūtu datus par 100 pēc pārstrādes jaudām lielākajiem kokrūpniecības uzņēmumiem tika aptaujāti ~150 uzņēmumi pēc nejaušas izlases metodes, par pamatu ņemot datus par šo uzņēmumu 2007. un 2008. gada pārstrādes apjomiem m³. Telefonaptaujas laikā tika iegūti dati gan par 2008. gada darbības rezultātiem, gan prognozes 2009. un 2010. gadam. Viens no projekta mērķiem ir noskaidrot lielo kokrūpniecības uzņēmumu darbības rādītājus un nākotnes plānus 2010.gadā. Balstoties uz iegūtajiem datiem tika veikti dažādi aprēķini t.sk. uzņēmumu rentabilitāte, likviditāte un ražošanas produktivitāte.

1.1. Lielo kokrūpniecības uzņēmumu darbības apraksts

Aptaujāto respondentu 2008. gada darbības rezultāti liecina, ka 2008. gads pārstrādes apjomu ziņā bijis vissmagākais uzņēmumiem, jo saskaņā ar iegūtajiem datiem salīdzinot ar 2007. gadu pārstrādes apjomi krituši ~ 30% (1.1.att.).

1.1.att. TOP 100 pēc pārstrādes jaudām lielāko uzņēmumu kopējais apjomsnes pārstrādes apjoms m³

Savukārt, dati par 2009. gada 9 mēnešiem rāda, ka kopējais pārstrādes apjoms 2009. gadā kopumā varētu pieaugt par 5 - 6%, ņemot vērā vidējos mēneša pārstrādes apjomus, un 2010. gadā šie uzņēmumi vēlētos pārstrādes apjomus atgriezt 2007. gada līmenī. Ņemot vērā ierobežotās zāģbaļķu importa iespējas, tas būs iespējams vai nu uz mežizstrādes apjoma palielināšanas rēķina Latvijā, vai arī uz iekšējo tirgus pārdali, „atņemot” zāģbaļķus mazajiem pārstrādātājiem. Tomēr pēc ekspertu viedokļa, neviens no iepriekšminētajiem scenārijiem nevarēs nodrošināt respondentu vēlamo zāģbaļķu pieejamības līmeni, tādēļ, visticamāk, 2010. gadā būs novērojama tirgus pārdale starp

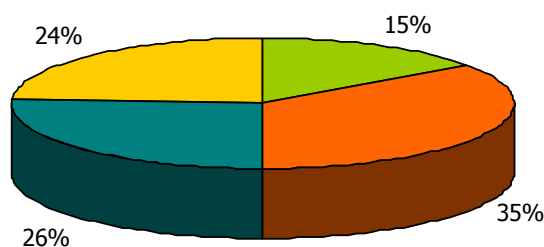
uzņēmumiem, izspiežot jebkura lieluma vājākos dalībniekus, savukārt, pārstrādes apjomi kopumā augs tikai nedaudz.

Aptaujātajos vidēja lieluma uzņēmumos lielākās izmaiņas nodarbināto sastāvā tika izdarītas 2009. gada sākumā, kad atlaisti tika ~ 30-35% darbinieku, taču tagad uzņēmumi pauž, ka pamazām, palielinoties ražošanas apjomiem atlaistie darbinieki tiek pieņemti atpakaļ.

Gandrīz puse, t.i. ~ 42%, no visiem aptaujātajiem respondentiem 2008. gadu noslēguši ar zaudējumiem, un arī kopējie aprēķini uzrāda vairāk kā 20 milj. Ls zaudējumu 2008. gadā.

Lielākā daļa no uzņēmumiem, kas 2008. gadā strādājuši ar zaudējumiem bija vidēji liela izmēra uzņēmumi – 63%, lielie - 13% un vidēji mazie - 24%.

Aptaujāto uzņēmumu kopējais apgrozījums bija ~ 330 milj. Ls, kas salīdzinājumā ar 2007. gadu ir par 30 – 40 % mazāk, kur 35% aptaujāto uzņēmumu 2009. gadā ir palielinājuši savus pārstrādes apjomus un 26% uzņēmumu pārstrādes apjoms palicis 2008. gada līmenī, turpretim 24% uzņēmumu savus pārstrādes apjomus 2009. gadā samazinājuši salīdzinot ar 2008. gadu, un 15% aptaujāto uzņēmumu 2009. gadā pārtraukuši darbību vai jau uzsākts maksātnespējas process (1.2.att.).

- Pārtraukuši darbību, vai uzsākts maksātnespējas process
- Palielinājuši pārstrādes apjomus 2009. gadā
- Saglabājuši 2008. gada pārstrādes apjomus
- Samazinājuši pārstrādes apjomus, salīdzinājumā ar 2008. gadu

1.2.att. Uzņēmumu pārstrādes apjomu dinamika 2009.gadā

Liela daļa aptaujāto uzņēmumu savus pārstrādes apjomus m³ 2009. gadā ir palielinājuši salīdzinājumā ar 2008. gadu, kas norāda uz to, ka būvniecības tirgus ir sācis „atdzīvoties” un zemākais punkts ir aiz muguras. Kad jautāts par plānotajiem pārstrādes apjomiem 2010. gadā uzņēmumi diezgan vienprātīgi uzsver, ka tos ir plānots palielināt un palēnām sasniegt iepriekšējo gadu rādītājus, bet tas atkarīgs no vairākiem aspektiem, pirmkārt, resursu pieejamības, otrkārt, Latvijas valdības īstenotā ekonomikas politikas.

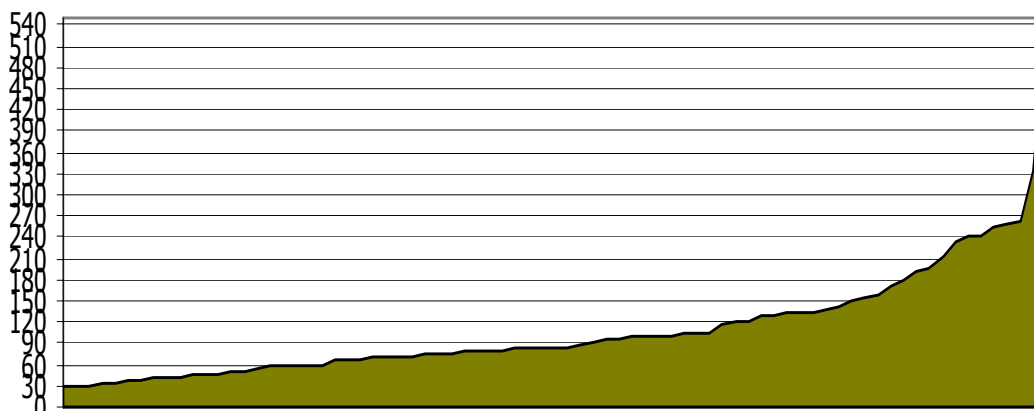
Liela daļa aptaujāto uzņēmumu uzsvēra, ka tieši resursu nepieejamības dēļ nav spējīgi kāpināt savus apjomus un izpildīt pasūtījumus, kas tādējādi grauj klientu turpmāko uzticību.

1.2. Lielo kokrūpniecības uzņēmumu finansu rādītāji un to analīze

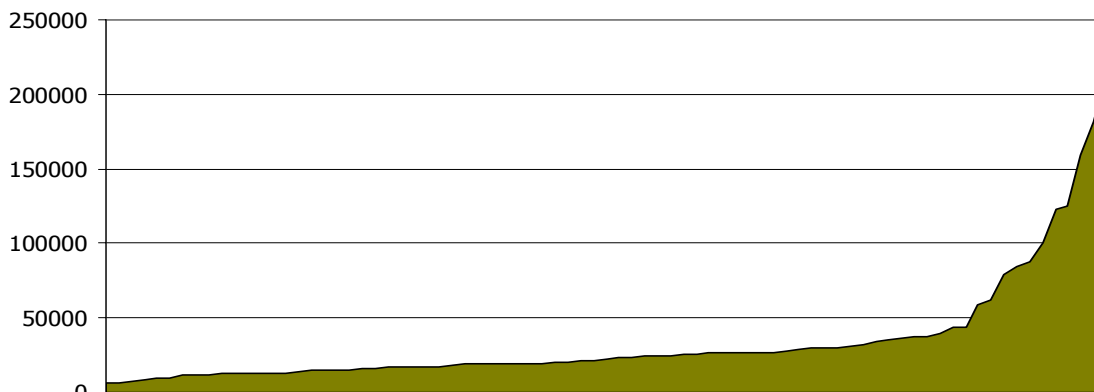
1.2.1. Ražošanas produktivitāte

Vidējā aptaujāto uzņēmumu ražošanas produktivitāte pēc darbinieku skaita 2008. gadā bija 32 tūkst. Ls, kas kopumā ir zems rādītājs, taču jāmin, ka lielajiem ražotājiem, ar pārstrādes apjomiem lielākiem par 100 tūkst.m³ gadā ražošanas produktivitāte bija robežās 100 – 200 tūkst., kas kopumā norāda uz to, ka nepieciešams efektīvizēt ražošanas procesus (1.3. un 1.4.att., kā arī Pielikums Nr.1).

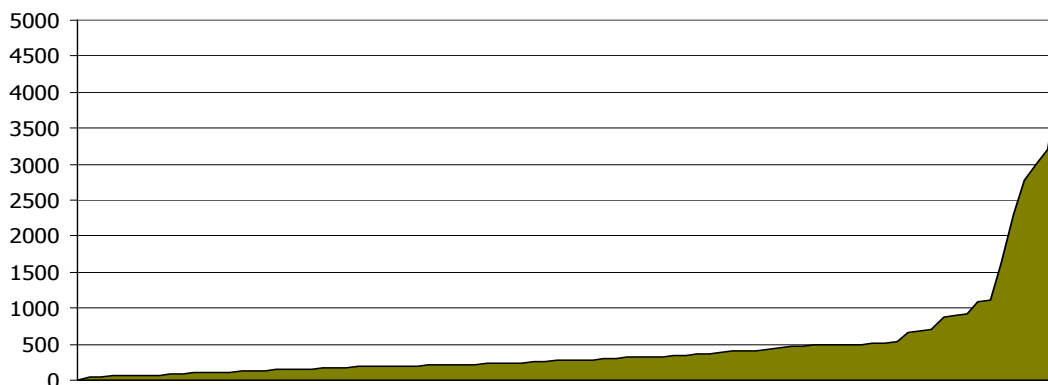
Taču vidējā ražošanas produktivitāte pēc pārstrādes apjoma m³ 2008. gadā bija 497 m³(1.5.att.).

1.3.att. Aptaujāto uzņēmumu apgrozījums Ls uz 1 m³ 2008.gadā

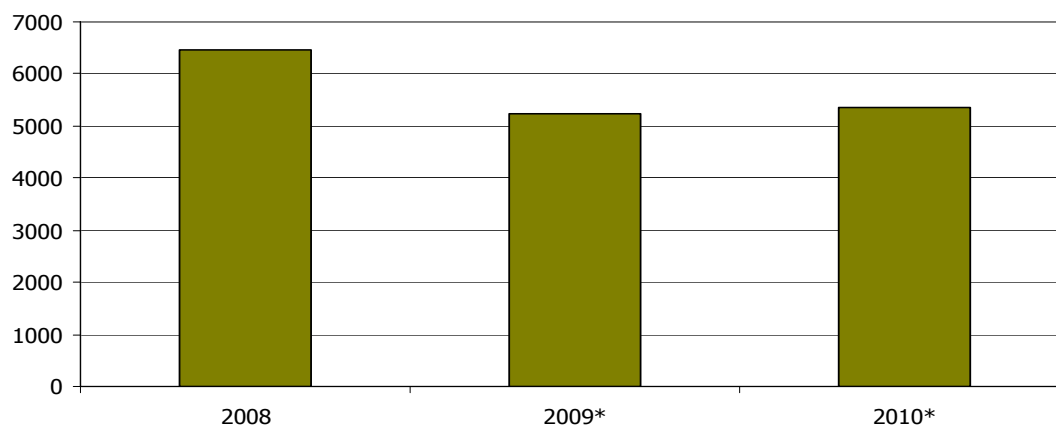
1.4.att. Aptaujāto uzņēmumu ražošanas produktivitāte (Ls) 2008.gadā pēc apgrozījuma latos

1.5.att. Aptaujāto uzņēmumu ražošanas produktivitāte (Ls) 2008.gadā pēc pārstrādes apjoma m³

1.2.2. Nodarbināto skaits un prognozes

Salīdzinājumā ar 2008. gadu nodarbināto skaits aptaujātajos uzņēmumos ir sarucis par ~20%, taču ražotāji uzsver, ka 2009. gada sākumā nodarbināto skaits bijis vēl mazāks, un šobrīd pamazām atlaistie darbinieki tiek pieņemti atpakaļ darbā, taču 2010. gada prognozēs par nodarbināto skaitu uzņēmumi ir piesardzīgi un teic, ka tas varētu saglabāties šī gada līmenī un mazliet palielināties. Piesardzīgi izsakās tā iemesla pēc, ka šobrīd nav skaidra situācija ar apaļkoksnes pieejamību, tāpat tas atkarīgs no uzņēmuma ražošanas apjomiem (1.6.att.).

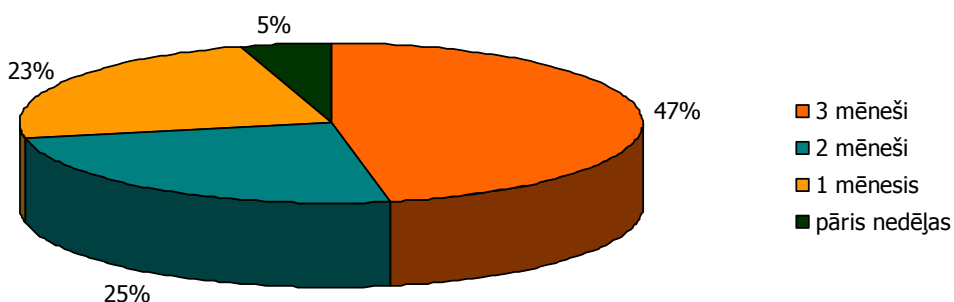

1.6.att. Nodarbināto skaits aptaujātajos uzņēmumos

Vairāki uzņēmumi uzsvēra, ka īsteno LR Labklājības ministrijas un Nodarbinātības Valsts aģentūras programmu, kas uzņēmumiem, kas nespēj darbiniekus nodarbināt pilnībā, ļauj strādāt uz pusslodzi un atlikušajā laikā mācīties kādosursos, kas tādējādi ļauj saglabāt labus darbiniekus, pat ja nav iespējams tos nodarbināt uz pilnu slodzi, cerot uz to, ka drīzumā ražošanas apjomi palielināsies un būs iespējams darbiniekus nodarbināt uz pilnu slodzi.

1.2.3. Nodrošinājums ar pasūtījumiem

Lielākā daļa aptaujāto uzņēmumu ar pasūtījumiem šobrīd ir nodrošināti līdz 2009. gada beigām, t.i., 2-3 mēnešus uz priekšu, un kā atzīst paši uzņēmēji, tas arī ir visoptimālākais variants, jo ilgāk uz priekšu prognozēt nav iespējams, kaut vai tikai apaļkoksnes cenu līmenī (1.7.att.). Pārējie uzņēmumi ar pasūtījumiem nodrošināti ~ mēnesi uz priekšu un piebilst, ka šī brīža situācijai tas ir atbilstoši, bet prognozē, ka 2010. gadā situācijai vajadzētu mainīties un pasūtījumu apjomam pieaugt.

1.7.att. Aptaujāto uzņēmumu nodrošinājums ar pasūtījumiem

Lielākā daļa aptaujāto zāgētavu realizācijas tirgi ir Eiropas Savienības valstis (Vācija, Apvienotā Karaliste, Francija, Ungārija, Itālija, Lietuva u.c.) un ASV, un pārstrādes apjomus iespējams palielināt pateicoties labai sadarbībai iepriekšējos gados, un ņemot vērā, ka eksporta tirgos būvniecība sāk „atdzīvoties” arī zāgēts kopumā tiek vairāk nekā 2008. gadā.

1.2.4. Prognozējamā investīciju ietekme uz sektora attīstību

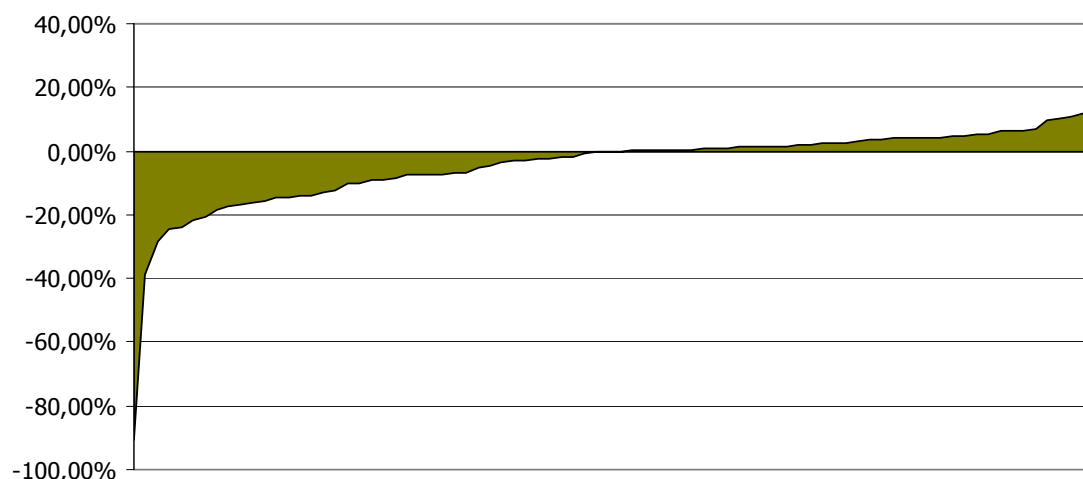
Vaicāti vai tuvākajā laikā uzņēmumā plānotas kādas investīcijas ražotāju viedokļi diezgan krasī atšķīrās, apmēram puse vidēja lieluma zāgētavu uzsvēra, ka ne šogad, ne nākamgad nekādas investīcijas nav plānotas, jo tam vienkārši nav finansējuma, un šobrīd galvenais ir noturēties tirgū, otra puse apgalvoja, ka vai nu 2009. gada sākumā investīcijas jau izdarītas, kas lielākoties bija jaudu palielināšanai un efektivitātes palielināšanai – papildus ražošanas līnijas, vai efektīvāku iekārtu iegāde, vai arī tiek plānotas 2010. gadā, un šobrīd jau noris sarunas ar potenciālajiem iekārtu uzstādītājiem un bankām. Kaut gan vairāki uzņēmumi uzsvēra, ka kopumā ņemot bankas neesot sevišķi pretimnākošas, jo vairākiem ražotājiem apstiprināti projekti Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrā (LIAA), taču neesot iespējams tos īstenot sakarā ar nespēju iegūt finansējumu no bankas.

Savukārt aptaujājot pēc pārstrādes apjomiem lielās zāgētavas redzams, ka lielākoties ražotājiem jau ir diezgan liela kapacitāte un vairākas ražošanas līnijas, un tīri jaudas palielināšanas ziņā investīcijas nav tuvākajā laikā plānotas, taču lielajām zāgētavām iezīmējas tendence investēt efektivitātē un tievākas dimensijas apaļkoku pārstrādes iekārtās.

Kopumā vērtējot, var teikt, ka jau iepriekšējos gados uzņēmumi izdarījuši diezgan nozīmīgas investīcijas jaudās, tāpēc šobrīd nav novērojama viennozīmīga tendence, taču ražotnes ir aprīkotas ar Eiropas līmenim atbilstošām iekārtām un zāgmateriālu kvalitāte ir augsta.

1.2.5. Rentabilitāte

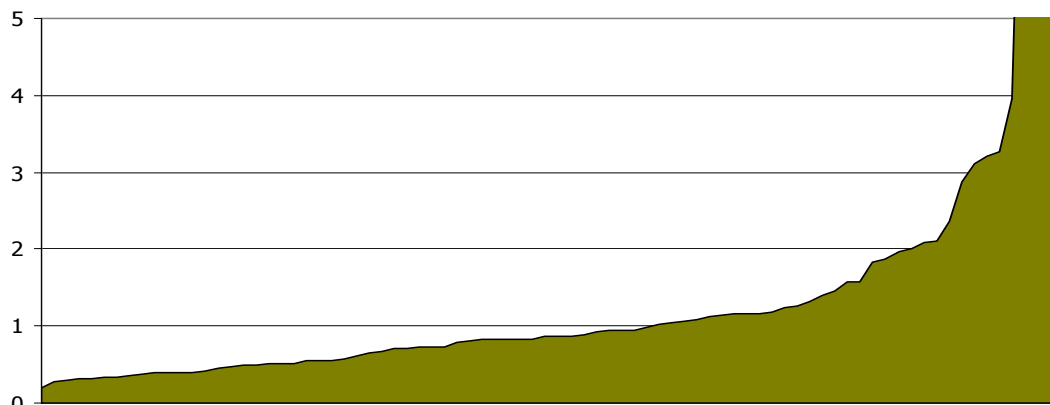
Vidējā aptaujāto uzņēmumu rentabilitāte 2008. gadā bija - 4,53 %, tas izskaidrojams ar to, ka lielākā daļa uzņēmumu šai periodā strādāja ar zaudējumiem.

1.8.att. Aptaujāto uzņēmumu rentabilitāte 2008.gadā

1.2.6. Likviditāte

Kopumā ņemot lielākajai daļai aptaujāto uzņēmumu likviditāte ir zema (0,5 - 1) vai ļoti zema (< 0,5), kas norāda uz augstu risku sākties „domino efektam” maksātnespējas pieteikumos, ja kreditori kļūs uzstājīgāki vai arī uz kādu laiku apstāsies aktivitāte tirgū (pielikums Nr. 2).

1.9.att. Aptaujāto uzņēmumu likviditāte

1.2.7. Uzņēmumu redzējums par problēmām nozarē

1.izaicinājums – resursu pieejamība

Apalkoksnes plūsma no mežiem Latvijā nedrīkst samazināties zem 10 milj. m³/gadā, jo visa nozares pievienotās vērtības ķēde balstās uz apalkoksnes resursu pieejamību

Uzņēmēju definētās vājās vietas:

- 1) privāto mežu īpašnieku motivācija;
- 2) neskaidrība par maksimāli pieļaujamiem ciršanas apjomiem valsts mežos 2011.-2015.gads;
- 3) “fiziskā” apalkoksnes pieejamība Latvijas mežos (meža ceļi);
- 4) tādas apalkoksnes eksports, kurai būtu bijis iespējams pievienot vērtību Latvijā

2.izaicinājums – pilnvērtīga esošo jaudu izmantošana

Vājās vietas:

1. Krīzes izraisītais globālā pieprasījuma kritums;
2. Citu “meža” valstu atbalsta pasākumi vietējiem ražotājiem, kas ietekmē mūsu konkurētspēju

3.izaicinājums – dziļāka koksnes pārstrāde

Vājās vietas:

1. Nepietiekamas tievkoksnes pārstrādes jaudas (t.sk. enerģētikā);
2. Nepietiekoši attīstīta pirmapstrādes produktu dziļāka pārstrāde;
3. Tālākapstrādei trūkst “atspēriena” vietas eksportam – vietējais tirgus;
4. Nepietiekošs atbalsts tehnoloģiju pārnesei un produktu attīstībai.

1.2.8. Secinājumi

1. Valsts pārvaldes līmenī nepieciešams veikt preventīvus uz attīstību vērstus pasākumus meža nozares kā prioritāras nozares iepriekš minēto problēmu kompleksai risināšanai;

2. Lielākajiem kokrūpniecības uzņēmumiem 2008.gadā pārstrādes apjomi samazinājās vidēji par 30%, salīdzinājumā ar 2007.gadu. Lielākā daļa aptaujāto uzņēmēju prognozē 2009.gadā nelielu pārstrādes apjomu pieaugumu, kur pieauguma tendence varētu saglabāties arī 2010.gadā. Jāpiezīmē, ka pārstrādes apjomi atkarīgi no nodrošinājuma ar pasūtījumiem, kur pašreiz uzņēmumi ir nodrošināti ar darbu tuvākajiem vidēji 2-3 mēnešiem, respektīvi, līdz 2009.gada beigām;

3. Pēdējā gada laikā Latvijā ir vērojama koksnes resursu pieejamības problēma, kuras iespējamību un izrietošās sekas jau savlaicīgi paredzēja nozares eksperti, tāpēc savlaicīgi tika pieņemts lēmums par papildus ciršanas apjomiem valsts mežos. Jau pašreiz vērojamas iezīmes, ka koksnes resursu pieprasījums ir nedaudz lielāks par esošo piedāvājumu, kas tādējādi izsauc zāģmateriālu cenu kāpumu noietu tirgos. Lielākā daļa aptaujāto uzņēmumu uzsvēra, ka resursu pieejamība šobrīd ir visaktuālākais jautājums, it īpaši uzsverot nepieciešamību veikt izmaiņas A/S „Latvijas Valsts meži” (LVM) augošu koku izsoļu kārtībā;

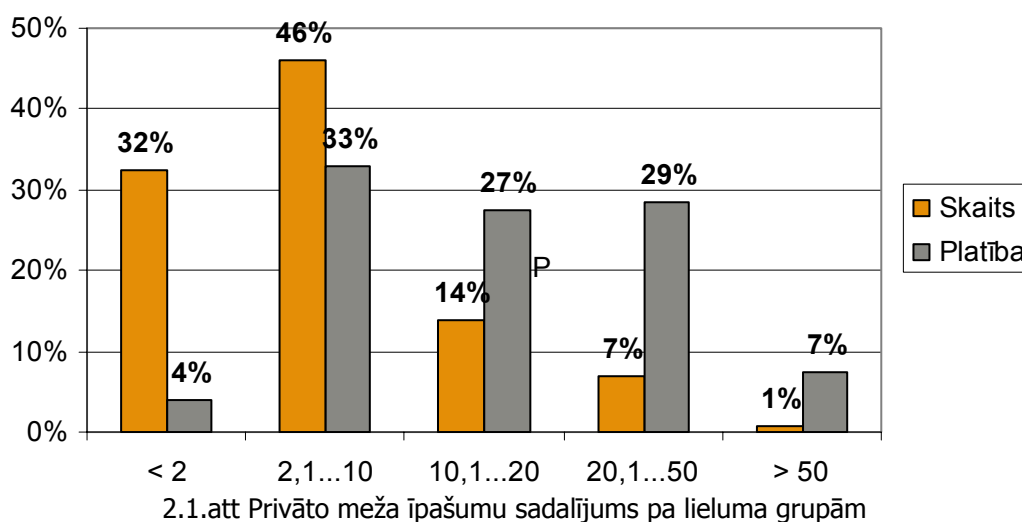
4. 2009.gadā nodarbināto skaits lielajos kokrūpniecības uzņēmumos vidēji samazinājās par 20%, salīdzinājumā ar 2008.gadu. Ir vērojama korelācija starp darbinieku skaita samazināšanos un pārstrādes apjomu kritumu;

5. Lielo kokrūpniecības uzņēmumu finansu rādītāju novērtējums ir slikts, jo ražošanas produktivitāte un rentabilitāte ir zema; likviditāte vērtējama ar augstu riska pakāpi, kā noteicošais iemesls ir uzņēmuma darbība ar zaudējumiem. Līdz ar to tuvākā gada laikā nebūs vērojamas investīcijas, jo iepriekšējos gados jau tika veikti ieguldījumi lielos apmēros.

2. PĒTĪJUMA REZULTĀTI PAR PRIVĀTO MEŽA ĪPAŠNIEKU PIEREDZI, ATTIEKSMI UN VĒRTĒJUMI ATTIECĪBĀ UZ MEŽA APSAIMNIEKOŠANU

Pētījuma metodika

Latvijā meža privātie meža īpašnieki veido ievērojamu sociālo grupu, jo privāto meža īpašnieku skaits ir aptuveni 150 tūkstoši. Ievērojamais meža īpašnieku skaits tādai teritorijas ziņā nelielai valstij kā Latvija, nozīmē relatīvi mazus meža īpašumus. Vidēji viena privātā meža īpašuma platība ir 7,5 ha. Aplūkojot privāto meža īpašumu sadalījumu pa lielumu grupām, redzams, ka 92% privāto meža īpašnieku pieder mazāk kā 20ha meža, to īpašumu platība veido 64% no visu privāto mežu platības (2.1.att.). Tas nozīmē, ka lielākai daļai meža īpašnieku nav regulāru ienākumu no sava meža īpašuma un ņemot vērā lielo īpašnieku skaitu un relatīvi nelielos īpašumus ir ļoti grūti prognozēt meža īpašnieku lēmumus un motivāciju attiecībā uz sava meža apsaimniekošanu. Projekta ietvaros sagatavotie jautājumi ir uzskatāmi par pirmo soli, lai Latvijā varētu uzsākt regulāru meža īpašnieku viedokļu monitoringu izmantojot iepriekš izstrādātus indikatorus (pielikums Nr.1) .

Pirms projekta ietvaros sagatavotās aptaujas anketas noformēšanas vairāki Meža īpašnieku biedrības sadarbības partneri: Valsts meža dienests (VMD), nodibinājums „Pasaules dabas fonds” (WWF), A/s „Latvijas valsts meži” (LVM), biedrība „Latvijas kokrūpniecības federācija” (LKF) un citi tika informēti par anketas sagatavošanu un tika lūgti izteikt priekšlikumus par jautājuma objektiem. Tālākā anketas sagatavošanas gaitā no sadarbības partneriem saņemtie priekšlikumi tika ņemti vērā pie jautājumu formulēšanas.

Lai varētu noskaidrot to meža īpašnieku motivāciju, kuri bija plānojuši saimniecisko darbību pašreizējā tirgus un normatīvajā situācijā 2009.gadā, tika nolemts veidot 2 respondentu grupas - vienu, kuru veido dažādu reģionu meža īpašnieki, kuri ir plānojuši veikt saimniecisko darbību 2009.gadā un otru, „randomizēti” atlasītus meža īpašniekus dažādos Latvijas reģionos. Lai aptaujājamo meža īpašnieku paraugkopa būtu reprezentatīva, sadarbojoties ar VMD Konsultāciju un pakalpojumu centru tika atlasīta kontaktinformācija par 400 respondentiem pirmajai paraugkopai un 600 respondentiem otrajai paraugkopai. Atlasīto respondentu apjoms ir nedaudz lielāks nekā aptaujai

nepieciešamais apjoms, ņemot vērā rezerves nepieciešamību, ja ar kādu no potenciālajiem respondentiem nebūtu iespējams sazināties.

Šajā pētījumā tika pētītas divu meža īpašnieku grupu pārstāvju atbildes uz minētajiem jautājumiem pētījuma pielikumā Nr.3. Viena grupa aptver Latvijas meža īpašniekus kopumā (respondentu skaits grupā: 583), bet otra - meža īpašniekus, kas 2009. gadā bija plānojuši veikt sev piederoša meža ciršanu (t.i., bija izņēmuši koku ciršanas apliecinājumu VMD, respondentu skaits grupā: 324). Respondentu kontaktinformāciju, kas tika izmantota interviju veikšanai, sagatavoja VMD.

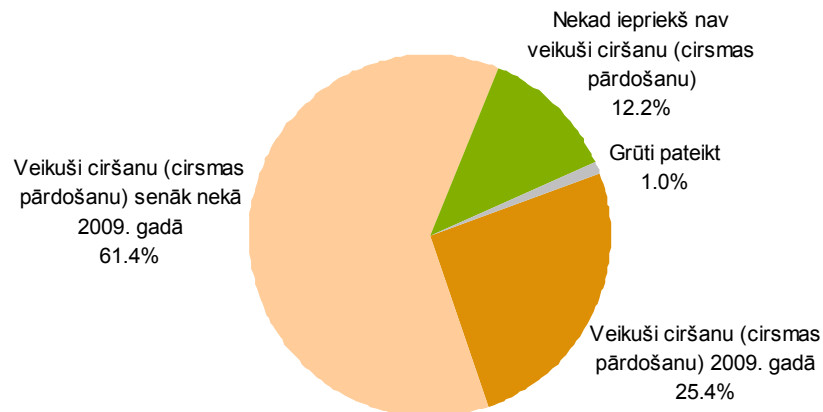
Šajā materiālā abu minēto grupu respondentu atbildes vairumā gadījumu analizētas atsevišķi, tomēr dažos jautājumos, kad tam ir loģisks pamatojums, abu grupu respondentu atbildes analizētas kopā.

Sīkāka informācija par pētījuma gaitu ir atrodama šī materiāla pielikumos Nr.3 - 8

2.1. Meža īpašnieku veiktā meža ciršana (cirsmas pārdošana)

Saskaņā ar aptaujas datiem kopumā 25% no visiem meža īpašniekiem apgalvoja, ka 2009. gadā ir veikuši meža ciršanu (cirsmas pārdošanu), 61% norādīja, ka ciršana (cirsmas pārdošana) veikta senāk nekā 2009. gadā, bet 12% meža īpašnieku apgalvo, ka nekad iepriekš nav veikuši ciršanu (cirsmas pārdošanu) (2.2.att.).

Q3 "Sakiet, lūdzu, vai Jūs jebkad iepriekš esat veicis koku ciršanu Jums piederošajā mežā vai arī pārdevis cirsmu?"

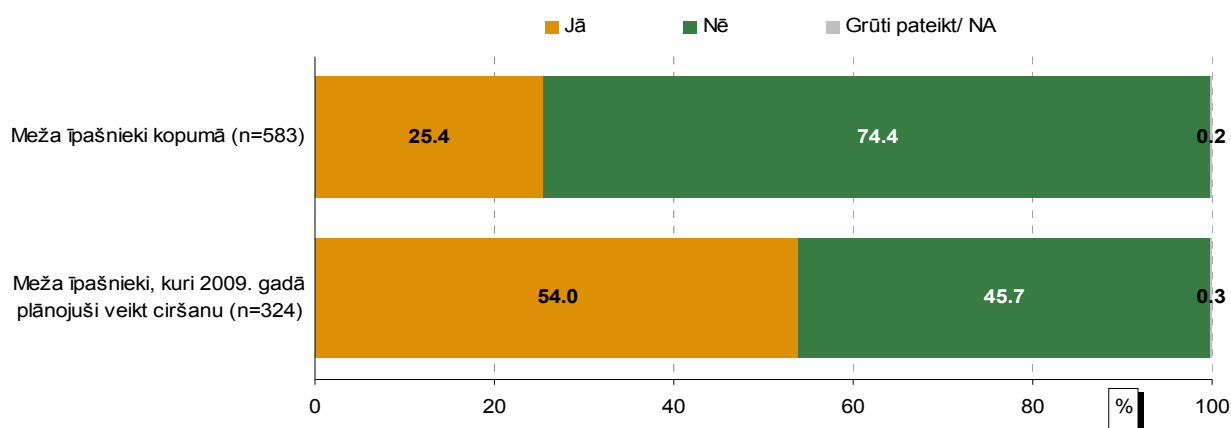

Bāze: meža īpašnieki kopumā, n=583

2.2.att. Meža ciršana (cirsmas pārdošana), kas veikta senāk nekā 2009.gadā

Savukārt respondentu grupā, kurā ietilpst meža īpašnieki, kas saskaņā ar Valsts meža dienesta (VMD) datiem 2009. gadā bija plānojuši veikt ciršanu, 54% respondentu, atbildot uz aptaujas jautājumu, apstiprināja, ka šogad ir veikuši meža ciršanu vai cirsmas pārdošanu, turpretī 46% no šīs grupas respondentiem apgalvoja, ka ciršanu vai cirsmas pārdošanu šogad nav veikuši (2.3.att.).

Q1 "Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirsmas pārdošanu?"

Bāze: visi respondenti

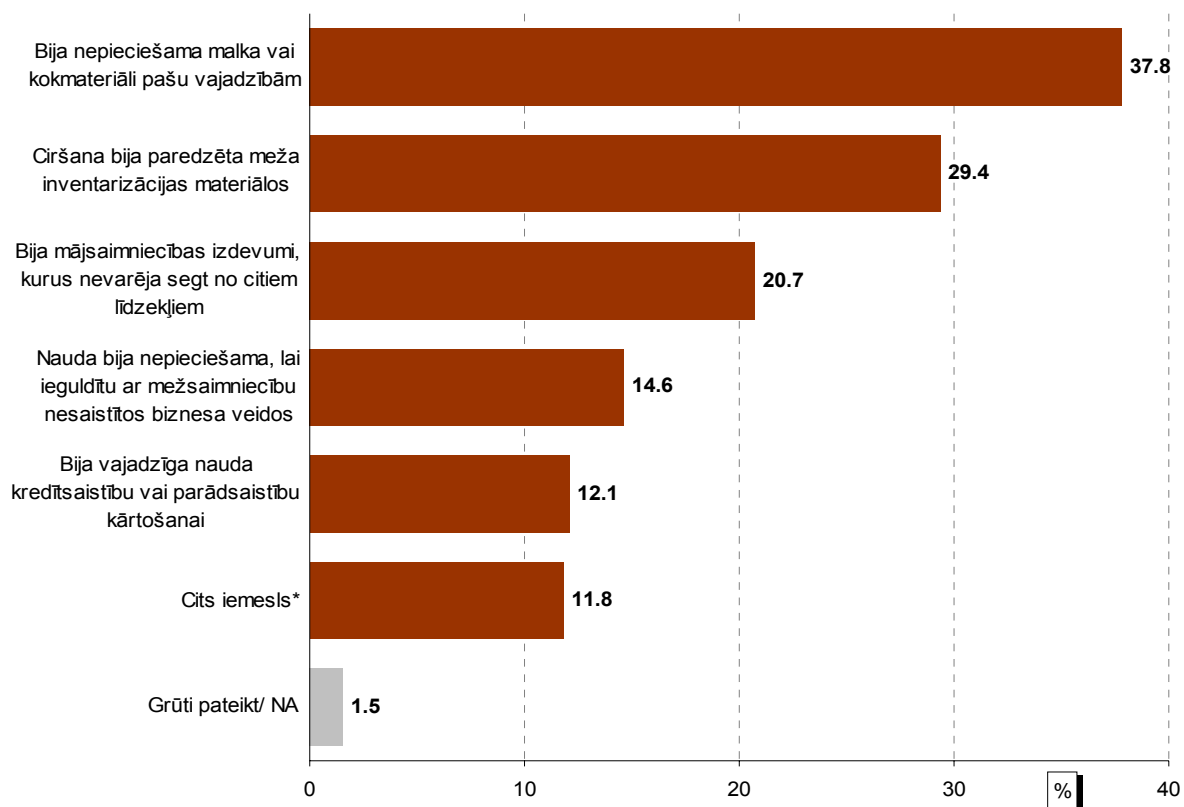
2.3.att. Meža īpašnieku veiktā ciršana (cirsmas pārdošana) 2009.gadā

Kā liecina aptaujas dati, biežāk minētie iemesli, kāpēc tieši šogad respondenti ir veikuši ciršanu (cirsmas pārdošanu) ir sekojoši:

- Bija nepieciešama malka vai kokmateriāli pašu vajadzībām (38%);
- Ciršana bija paredzēta meža inventarizācijas materiālos (29%);
- Bija mājsaimniecības izdevumi, kurus nevarēja segt no citiem līdzekļiem (21%).

Nedaudz retāk respondenti norādīja, ka ciršanu (cirsmas pārdošanu) veikuši, jo bija vajadzīga nauda, ko ieguldīt ar mežsaimniecību nesaistītos biznesa veidos (15%), vai tāpēc, ka bija vajadzīga nauda kredītsaistību vai parādsaistību kārtīšanai (12%), bet 12% respondentu minēja vēl kādus citus iemeslus (2.4.att. un 2.1.tabula).

Q2 "Sakiet, lūdzu, kas bija galvenais iemesls tam, ka tieši šogad veicāt koku ciršanu (pārdevāt cirsmu)?"
Iespējamās vairākas atbildes

2.4.att. Galvenie iemesli, kāpēc tika veikta meža ciršana

Citi iemesli, kāpēc tika veikta meža ciršana

Q2 "Sakiet, lūdzu, kas bija galvenais iemesls tam, ka tieši šogad veicāt koku ciršanu (pārdevāt cirsmu)?"

Citi iemesli:

Minēts 12 reizes

Meža kopšana/ tīrīšana

Minēts 6 reizes

Sanitārā cirte

Minēts 4 reizes:

Vētras nolauztu koku ciršana

Minēts 1 reizi:

Nauda ikdienas tēriņiem; lai nākamgad nezaudētu nodokļos
--

Pavasārī bija izdevīgi pārdot malku

Pārdošanai

Nocirst vairāk pirms nodokļu ieviešanas

Saimnieciska darbība

Nauda apgrozāmajiem līdzekļiem

Ir noslēgts līgums

Daļu pārdevu

Malka pārdošanai

Lai iegūtu naudu drošībai

Īpašuma izpirkšana

Visu laiku cērtam

Bija laba baltalkšņu cena

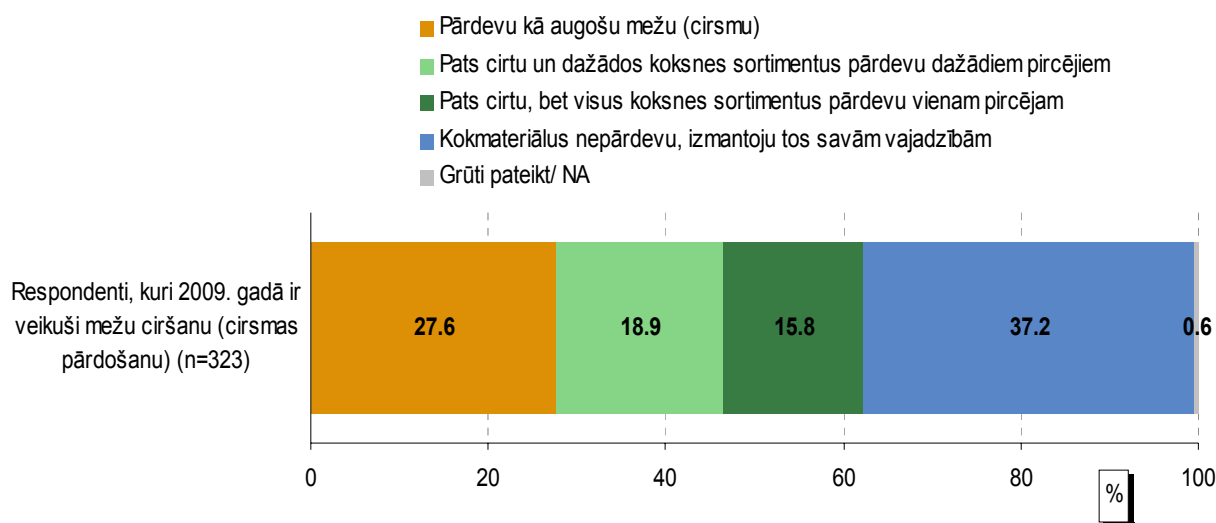
Nepieciešama koksne zāģēšanai

Mežu meliorācija

Bebru nograuztie koki

Atbildot uz jautājumu par veidu, kā tika realizēti ciršanas rezultātā iegūtie kokmateriāli, respondenti, kas ciršanu (cirsmas pārdošanu) veikuši 2009. gadā, visbiežāk norādīja, ka kokmateriālus izmantojuši savām vajadzībām (37%), bet 28% atbildēja, ka cirsmu pārdevuši kā augošu mežu. 19% respondentu šajā grupā atzina, ka ciršanu veikuši paši un dažādos koksnes sortimentus pārdevuši dažādiem pircējiem, bet 16% norādīja, ka ciršanu veikuši paši, bet dažādos koksnes sortimentus pārdevuši vienam pircējam (2.5.att.).

Q4 "Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus?"

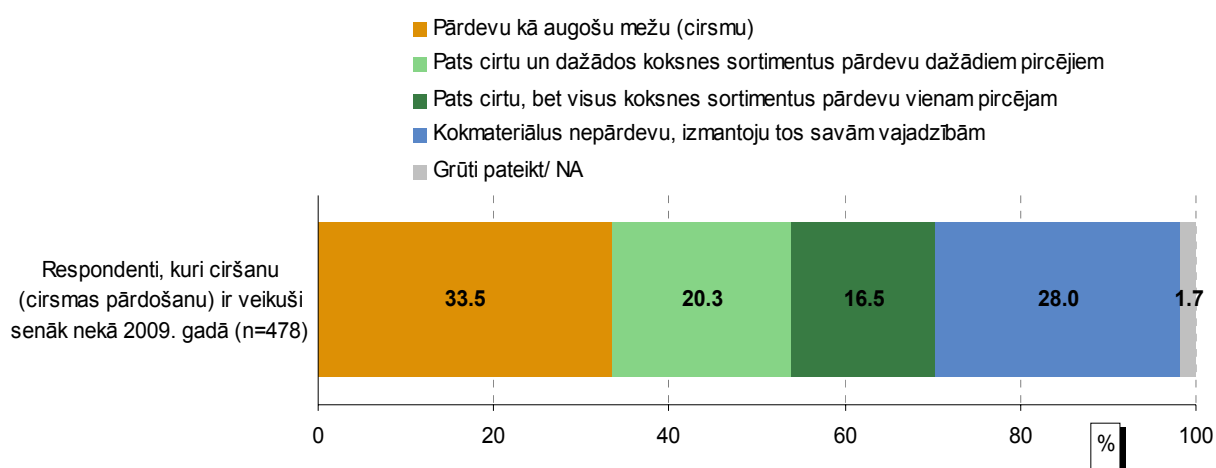

Bāze: respondenti, kuri 2009. gadā ir veikuši meža ciršanu (cirsmas pārdošanu)

2.5.att. Veidi, kādos tiek realizēti ciršanas rezultātā iegūtie kokmateriāli 2009.gadā

Savukārt, respondenti, kas ciršanu (cirsmas pārdošanu) veikuši senāk nekā 2009. gadā, atbildot uz jautājumu par kokmateriālu realizāciju pēdējā reizē, kad veikta ciršana vai cirsmas pārdošana, visbiežāk norādīja, ka cirsmā tikusi pārdota kā augošs mežs (34%), bet nedaudz retāk – ka ciršanas rezultātā iegūtie kokmateriāli izmantoti pašu vajadzībām (28%). 20% šīs grupas respondentu norādīja, ka ciršanu veikšu paši un dažādos koksnes sortimentus pārdevuši dažādiem pircējiem, bet 17% - ka visus koksnes sortimentus pārdevuši vienam pircējam (2.6.att.).

Q4 "Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus pēdējā reizē, kad cirtāt mežu?"

Bāze: respondenti, kuri ciršanu (cirsmas pārdošanu) ir veikuši senāk nekā 2009. gadā

2.6.att. Veidi, kādos tiek realizēti ciršanas rezultātā iegūtie kokmateriāli senāk nekā 2009.gadā

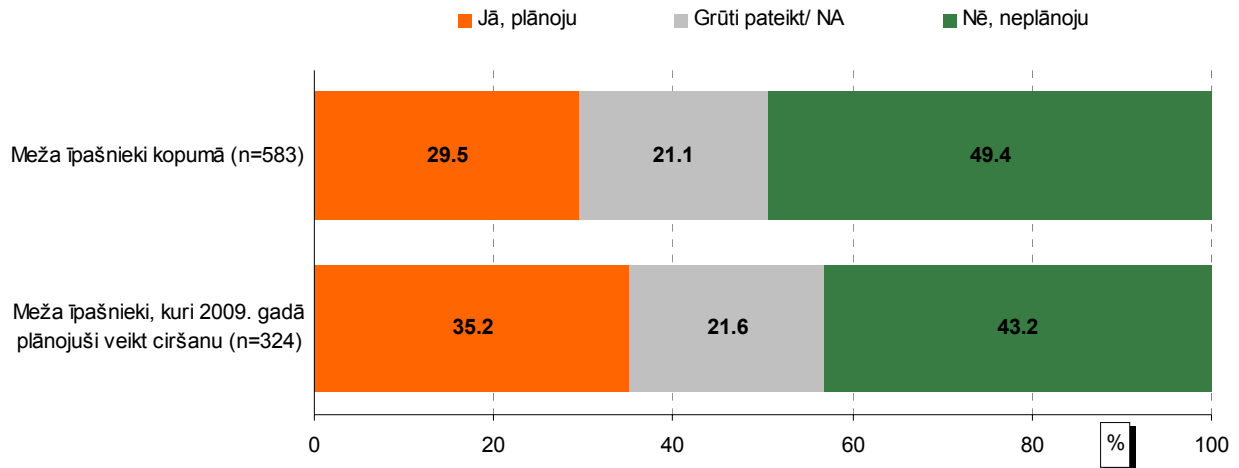
2.2. Meža īpašnieku plāni par meža ciršanu (cirsmas pārdošanu) 2010. gadā

Saskaņā ar aptaujas datiem 30% no visiem meža īpašniekiem apgalvo, ka viņi 2010. gadā plāno veikt meža ciršanu (cirsmas pārdošanu), turpretī 49% respondentu norādīja, ka neplāno to darīt, bet 21% vēl nebija pieņēmuši lēmumu. Savukārt meža

īpašnieku grupā, kas 2009. gadā bija plānojuši veikt ciršanu, 2010.gadā ciršanu (cirsmas pārdošanu) plāno veikt 35%, neplāno veikt – 43%, bet 22% meža īpašnieku nebija pieņēmuši lēmumu (2.7.att.).

Q5 "Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsmu?"

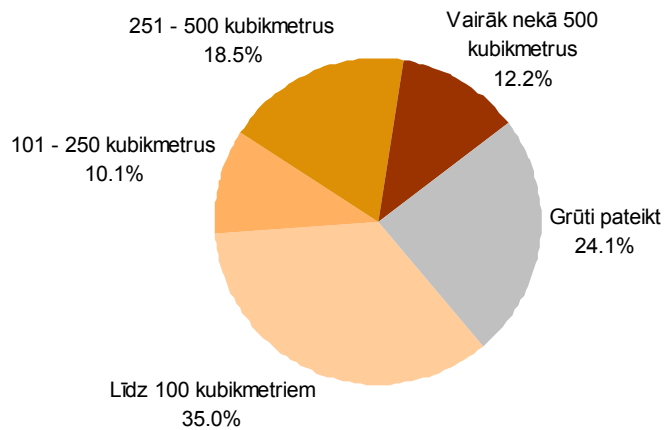

Bāze: visi respondenti

2.7.att. Plāni par meža ciršanu (cirsmas pārdošanu) 2010.gadā

Saskaņā ar aptaujas datiem 35% meža īpašnieku, kas 2010. gadā plāno meža ciršanu (cirsmas pārdošanu), apgalvo, ka ciršanas (cirsmas pārdošanas) apjoms būs līdz 100 kubikmetriem, 10% vērtē, ka tas būs robežās no 101 līdz 250 kubikmetriem, 19% ciršanas (cirsmas pārdošanas) apjomu plāno kā 251 – 500 kubikmetru lielu, bet 12% - kā lielāku par 500 kubikmetriem (2.8.att.).

Q6 "Sakiet, lūdzu, kādu aptuveni apjomu kubikmetros 2010.gadā plānojat cirst vai pārdot kā cirsmu?"

Bāze: meža īpašnieki, kas 2010. gadā plāno veikt ciršanu (cirsmas pārdošanu), n=286

2.8.att. Plānotais ciršanas (cirsmas pārdošanas) apjoms 2010.gadā

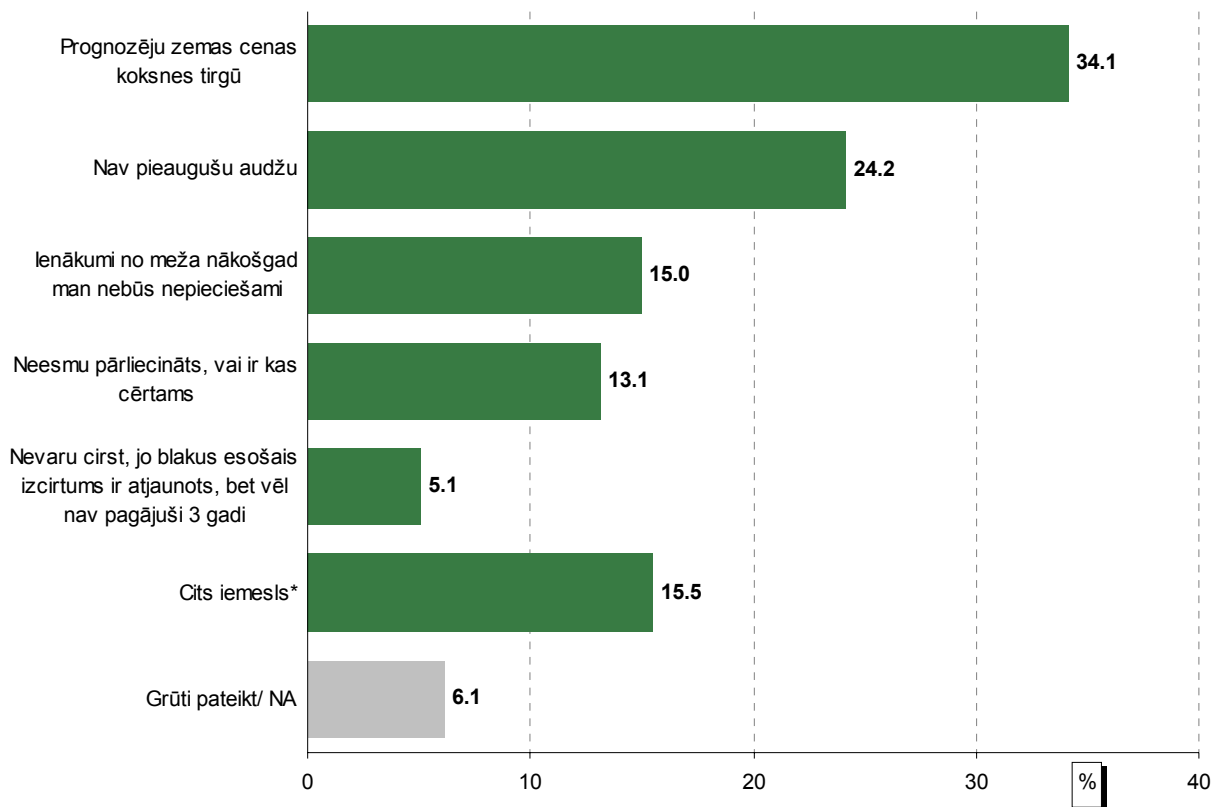
Atbildot uz jautājumu, kāds ir galvenais iemesls/ iemesli, kāpēc nākamgad ciršana (cirsmas pārdošana) netiek plānota, respondenti visbiežāk minēja šādus apstākļus:

- Prognozēju zemas cenas koksnes tirgū (34%);
- Nav pieaugušu audžu (24%).

Salīdzinoši retāk respondenti kā iemeslus minēja sekojošo:

- Ienākumi no meža nākošgad nebūs nepieciešami (15%);
- Neesmu pārliecināts, vai ir kas cērtams (13%);
- Nevaru cirst, jo blakus esošais izcirtums ir atjaunots, bet vēl nav pagājuši 3 gadi (5%) (2.9.att.).

Q7 "Kāds ir galvenais iemesls, kāpēc Jūs 2010.gadā neplānojat cirst savu mežu vai pārdot cirsmu?"
Iespējamās vairākas atbildes

* - respondentu minētos citus iemeslus skatīt nākamajā lapaspusē

Bāze: meža īpašnieki, kuri 2010. gadā neplāno veikt ciršanu (cirsmas pārdošanu), n=428

2.9.att. Galvenie iemesli, kāpēc meža īpašnieki 2010.gadā neplāno cirst mežu (pārdot cirsmu)

Kopumā 16% respondentu minēja vēl kādus citus iemeslus, kāpēc viņi neplāno nākamgad cirst mežu (pārdot cirsmu).

2.2. tabula

Citi iemesli, kāpēc meža īpašnieki 2010.gadā neplāno cirst mežu (pārdot cirsmu)

Q7 "Kāds ir galvenais iemesls, kāpēc Jūs 2010.gadā neplānojat cirst savu mežu vai pārdot cirsmu?"

Citi iemesli:

Minēts 18 reizes:

Nav vajadzības/ nav plānots

Minēts 9 reizes:

Nevar cirst, jo ir ierobežojumi/ mežs atrodas lieguma teritorijā

Minēts 5 reizes:

Lieli nodokļi/ neskaidra nodokļu sistēma

Minēts 7 reizes:

Pārāk maza meža platība/ apjoms

Minēts 3 reizes:

Patīk, ka ir mežs/neatbalsta sava īpašuma pārdošanu

Plāno pārdot visu mežu

Minēts 2 reizes:

Nav pieprasījuma

Nav jēgas/ neredz jēgu

Mežs paredzēts kā mantojums bērniem

Nevar piekļūt

mežam

Minēts 1 reizi:

Stabilitātes sajūtas trūkums valstī

Nopuva koki dēļ plūdiem

Nav, ko darīt ar naudu (nav kur ieguldīt)

Nav vēlēšanās

Nav tik kvalitatīvu koku

Jāapmežo 8 hektāri

Atjaunošanai arī ir vajadzīga nauda

Nav naudas un spēka

Nav labas kvalitātes mežs

Nav cilvēka, kas to uzņemtos

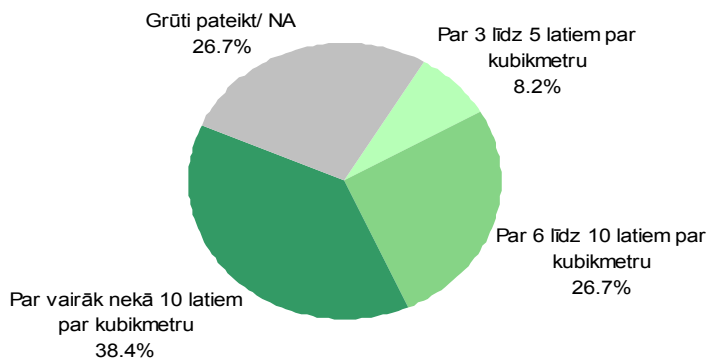
Lai mežs aug

Jākopj mežs

Jātaupa vēl

Respondenti, kuri bija norādījuši, ka neplāno nākamgad veikt ciršanu (cirsmas pārdošanu) zemo koksnes cenu dēļ, atbildot uzjautājumu, par cik latiem vajadzētu palielināties augoša meža cenai, lai viņi 2010.gadā veiktu meža ciršanu, visbiežāk norādīja, ka cenai būtu jāpalielinās par vairāk nekā 10 latiem par kubikmetru (38%). Nedaudz retāk respondenti norādīja, ka cenas pieaugumam būtu jābūt robežās no 6 līdz 10 latiem par kubikmetru (27%), bet tikai 8% respondentu vērtēja, ka cenai vajadzētu palielināties par 3 līdz 5 latiem kubikmetrā (2.10.att.).

Q8 "Par cik latiem vajadzētu palielināties augoša meža cenai, lai Jūs 2010.gadā veiktu meža ciršanu?"

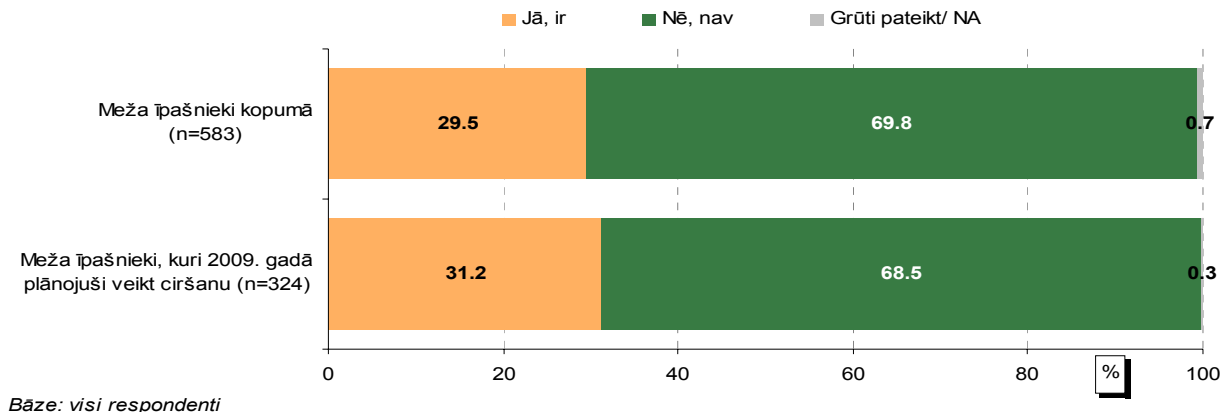

Bāze: meža īpašnieki, kas 2010. gadā neplāno veikt ciršanu koksnes zemo cenu dēļ, n=146

2.10.att. Par cik latiem būtu jāpalielina augoša meža cenai, lai meža īpašnieki nākamgad veiktu ciršanu?

Kā liecina aptaujas dati, kopumā 30% no visiem meža īpašniekiem atzina, ka viņu īpašumā ir audzes, kurās nav iespējams veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt (meža īpašnieku grupā, kas 2009. gadā plānojuši veikt ciršanu: 31%) (2.11.att.).

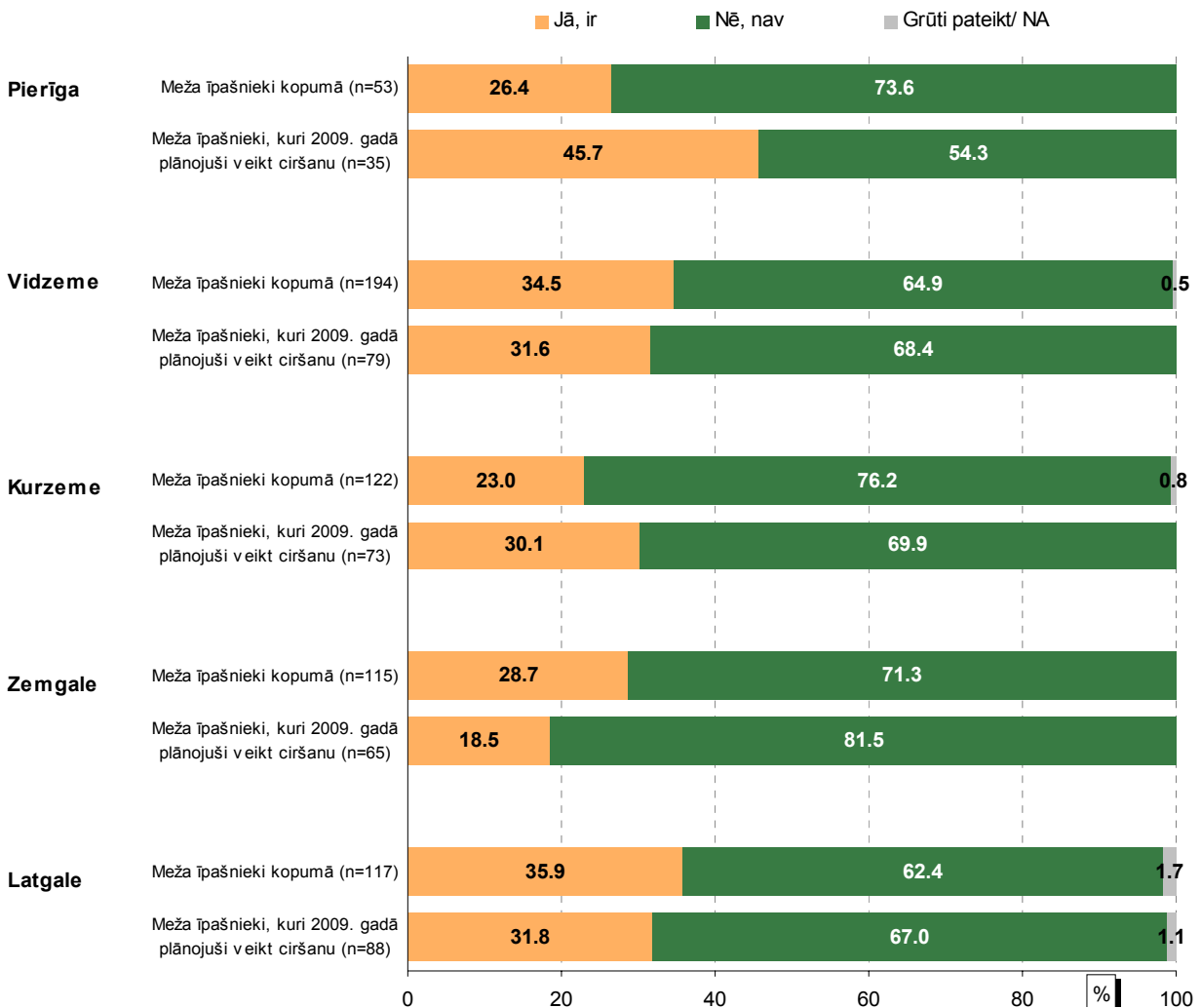
Q9 "Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt?"

2.11.att. Ceļa trūkuma ietekme uz ciršanas veikšanu

Aptaujas rezultāti arī norāda, ka kopumā ceļu neesamības problēma ir izteiktāka Vidzemē un Latgalē, bet mazāk izteikta – Kurzemē, Zemgalē un Pierīgā (tomēr jāņem vērā, ka Pierīgas reģionu pārstāv neliels skaits respondentu, tādēļ vispārinājumi būtu jāizdara piesardzīgi).

Q9 "Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt?"

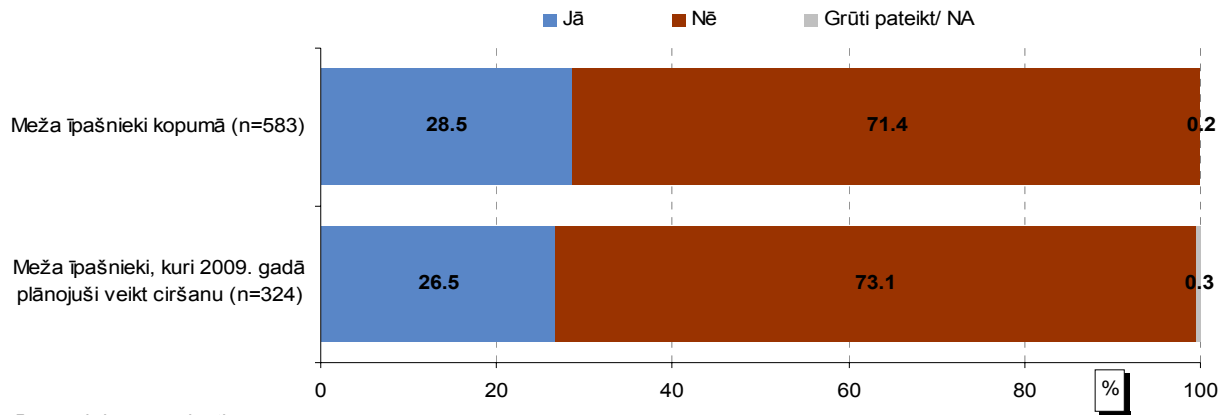

2.12.att. Ceļa trūkuma ietekme uz ciršanas veikšanu dažādos Latvijas reģionos

2.3. Eiropas Savienības finansējuma izmantošana meža apsaimniekošanā

Kā liecina aptaujas dati, kopumā 29% no visiem meža īpašniekiem apgalvoja, ka viņi sava meža īpašuma apsaimniekošanā izmanto atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības (ES) finansējums (meža īpašnieku grupā, kas plānojuši veikt ciršanu 2009. gadā: 27%) (2.13.att.).

Q11 "Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums?"

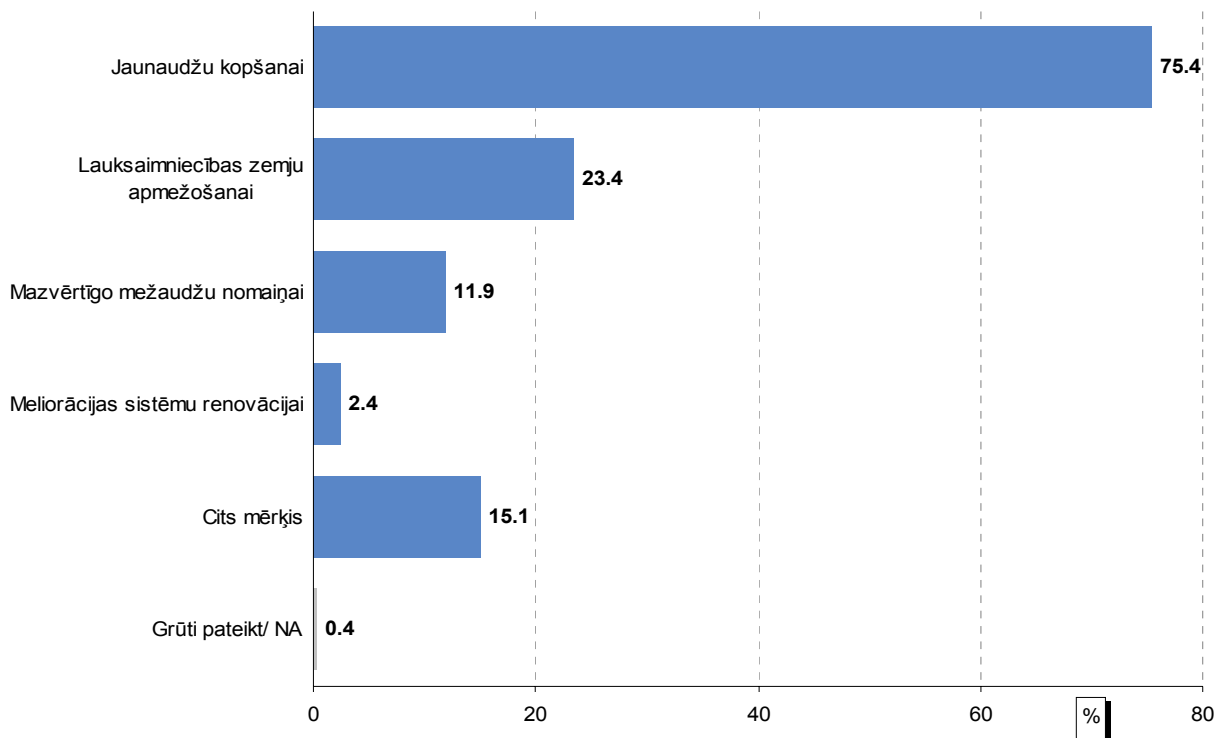

Bāze: visi respondenti

2.13.att. ES finansējuma izmantošana

3/4 jeb 75% no meža īpašniekiem, kas apgalvo, ka sava meža apsaimniekošanā izmanto ES finansējumu, norādīja, ka ES finansējumu izmanto jaunaudžu kopšanai. Ievērojami retāk aptaujas dalībnieki minēja, ka finansējums tiek izmantots tādiem mērķiem kā lauksaimniecības zemju apmežošanai (23%), mazvērtīgo mežaudžu nomaiņa (12%) un meliorācijas sistēmu renovācijai (tikai 2%) (2.14.att.).

Q12 "Kādiem tieši mērķiem Jūs izmantojat šo finansējumu?"
Iespējamās vairākas atbildes

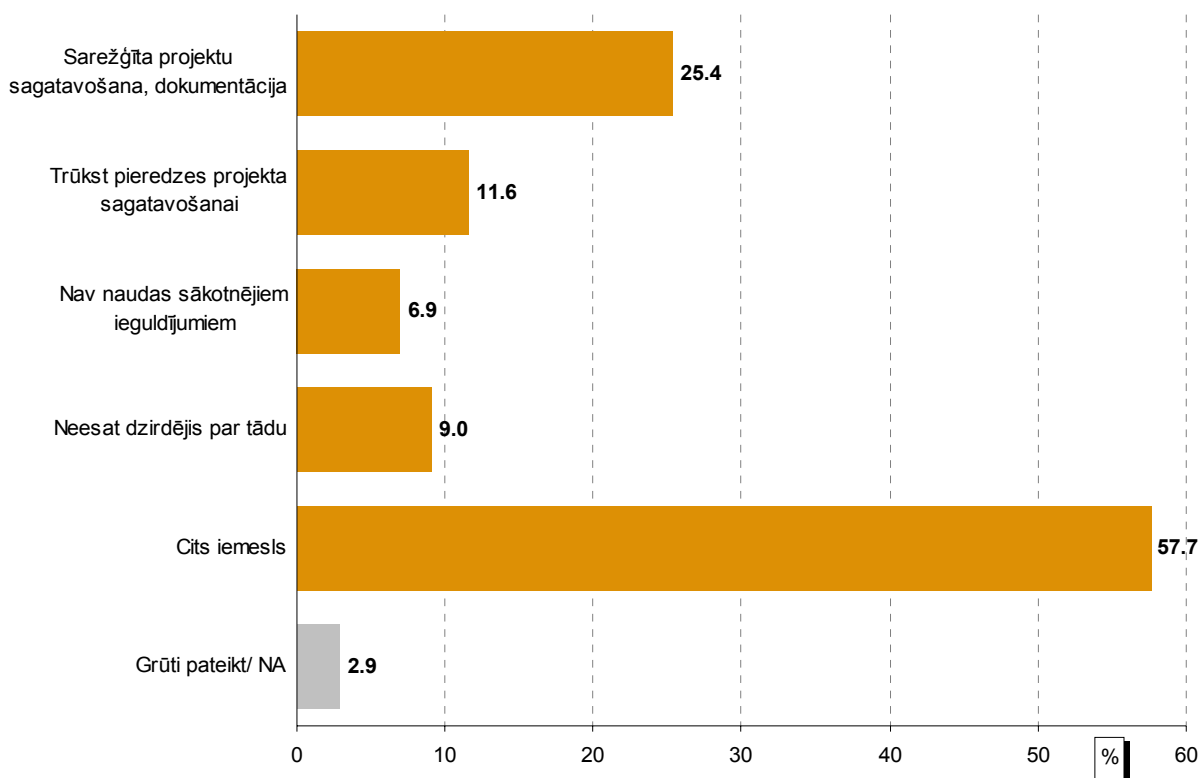

Bāze: respondenti, kuri meža apsaimniekošanā izmanto Eiropas Savienības finansējumu, n=252

2.14.att. ES finansējuma izmantošanas mērķi

Meža īpašnieki, kas bija norādījuši, ka neizmanto ES finansējuma sniegtās iespējas, visbiežāk kā iemeslus ES finansējuma neizmantošanai minēja sarežģīto projektu sagatavošanu, dokumentāciju (25%), bet salīdzinoši retāk kā iemesli, kāpēc ES finansējums netiek izmantots, tika minēts pieredzes trūkums projekta sagatavošanai (12%) un naudas trūkums sākotnējiem ieguldījumiem (7%). 9% respondentu šajā grupā atzina, ka nav dzirdējuši par iespēju izmantot ES finansējumu meža apsaimniekošanā, bet kopumā 58% respondentu norādīja, ka ES finansējumu viņi neizmanto vēl kādu citu iemeslu dēļ (2.15.att.).

Q13 "Kādu iemeslu dēļ Jūs neizmantojat Eiropas Savienības finansējumu?"
Iespējamās vairākas atbildes

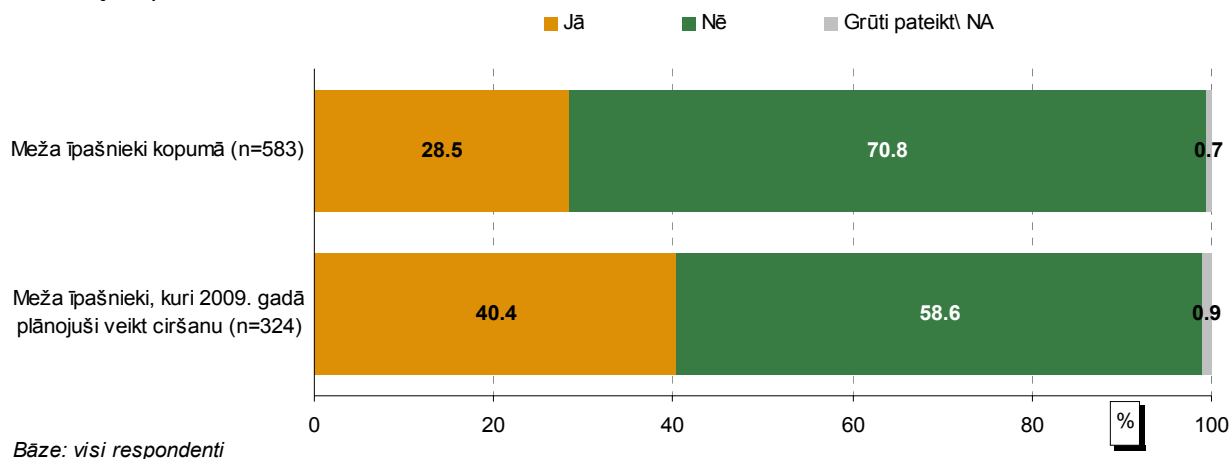
Bāze: respondenti, kuri meža apsaimniekošanā neizmanto Eiropas Savienības finansējumu, n=653

2.15.att. Iemesli, kuru dēļ meža īpašnieki neizmanto ES finansējumu

2.4. Trešo personu pakalpojumu izmantošana

Saskaņā ar aptaujas datiem 29% visu meža īpašnieku apgalvo, ka pēdējo 3 gadu laikā ir no trešajām personām pirkuši kādus ar mežu apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus (meža īpašnieku grupā, kas plānojuši veikt ciršanu 2009. gadā: 40%) (2.16.att.).

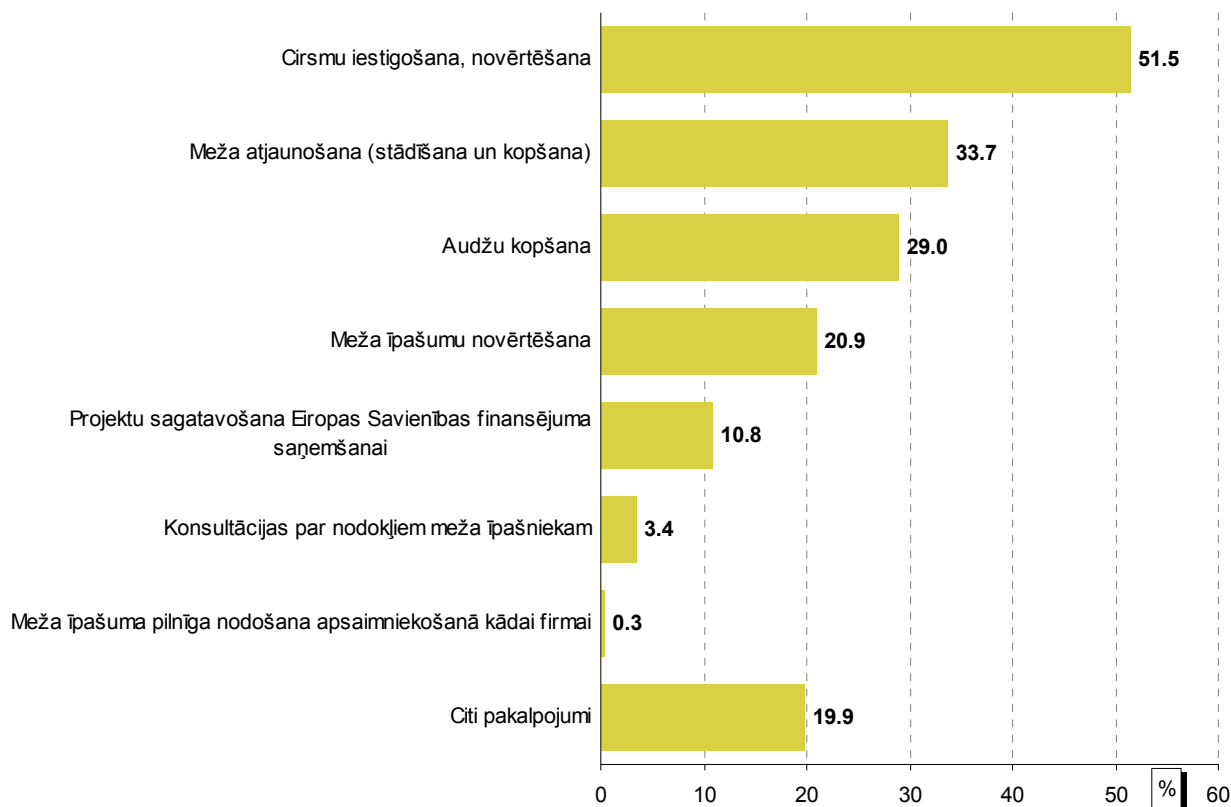
Q14 "Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām?"

2.16.att. Trešo personu pakalpojumu izmantošana meža apsaimniekošanā

Kā liecina aptaujas dati, visbiežāk meža īpašnieki no trešajām personām ir pirkuši cirsmu iestigošanas, novērtēšanas pakalpojumus (52% no meža īpašniekiem, kas pēdējo 3 gadu laikā ir pirkuši no trešajām personām kādu pakalpojumu) (2.17.att.).

Q15 "Kādus tieši šāda veida pakalpojumus esat izmantojis?"
Iespējamās vairākas atbildes

2.17.att. Biežāk izmantotie trešo personu pakalpojumi

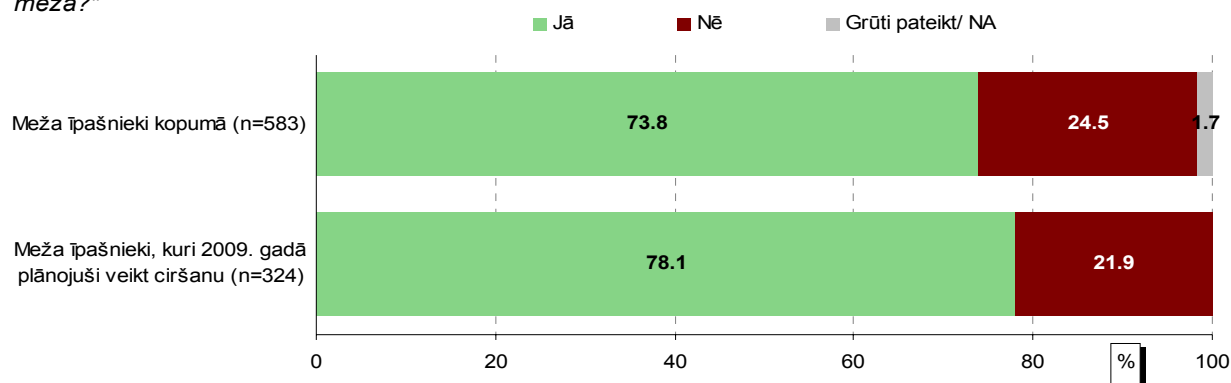
Salīdzinoši retāk meža īpašnieki norādīja, ka ir izmantojuši tādus trešo personu pakalpojumus kā:

- Meža atjaunošana (stādīšana un kopšana) (34%);
- Audžu kopšana (29%);
- Meža īpašumu novērtēšana (21%).
- Ievērojami retāk meža īpašnieki atzina, ka ir pirkuši sekojošus pakalpojumus:
- Projektu sagatavošana Eiropas Savienības finansējuma saņemšanai (11%);
- Konsultācijas par nodokļiem meža īpašniekam (3%);
- Meža īpašuma pilnīga nodošana apsaimniekošanā kādai firmai (tikai 0.3%).

2.5. Meža īpašnieku sadarbība ar mednieku kolektīviem

Saskaņā ar aptaujas datiem kopumā 74% no visiem meža īpašniekiem apgalvo, ka viņiem ir noslēgts līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām meža īpašniekam piederošajā mežā (meža īpašnieku grupā, kas plānojuši veikt ciršanu 2009. gadā: 78%), turpretī 25% respondentu norādīja, ka viņi nav noslēguši līgumu ar mednieku kolektīvu (meža īpašnieku grupā, kas plānojuši veikt ciršanu 2009. gadā: 22%) (2.18.att.).

Q19 "Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederošajā mežā?"

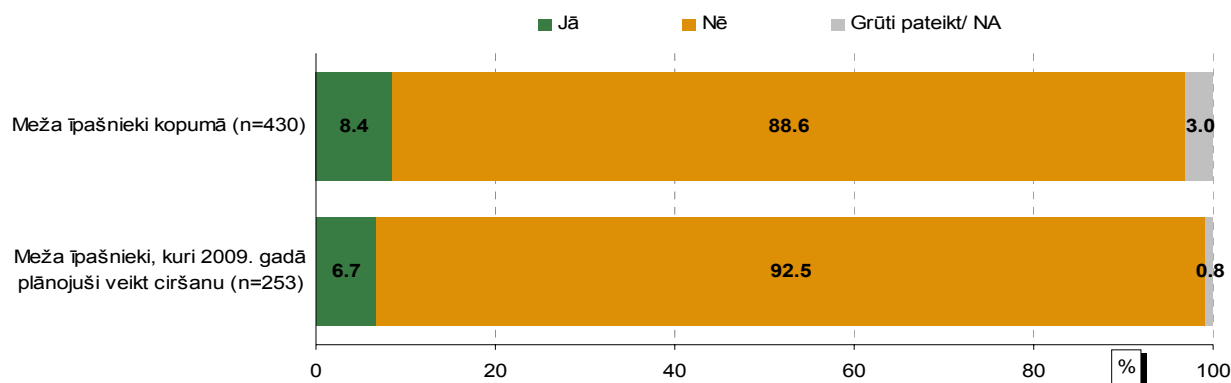

Bāze: visi respondenti

2.18.att. Līguma slēgšana ar mednieku kolektīviem

No meža īpašniekiem, kuri ir noslēguši līgumu ar mednieku kolektīvu, tikai 8% norādīja, ka līgumā ir paredzēts, ka viņi saņem atlīdzību, turpretī kopumā 89% respondentu šajā grupā norādīja, ka līgumā nav paredzēta atlīdzības saņemšana (2.19.att.).

Q20 "Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemat kādu atlīdzību?"

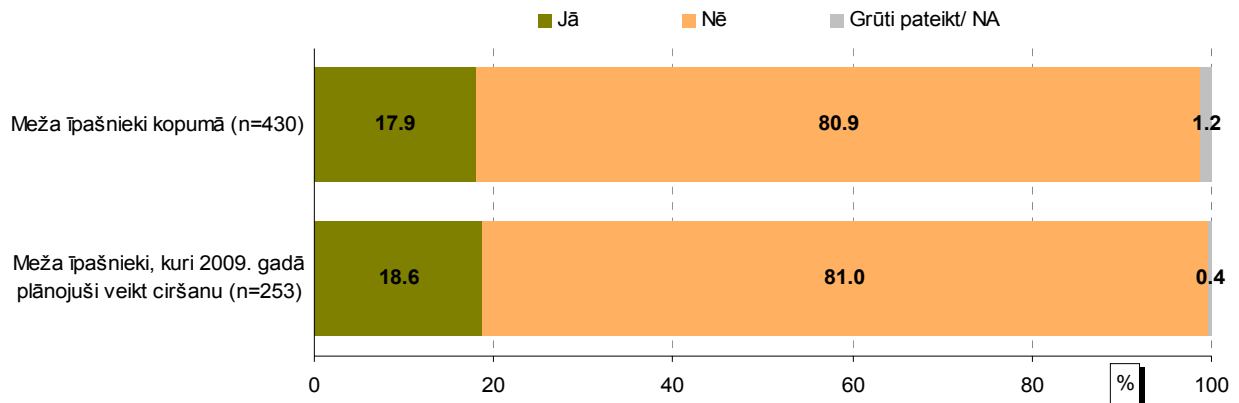
Bāze: respondenti, kuriem ir līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām respondentam piederošajā mežā

2.19.att. Līgumos paredzētā atlīdzība īpašniekam

Kā liecina aptaujas dati, kopumā 18% no meža īpašniekiem, kuri ir noslēguši līgumu ar mednieku kolektīvu, atzina, ka ir saskārušies ar grūtībām vai domstarpībām ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem meža īpašumā, bet 81% norādīja, ka nav saskārušies ar šādām problēmām (2.20.att.).

Q21 "Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā?"

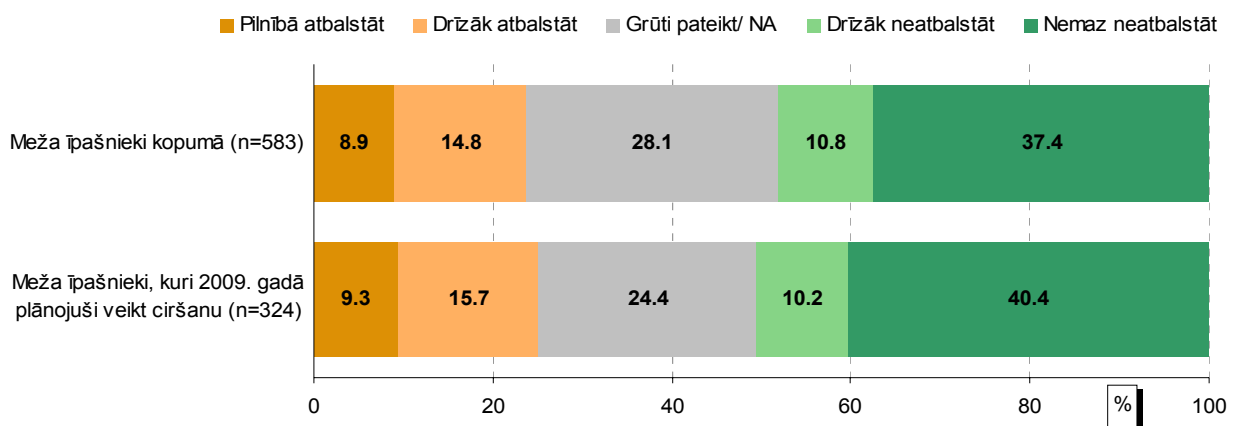

Bāze: respondenti, kuriem ir līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām respondentam piederošajā mežā

2.20.att. Saskaņšanās ar grūtībām vai domstarpībām ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem meža īpašumā

Aptaujas rezultāti liecina, ka meža īpašnieki ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas – vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgumu ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu, – drīzāk neatbalsta, nekā atbalsta. 37% no visiem meža īpašniekiem norādīja, ka šo ierosinājumu nemaz neatbalsta, un 11% - ka drīzāk neatbalsta (kopā neatbalsta 48%). Savukārt minēto ierosinājumu pilnībā atbalsta 9% meža īpašnieku, bet drīzāk atbalsta – 15% (kopā atbalsta 24%). Salīdzinoši liels meža īpašnieku īpatsvars – 28% – nespēja sniegt konkrētu vērtējumu savai attieksmei pret iepriekšminēto ierosinājumu.

Q22 "Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas – vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgumu ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu..."

Bāze: visi respondenti

2.21.att. Meža īpašnieku attieksme pret ierosinājumu, ka meža īpašniekam būtu jāslēdz medību platību nomas līgums ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā

2.6. Galvenie avoti, no kuriem meža īpašnieki iegūst informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem

Aptaujas dati liecina, ka meža īpašnieki visbiežāk kā avotu, no kura viņi iegūst informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem, minēja konsultācijas ar speciālistiem (piemēram, mežniecībā, ar mežsargu, Valsts mežu dienesta Konsultāciju pakalpojumu centrā, ar citiem speciālistiem) – kopumā 84% aptaujāto meža īpašnieku norādīja, ka tas ir galvenais/ viens no galvenajiem viediem informācijas saņemšanai (2.22.att.).

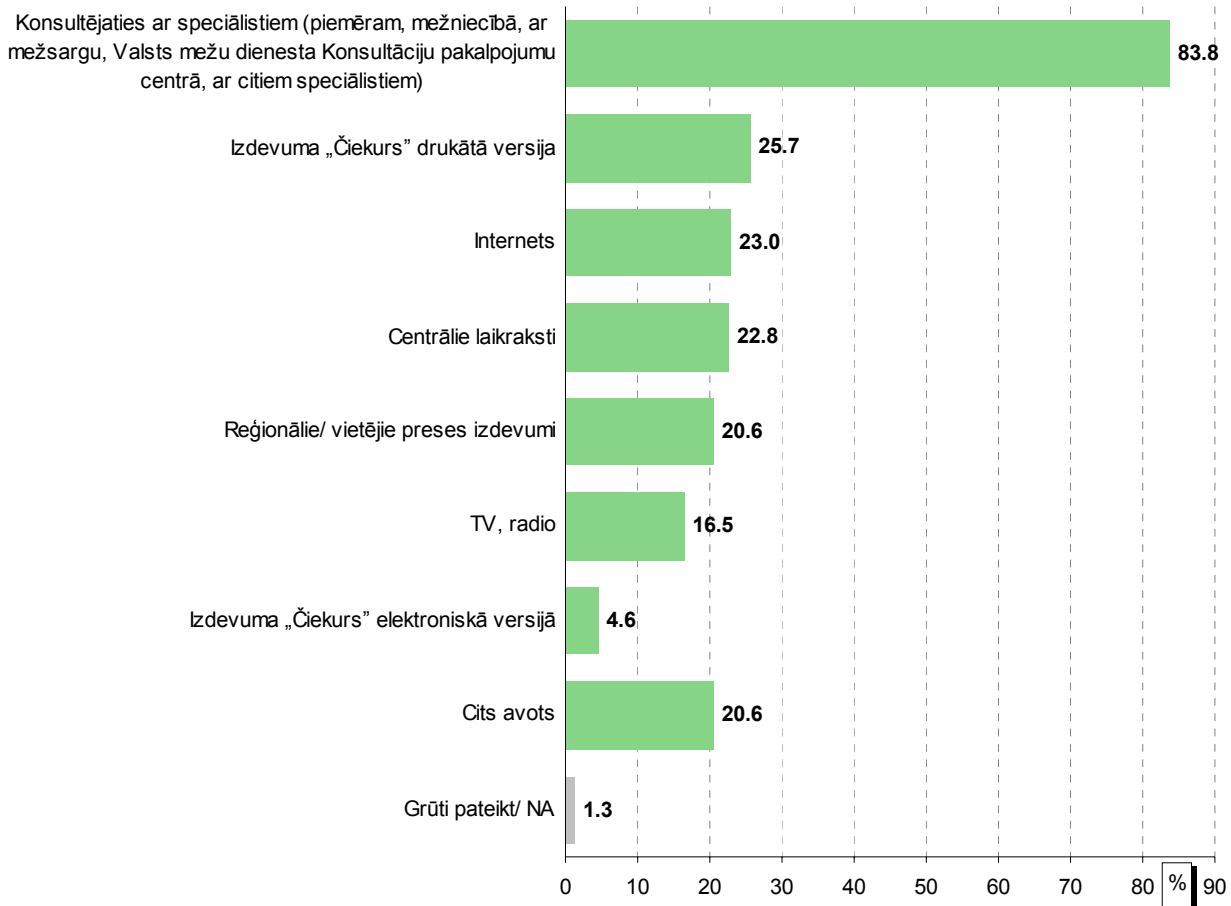
Citus informācijas avotus aptaujas dalībnieki minēja ievērojami retāk:

- Izdevuma „Čiekurs” drukātā versija (26%);
- Internets (23%);
- Centrālie laikraksti (23%);
- Reģionālie/ vietējie preses izdevumi (21%);
- TV, radio (17%);
- Izdevuma „Čiekurs” elektroniskā versijā (tikai 5%).

Savukārt, 21% meža īpašnieku norādīja, ka informācijas saņemšanai izmanto vēl kādus citus avotus.

Q10 "Kādi ir galvenie avoti, no kuriem Jūs iegūstat informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem?"

Iespējamās vairākas atbildes

Bāze: visi aptaujātie meža īpašnieki, n=907

2.22.att. Galvenie avoti, no kuriem meža īpašnieki iegūst informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem

2.7. Faktori, kas visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu

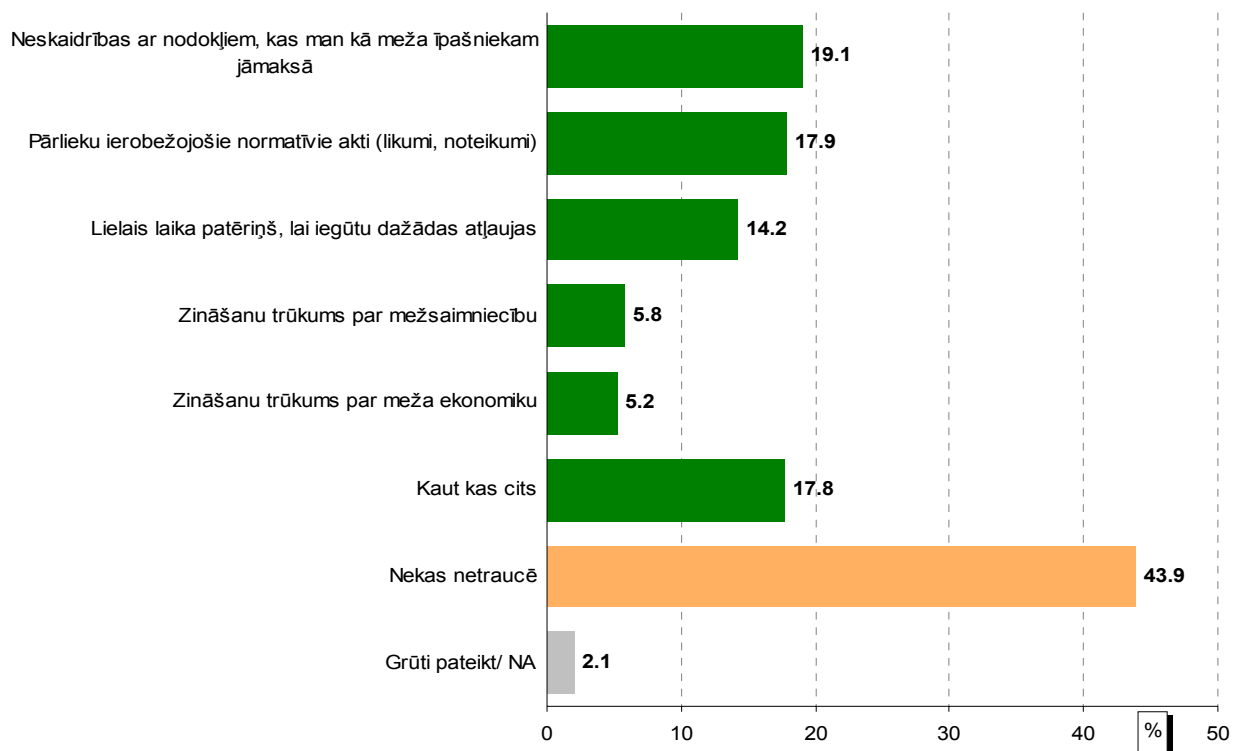
Vērtējot faktorus, kas visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu, aptaujātie meža īpašnieki visbiežāk minēja sekojošo (2.23.att.):

- Neskaidrības ar nodokļiem, kas meža īpašniekam jāmaksā (19%);
- Pārlietu ierobežojošie normatīvie akti (likumi, noteikumi) (18%);
- Lielais laika patēriņš, lai iegūtu dažādas atļaujas (14%).

Salīdzinoši retāk meža īpašnieki par kavējošiem faktoriem atzina:

- Zināšanu trūkumu par mežsaimniecību (6%);
- Zināšanu trūkumu par meža ekonomiku (5%).

Q16 "Kas Jums kā meža īpašniekam šobrīd visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu?"
Iespējamās vairākas atbildes

Bāze: visi aptaujātie meža īpašnieki, n=907

2.23.att. Faktori, kas visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu

Kopumā 18% respondentu norādīja, ka viņiem, veicot meža apsaimniekošanu, traucē vēl kādi citi faktori, savukārt 44% atzina, ka viņus nekas netraucē veikt meža apsaimniekošanu.

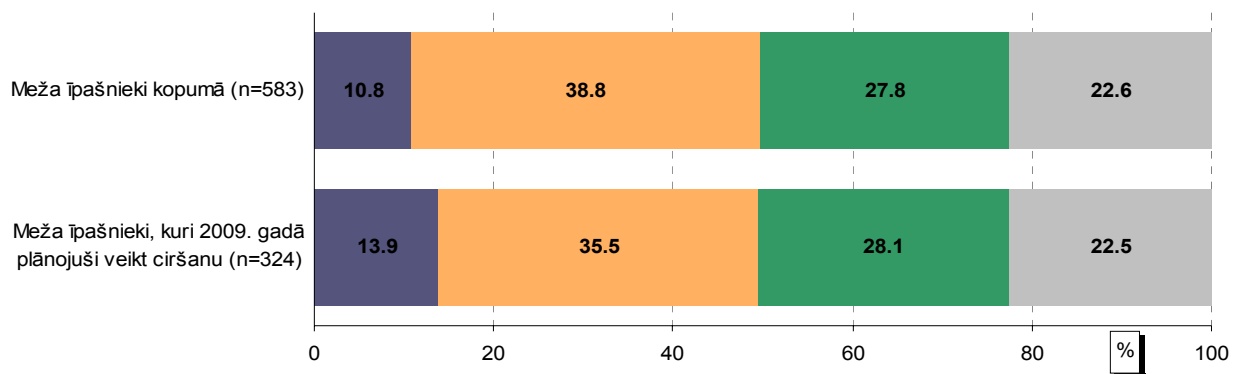
2.8. Meža īpašnieku uzskati par labāko un godīgāko veidu, kā piemērot nodokli meža īpašumam

Saskaņā ar aptaujas datiem no piedāvātajiem trīs variantiem, kā piemērot nodokli meža īpašumam, vislielākais meža īpašnieku īpatsvars par labāko un godīgāko atzina variantu, saskaņā ar kuru *meža īpašnieki maksātu īpašuma (zemes) nodokli no meža zemes, bet nemaksātu iedzīvotāju ienākuma nodokli* (šo variantu par labāko un godīgāko atzina 39% meža īpašnieku; savukārt meža īpašnieku grupā, kas plānojuši veikt ciršanu 2009. gadā: 36%). Otrais visbiežāk atbalstītais nodokļa piemērošanas variants bija *nemaksāt ne īpašuma nodokli par meža zemi, ne iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet maksāt fiksētu maksājumu 30 līdz 50 santīmu apmērā par katru nocirsto*

koksnes kubikmetru (28%; 28%), bet visretāk meža īpašnieki par labāko un godīgāko atzina variantu, saskaņā ar kuru meža īpašnieki maksātu iedzīvotāju ienākuma nodokli 25% apmērā no ienākumiem, kas gūti no cirsmu vai apaļkoku pārdošanas, bet nemaksātu īpašuma (zemes) nodokli par meža zemi (11%; 14%) (2.24.att.).

Q18 "Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais?"

- Maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli 25% apmērā no ienākumiem, kas gūti no cirsmu vai apaļkoku pārdošanas, bet nemaksāt īpašuma (zemes) nodokli par meža zemi
- Maksāt īpašuma (zemes) nodokli no meža zemes, bet nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli
- Nemaksāt ne īpašuma nodokli par meža zemi, ne iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet maksāt fiksētu maksājumu 30 līdz 50 santīmu apmērā par katru nocirsto koksnes kubikmetru
- Grūti pateikt/ NA

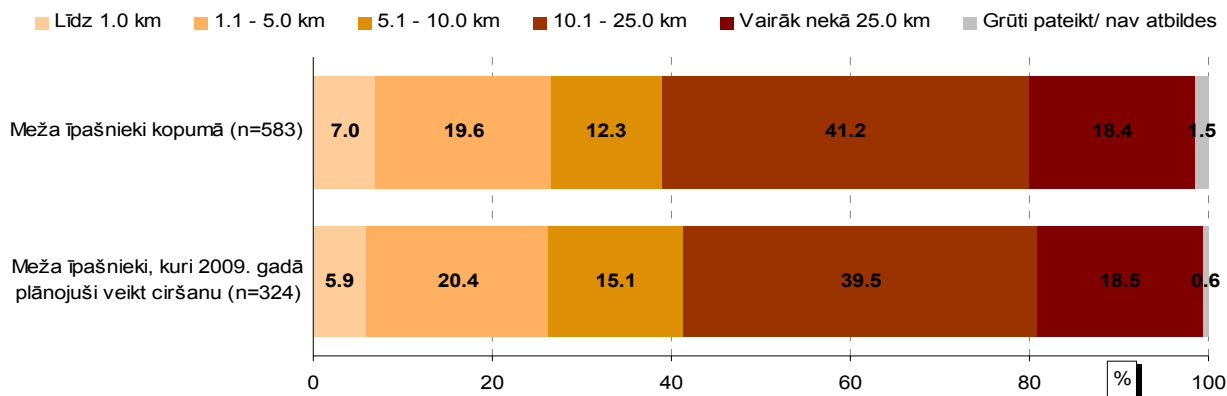
Bāze: visi respondenti

2.24.att. Meža īpašnieku uzskati par labāko un godīgāko veidu, kā piemērot nodokli meža īpašumam

2.9. Attālums līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram

Saskaņā ar aptaujas datiem 7% no visiem meža īpašniekiem ir norādījuši, ka attālums (vienā virzienā) no viņu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram ir līdz 1km, 20% respondentu šis attālums sastāda no 1.1 līdz 5.0 km, 12% - 5.1 līdz 10.0 km, 41% - 10.1 līdz 25.0 km, bet 18% - vairāk nekā 25.0 km (2.25.att.).

Q17 "Sakiet, lūdzu, kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram?"

Bāze: visi respondenti

2.25.att. Attālums līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram

2.10. Secinājumi

1. Būtisks faktors koksnes resursu pieejamībā ir zems ciršanas apjoms (cirsmas izstrāde) privātajos mežos, kur 2009.gadā cirsmu izstrāde veidojusi tikai 25% no kopēja iespējamā mežizstrādes apjoma. Iemesls tam ir privāto mežu īpašnieku „gaidas”, kad cirsmu vai augošu koku cena pieaugs tuvāk 2007.gada līmenim. 38% privāto mežu īpašnieki būtu gatavi izstrādāt cirsmu, ja esošā tirgus cena palielinātos par vismaz 10LVL par kubikmetru.

2. 2010.gadā nebūs vērojamas būtiskas izmaiņas koksnes resursu pieejamībā privātajos mežos, jo 49% privāto mežu īpašnieki neplāno veikt cirsmu izstrādi vai pārdošanu, kas būtiski ietekmēs koksnes resursu deficītu koksnes resursu vietējā tirgū. Šis faktors veicinās cenu pieaugumu zāģbaļķiem, kas vērtējams pozitīvi no privāto mežu īpašnieku puses, savukārt ražotājam tās būtu papildus izmaksas, kas samazina viņa ienākumus, jo gatavās produkcijas cena paliek nemainīga.

3. Eiropas Savienības finanšu resursu trūkums var būtiski ietekmēt koksnes resursu pieejamību nākotnē, jo privātie mežu īpašnieki šobrīd izmanto esošo pieejamo finansiālo atbalstu jaunaudžu kopšanai (75% no kopēja ES piešķirtā finansējuma apjoma) un lauksaimniecības zemju apmežošanai (23%).

3. PĒTĪJUMA REZULTĀTI PAR 100 MIKRO, MAZAJIEM UN VIDĒJIEM UZŅĒMUMIEM

Pētījuma metodika

Lai sasniegtu pētījumā izvirzītos uzdevumu – meža nozares ekonomiskās situācijas novērtējumu mikro, mazajos un vidējos uzņēmumos, tiek izmantotas vairākas savstarpēji papildinošas pētījuma izstrādes metodes:

- uzņēmēju intervijas
- padziļinātās intervijas ar uzņēmuma vadītājiem

Intervējamie uzņēmumi tika atlasīti, balstoties uz to pamatdarbības veidu, apgrozījumu un ģeogrāfisko atrašanās vietu, vienlaicīgi ievērojot Latvijas kokrūpniecības federācijas un neatkarīgo saistīto nozares ekspertu ieteikumus. Intervijas veikšanai tiek izstrādāts oriģināls, atvērta tipa jautājumu saraksts anketas formā, kurā noteikti jautājumi tika veidoti vienādi dažādām interviju mērķauditorijas grupām. Salīdzinot ar cita veida aptaujām, kā, piemēram, e-pasta intervijas, aptauju anketas ar gataviem jautājumiem un atbilžu variantiem, ir sagaidāms, ka atvērta tipa jautājuma intervijas sniedza kvalitatīvus rezultātus, ceļot šī pētījuma kvalitāti.

Intervijai nepieciešamā aptaujas anketa (pielikums Nr. 9) tika izstrādāta, lai sasniegtu pētījumā izvirzīto uzdevumu – iegūt datus par ekonomiskās situācijas monitoringu MMVU sektorā. Aptaujas anketu tika veidota divās daļās, kur pirmajā daļā uzņēmuma vadītājiem jāsniedz vispārējā informācija par uzņēmumu, tās darbības specifiku. Savukārt, otrajā daļā bija jāsniedz detalizēti jautājumi saistībā ar ekonomiskās satura informāciju.

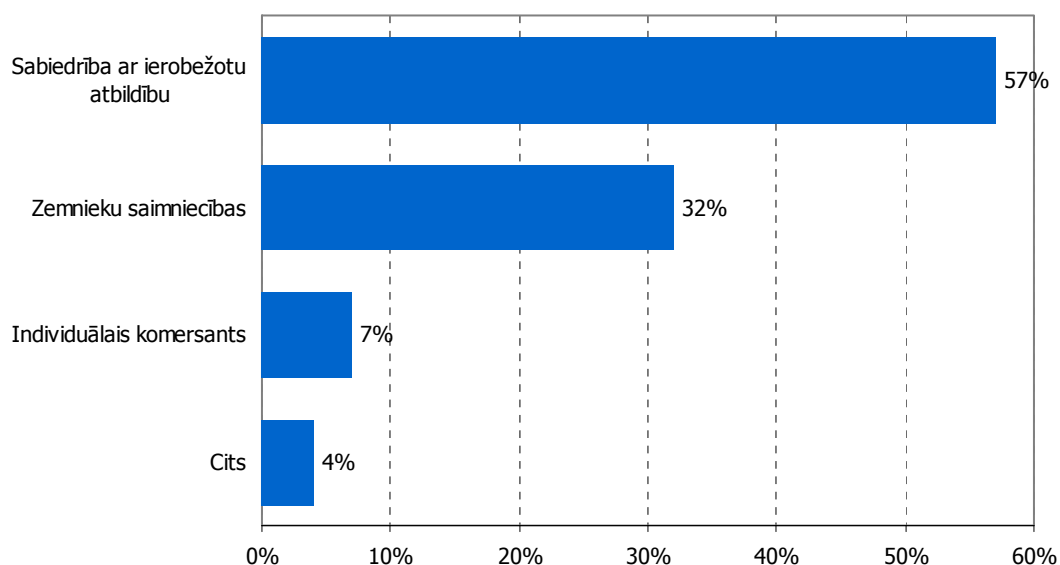
Veicot pētījumu par MMVU darbības rezultātiem 2008. gadā un darbības plāniem 2009. un 2010.gadā, tika aptaujāti 100 MMVU uzņēmumi. Uzņēmumi tika atrasti izmantojot gan internetā pieejamās datu un kontaktu bāzes (www.1188.lv, www.zalaslapas.lv, www.zl.lv u.c.), gan arī biedrības „Latvijas kokrūpniecības federācijas” un SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts” rīcībā esošais nozares uzņēmumu saraksts, kas izveidojies citu iepriekš veikto pētījumu laikā. Intervijas laikā tika iegūti dati par 2008.gada darbības rezultātiem, gan prognozes 2009. un 2010.gadam. Balstoties uz iegūtajiem datiem tika veikti dažādi aprēķini, t.sk. uzņēmuma rentabilitāte, likviditāte un ražošanas produktivitāte.

3.1. MMVU darbības apraksts

Globalizācijas apstākļos visgrūtāk par savu pastāvēšanu nākas cīnīties tieši mikro, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuri rada visvairāk jaunu darbavietu un veicina saimnieciskās dzīves uzplaukumu valstī. Salīdzinājumā ar lieliem uzņēmumiem MMVU savā komercdarbībā nākas pārvarēt nesamērīgi lielākus birokrātiskus šķēršļus un finanšu grūtības salīdzinājuma ar lielajiem uzņēmumiem. Tādēļ laiks, līdzekļi un darbs, ko MMVU jāpatērē, izpildot likuma un administratīvo lēmumu prasības, proporcionāli iznāk daudz lielāks nekā lielajiem uzņēmumiem - izpildot tās pašas prasības. Arī likumdošana ne vienmēr attīsta MMVU labvēlīgā virzienā. Katra atsevišķa MMVU ietekme ir daudz mazāka nekā liela uzņēmuma ietekme. Savukārt, lielam skaitam mazu

uzņēmēju ir grūti vienoties par vienotu priekšlikumu iesniegšanu savu valstu valdībām vai ES.

Pētījuma ietvaros tika aptaujāti 100 esošie meža nozares mikro, mazie un vidējie uzņēmumi. Pēc komercdarbības veida lielākā daļa -57% respondentu ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA), 32% ir zemnieku saimniecības (ZS), 7% ir individuālie komersanti (IK), bet 4% aptaujāto uzņēmēju ir pašnodarbinātie (3.1.att.).

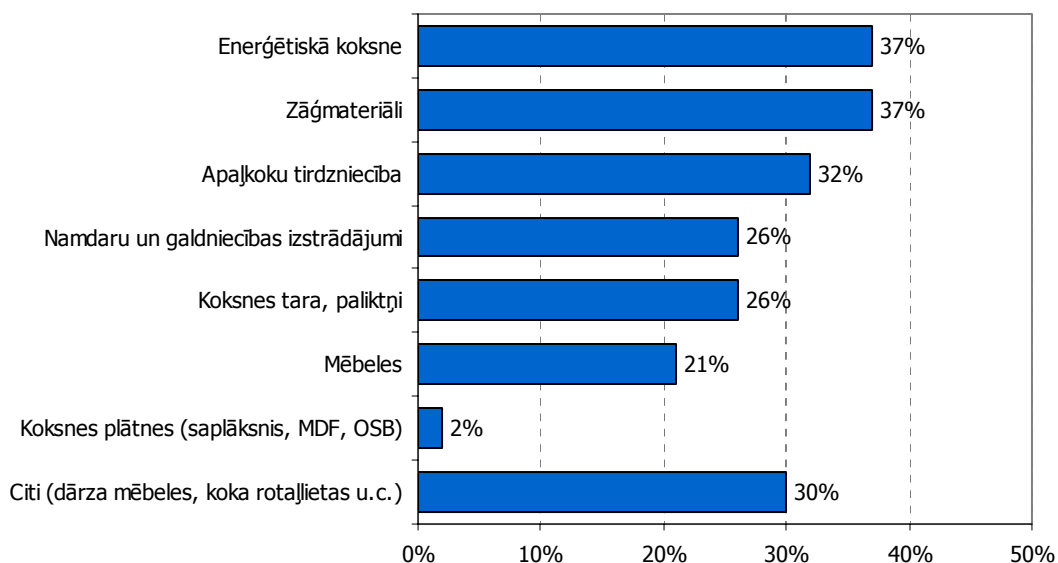

Bāze: visi respondent

3.1. att. Respondentu komercdarbības sadalījums

Pēc teritoriālā sadalījuma SIA no Vidzemes ir 26 uzņēmumi, no Latgales 14 uzņēmumi, no Kurzemes 10 uzņēmumi un no Zemgales 5. Vairākumam zemnieku saimniecību darbības reģions ir Vidzeme un Latgalē (11 un 8 uzņēmumi attiecīgi katrā reģionā), Zemgalē darbojas 7 saimniecības, bet Kurzemē 6. Individuālo komercdarbību 4 uzņēmumi veic Vidzemē, kā arī 3 Latgalē. Pašnodarbināto darbības reģioni ir Latgale (3 uzņ.) un Vidzeme (1 uzņ.).

Saskaņā ar aptaujas datiem, meža nozares MMVU galvenās darbības sfēras ir enerģētiskās koksnes ražošana, zāgmateriālu ražošana, apaļkoku tirdzniecība, kā arī citi darbības veidi (3.2.att.).

Bāze: visi respondenti, iespējamās vairākas atbildes

3.2.att. Respondentu darbības veids

Liela daļa uzņēmumu, kas ražo enerģētisko koksni, galvenais darbības veids ir malkas, kamīnmalkas ražošana un tirdzniecība, kā arī šķeldas ražošana. Tas saistīts ar pieprasījuma pieaugumu, kā arī vienkāršo ražošanas procesu. Malku uzņēmumi piedāvā gan sastrādātu, gan nē. Zāgmateriālu un apaļkoku ražošana un tirdzniecība arī ieņem būtisku vietu uzņēmumu darbībā. Jāatzīmē, ka daži uzņēmumi iepērk cirsmas, izstrādā mežu paši, bet citi uzņēmumi iepērk izejmateriālus, tad pēc apstrādes piedāvā tos pārdošanai. Tāpat uzņēmumi nodarbojas ar galdniecību- logu, durvju, kāpņu ražošanu, kā arī ar koksnes taras ražošanu, šai produkcijai pēc respondentu teikta arī ir vērojams pieprasījuma palielinājums.

Liela daļa uzņēmumu nodarbojas arī ar pakalpojumu sniegšanu meža nozares dalībniekiem-meža inventarizāciju, meža atjaunošanu, jaunaudžu kopšanu, cirsmu fonda sagatavošanu, konsultācijām meža apsaimniekošanā privāto mežu īpašniekiem un valsts mežu apsaimniekotājiem. Uzņēmumi papildus ražošanai piedāvā arī citus pakalpojumus, piemēram, mežizstrāde, koksnes transportēšana. Kā parāda pētījuma apkopojums, pārsvarā uzņēmumi darbojas vairākās darbības sfērās meža nozarē, bet zemnieku saimniecībām darbība mežsaimniecībā un ražošanā ir papildus uzņēmējdarbības veids, piemēram, lauksaimniecībai, lauku tūrismam. To var skaidrot ar pašreizējo nestabilo situāciju tirgū un MMVU centieniem pielāgoties mainīgajiem tirgus apstākļiem.

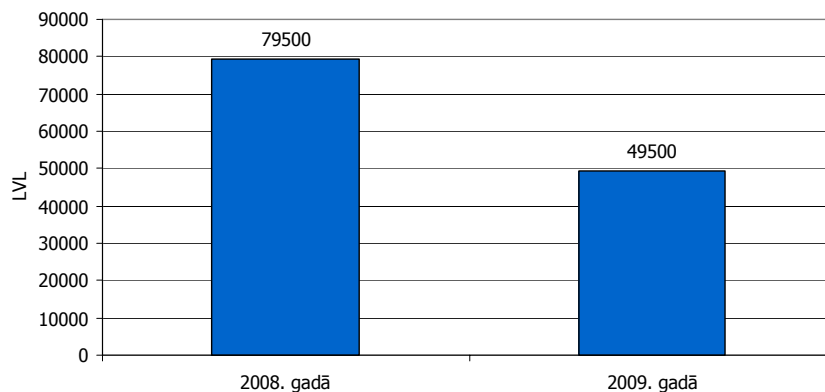
3.2. MMVU finansu rādītāji un to analīze

3.2.1. Ražošanas produktivitāte

Valsts ekonomiskā situācija tiešā veidā ietekmē arī meža nozares uzņēmumus. Lai novērtētu uzņēmumu ekonomisko stāvokli, pēc aptaujas datiem tika izrēķināts vidējais uzņēmumu apgrozījums no kokapstrādes un citiem pakalpojumiem 2008. gadā, kā arī plānotais apgrozījums 2009. gadā.

2008. gadā vidējais apgrozījums bija 79500 LVL, bet plānotais apgrozījums 2009. gadā varētu sastādīt 49500. Var secināt, ka apgrozījuma kritums šogad būs 38%, salīdzinot ar 2008. gadu. Uzņēmēji domā, ka situācijai pasliktinoties, kritums varētu būt vēl lielāks, jo nav skaidrības par turpmāko situāciju valstī un tirgū (3.3.att.).

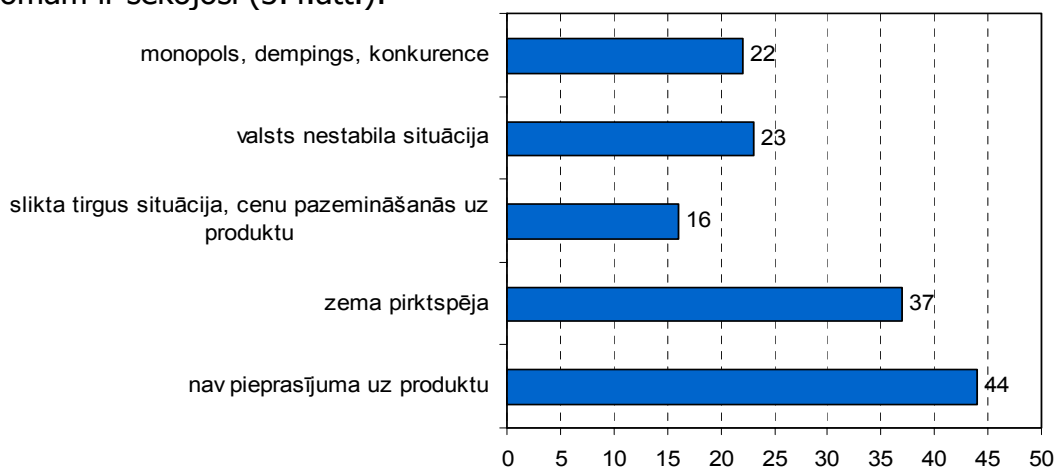

Bāze: visi respondenti

3.3.att. MMVU apgrozījums no kokapstrādes

Tik liels apgrozījuma kritums ir izskaidrojams ar produktu un pakalpojumu cenu samazināšanos, kā arī pieprasījuma izmaiņām. Produktu cena 50% uzņēmumu šogad netika izmainīta, 7% uzņēmumu palielināja, bet pārējiem 43% uzņēmumu cena uz produkciju un pakalpojumiem samazinājās vidēji par 36%. Pieprasījumam pēc meža nozares produkcijas ir tendence strauji samazināties, līdz ar to lielākajai daļai uzņēmumu ražošanas apjomi šogad plānojas samazināties vidēji par 40 - 50%. 24% uzņēmumu ražošanas apjomus plānot nemainīt, bet 14% uzņēmumu plāno, ka 2009. gadā ražošanas un sniegto pakalpojumu apjomi palielināsies. Lielākoties tas attiecas uz enerģētiskās koksnes ražošanu un mežsaimniecības pakalpojumiem-meža apsaimniekošana un jaunaudžu kopšana, uz šo produktu grupām pieprasījumam ir tendence palielināties.

Veicot datu apkopojumu par uzņēmumu produkcijas apjomiem pagājušajā gadā un plānotajām to izmaiņām, var secināt, ka šogad vairākums uzņēmumu ir spiests samazināt ražošanas apjomus. Iemesli pēc uzņēmēju domām ir sekojoši (3.4.att.):

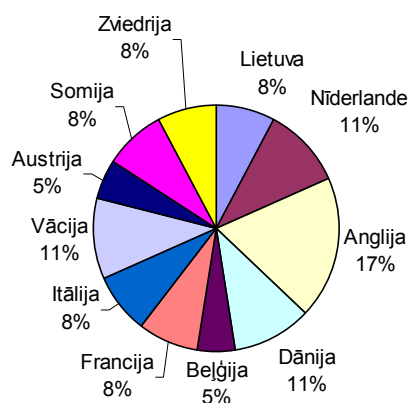

Bāze: visi respondenti

3.4.att. Galvenie iemesli pārstrādes apjoma izmaiņām

Lielākoties uzņēmēji minēja strauju pieprasījuma kritumu uz produkciju un pakalpojumiem, kas saistīts ar iedzīvotāju maksātspējas samazināšanos. Pieprasījuma samazināšanos ietekmē valsts krīzes situācija, celtniecības apstāšanās, banku kreditēšanas samazinājums. Uzņēmuma darbību cieši ietekmē arī tirgū valdoša konkurence, un kā negatīvāko faktoru uzņēmēji atzinuši cenu dempingu, kas bieži, pēc viņu domām, nav izskaidrojams. Galvenokārt, cenas uz produkciju un pakalpojumiem strauji pazemina lieli uzņēmumi, tas ietekmē mazo uzņēmumu iespējas iegūt iepirkumu no valsts un pašvaldībām, piedaloties konkursos. Tāpat cenas ietekmē ārzemju ražotāju lētās produkcijas ienākšana tirgū. Kā vēl vienu iemeslu ražošanas samazinājumam uzņēmēji minēja izejvielu piedāvājuma krišanos, kā arī kvalitatīva darbaspēka nepietiekamību, jo daudzi kvalificēti strādnieki brauc prom uz ārzemēm. Tikai daļa uzņēmēji minēja, ka pašreizējo tirgus situāciju var izmantot savā labā- tiek iegādāti jauni ražošanas līdzekļi, tehnika, darbaspēka atalgojuma samazinājums arī tiek vērtēts pozitīvi. Daudzi uzņēmumi sākuši strādāt tikai uz pasūtījuma, neveidojot uzkrājumus, jo ir grūtības ar produkcija realizāciju. Tādēļ uzņēmēji atzīst, ka pašlaik ir svarīgi meklēt jaunus sadarbības partnerus un piesaistīt jaunu klientus.

Saražoto produkciju 94% uzņēmumu realizē vietējā tirgū, no tiem 15% uzņēmumu savu produkciju arī eksportē uz ārvalstīm, bet 6% uzņēmumu ražo produkciju tikai eksportam. Uzņēmumi eksportē produkciju galvenokārt uz Angliju, Skandināvijas valstīm un Vāciju. Bet 12% uzņēmumu savu produkciju izmanto arī pašpatēriņam, piemēram, enerģētisko koksnī, zāģmateriālus, mēbeles (3.5.att.).

3.5.att. Mikro, mazo un vidējo uzņēmumu produkcijas eksports

Mainīgajos tirgus apstākļos aptaujātie uzņēmumi saprot, ka esošajiem noieta tirgiem nepietiek, lai izdzīvotu, kur nu vēl attīstīties, nepietiks, tādēļ tiek meklētai dažādi sadarbības veidi, lai iekļūtu jaunajos produktu noieta tirgus. Visvairāk minētie pasākumi noieta tirgus apgūšanā aptaujāto respondentu vidū bija šādi:

- Sadarbība ar veikalu ķēdēm gan vietējā, gan ārvalstu tirgos, produktu izplatīšanā;
- Savu veikalu vai pārstāvniecību atvēršana produktu izplatīšanā gan Latvijā, gan ārpus valsts robežām (darbības spektra paplašināšana);
- Dalība starptautiskajās izstādēs, lai iegūtu potenciālus klientus un sadarbības partnerus savas produkcijas izplatīšanā;

Galvenais iemesls, kāpēc lielākā daļa aptaujāto uzņēmēju kā pirmo pasākumu savas produktu realizācijā min jaunu noieta tirgus meklēšana, jo gandrīz visi respondenti akcentē to, ka Latvijas vietējais koksnes produktu tirgus ir praktiski apstājies jeb tuvu „0” darbībai un prognozē, ka šī situācija neuzlabosies arī 2010.gadā. Līdz ar to vissmagāk klāsies tiem uzņēmumiem, kuru saražotā produkcija lielākoties tika realizēta vietējā tirgus un noteikti daļa no šiem uzņēmumiem, kas nespēj atrast alternatīvus risinājumus savu ienākumu palielināšanai, būs spiesti slēgt savu uzņēmumu.

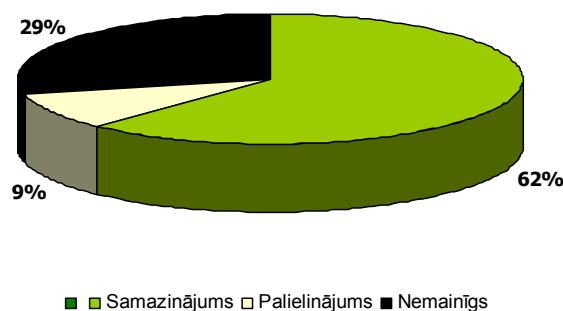
Daļa aptaujāto uzņēmēju atzīst, ka šogad varētu būt arī rekordliela peļņa un plāno ienākumu pieaugumu uz 2009.gadu salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi. Bet jāatzīst, ka tas lielākoties varētu būt izskaidrojams ar grāmatvedības datu izmantošanu, jo liela daļa uzņēmumu veica lielas investīcijas ražošanas iekārtu iegādē pirms 5 gadiem, kur pēc grāmatvedības principiem jāamortizē 5 gadu laikā, kā rezultātā šis gads daudziem varētu būt rekordpeļņas gads, tomēr vairāk pēc grāmatvedības datiem, nevis pēc fiziskās naudas apjoma.

3.2.2. Nodarbināto skaits un prognozes

Kā galvenais izmaksu optimizēšanas pasākums MMVU sektorā bija arī darbinieka atlaišana un darba algas samazināšana, kur šāds pasākums nebūt nav jāuztver slikts variants efektīvas darbības nodrošināšanai, jo liela daļa aptaujāto respondentu atzina, ka vispirms tika atlaisti „mazproduktīvie” darbinieki, kā arī krīze ir ļāvusi viņiem saprast, cik liela nozīme ir katra darbinieka kapacitātei un darba ražīgumam darba laikā.

Salīdzinājuma ar 2008.gadu nodarbināto skaits aptaujātajos uzņēmumos ir sarucis vidēji par 40-50%, kur lielākais darbinieka skaita samazinājums bija vērojams ražošanā un ne tik daudz administrācijā. Daudzi uzņēmumi pārgāja no 2-maiņu darbu uz 1-maiņu darbu, kā arī veicināja darba ražīgumu darba laikā. Lielākā daļa atzīst, ka pie labvēlīgākas situācijas un apgrozījumu pieaugumu tiks ņemti atpakaļ. Kā atzīst aptaujātie uzņēmēji, tad darbinieka skaita samazināšanas procents sakrīt proporcionāli apgrozījuma kritumam, protams, tas neattiecas visos gadījumos.

Ražošanas apjomu samazinājums ietekmējis arī darbinieku izmaiņas meža nozares mikro, mazajos un vidējos uzņēmumos. Sakarā ar to 62% uzņēmumos salīdzinot ar 2008. gadu, ir notikusi darbinieku samazināšanos 40-50%. Savukārt, 29% uzņēmumos darbinieku skaits netika izmainīts, un 9% sakarā ar ražošanas jaudu palielinājumu tika pieaicināti jauni darbinieki (3.6.att.).

Bāze: visi respondenti

3.6.att. Darbinieka skaita izmaiņas dinamika aptaujātajos uzņēmumos

Prognozes uzņēmējiem ir grūti izteikt par darbinieku skaita izmaiņu 2010.gadā, jo šīs izmaiņas ir spēcīgi atkarīgs no pasūtījuma daudzuma. Lielākoties, uzņēmumu darbinieku skaits tika samazināts, pārorganizējot administrāciju. Daudzi uzņēmumi atteicās no grāmatvedes pakalpojumiem, un uzņēmuma vadītājs pats uzņēmās šos pienākumus. Tāpat uzņēmuma vadītāji visos gadījumos iesaistās ražošanas procesā un to uzņēmuma darbības organizācijā. Darbinieku skaita palielināšanu dažos gadījumos ietekmēja darbaspēka atalgojuma samazinājums, darbaspēka lielais piedāvājums, kā arī Eiropas projekti, piemēram, sadarbojoties ar Nodarbinātības Valsts aģentūru, dažos uzņēmumos tika paņemti darbinieki apmācībai un darbam, kuru atalgojumu daļēji sedz Eiropas Sociālais fonds.

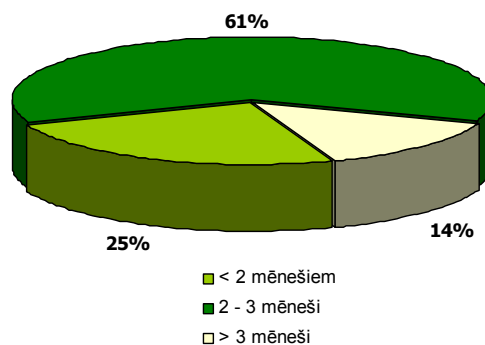
Uzņēmēji atzīst, ka šogad lielākoties neplāno darbinieku skaitu samazināšanu, bet 12% uzņēmēju tomēr samazinās darbinieku skaitu vēl par 30% vidēji. Galvenie iemesli darbinieku skaita izmaiņām uzņēmumā ir darba apjoma samazināšanās, nodokļu palielināšanos un uzņēmumu nespēja nodrošināt atbilstošu atalgojumu. Kā citus iemeslus uzņēmēji minēja pensijas vecuma likuma ieviešanu, līdz ar ko daudzi pensijas vecuma darbinieki bija spiesti aiziet no darba, tāpat, kvalitatīva darbaspēka trūkums, kā arī neskaidrība par nākotnes situāciju. Uzņēmēji atzīmēja, ka nespēj konkurēt ar nodokļu nemaksātājiem, līdz ar to daži uzņēmumi apsver ideju pāriet „ēnu ekonomikā”.

3.2.3. Nodrošinājums ar pasūtījumiem

Lielākai daļai respondentu atzina, ka darbojas pamatā uz pasūtījumiem, tādēļ, lai plānotu savu darbību ir nepieciešams zināt, cik un kādā apjomā tie būs tuvākajā laika periodā, tādā veidā paredzēt iespējamo apgrozījumu.

Pasūtījumu novērtējums no uzņēmēju puses 2008. gadā bija pozitīvs, uzņēmēji atzīmēja, ka no 2. gada puses sākās tendence pasūtījuma skaita samazināšanos, un uz doto brīdi izveidojas situācija, ka daudziem uzņēmumiem pasūtījumi ir tikai pāris mēnešiem uz priekšu un par tālāko darbību tiem nav skaidrības. Pasūtījumi 2009. gadā ir neregulāri, un tikai dažiem uzņēmumiem pietiek ar tiem, lai nodrošinātu ar darbu savus darbiniekus. Daži uzņēmēji izteicās, ka cer uz situācijas maiņu uz nākamā gada beigām, bet citi jau plāno slēgt uzņēmumus, jo nepietiek darba.

Lielākā daļa aptaujāto MMVU nodrošinājums ar pasūtījumiem ir līdzīgs kā lielajiem kokrūpniecības uzņēmumiem, kur darbs ir nodrošināts 2-3 mēnešus uz priekšu (61%), respektīvi, līdz šā gada beigām. Kā atzīsti paši aptaujātie uzņēmēji, tad pasūtījuma nodrošinājums krīzes laikā samazinājies no 6 mēnešiem uz 2-3 mēnešiem, kas viennozīmīgi apgrūtina prognozēt uzņēmuma darbību nākamajā gadā. Protams, starp aptaujātajiem uzņēmējiem, ir daži, kas var droši teikt, ka darbs ir nodrošināts turpmākajiem 6-9 mēnešiem, jo ir noslēgti līgumu uz šādu periodu, bet to skaits uz kopējā apjoma ir samērā neliels. Vēl daļa aptaujāto uzņēmēji atzīst, ka pasūtījumi ir uz kādu ~ mēnesi (25%) vai pat mazāk, bet tas vairāk ir tiem uzņēmumiem, kuru gatavās produkcijas izplata vietējā tirgū (3.7.att.).

Bāze: visi respondenti

3.7.att. Aptaujāto uzņēmumu nodrošinājums ar pasūtījumiem

3.2.4. Prognozējamā investīciju ietekme uz sektora attīstību

Uz jautājumu par uzņēmuma investīcijām savā darbībā pēdējā gada laikā, 40% uzņēmumu atbildēja pozitīvi. Investīcijas tika veiktas galvenokārt lai palielināt savu ražošanas apjomu un jaudas, 15% veikuši ieguldījumus savā uzņēmuma darbībā, lai uzlabotu produkta pievienotu vērtību, bet 12% uzņēmumu investēja, lai pārorientētu savu darbību uz citu sektoru, kā arī paplašināt produktu sortimentu.

Tuvākajā laikā uzņēmumi lielākoties neplāno atjaunot vai mainīt pamatlīdzekļu sastāvu, bet 28% tomēr ieguldīs līdzekļus tehnikas maiņai, piemēram, darbagaldu atjaunošanā, formātzāģu iegādei, meža kopšanas tehnikas iegādei.

Ņemot vērā biznesa principa pamatus, tad krīze ir visizdevīgākais laiks, kad veikt investīcijas, jo daudziem produktiem, iekārtām un pakalpojumiem cenas ir pašas zemākas, tādēļ uzņēmums var par zemām investīcijām panākt efektīva uzņēmuma attīstību ilgtermiņā. Taču, kā rāda dati, kas tika iegūti aptaujājot MMVU, tad nekādas lielas investīcijas uzņēmumi nav veikušas un arī neplāno tās veikt, izņemot neparedzētos gadījumus, kas varētu būtiski ietekmēt ražošanas apjomus. Neliela daļa uzņēmēju izteica prognozes, ka investīcijas varētu veikt, ja tiks iegūti papildus pasūtījumu, kuru realizācijā būs nepieciešamas veikt investīcijas iekārtu iegādē utt.

No intervijās iegūtās informācijas izriet fakts, ka liela daļa MMVU jau ir veikušas milzīgas investīcijas 2-5 gadus atpakaļ, kad koksnes produktu tirgos bija vērojama augšupeja un uzņēmumi plānoja savas darbības paplašināšanos.

Dati liecina, ka izmantotākais finansējuma piesaistes avots ir bankas finansu līdzekļi kredīta vai kredītlīnijas veidā. Arī MMVU atzīst, ka pašreizējās sadarbība ar bankām nav tā pozitīvākā. Lai gan tie uzņēmumi, kas savu darbību mērķtiecīgi, stratēģiski pareizi plānojuši, atzīst, ka nav nekādas būtiskas problēmas sadarbībā ar bankām, ja pilda visas uzņemtas saistības noteiktajā apjomā un laikā un nesaskata nekādas problēmas arī turpmāk sadarboties ar tām, lai gan vērojama finansiālā nestabilitāte tirgos.

Daļa MMVU ir izmantojuši citus finansēšanas avotu komercdarbības attīstīšanā, piemēram, ES un ERAF fonda līdzekļus. MMVU vērtējumus šo finansu resursu izmantošanā ir divējāds, vieni uzskata, ka to izmantošana ir bijusi veiksmīga un devusi pozitīvu pamatu efektīvākai darbībai nākotnē,

savukārt, daļa uzņēmēju uzskata, ka šo finansējumu piesaiste nav bijusi viegla, tīri skatoties no administratīvā un birokrātiskā viedokļa, jo sanāk diez gan daudz laika veltīt prasību izpildē, lai tā vietā nodarboties ar ražošanas jautājumu risināšanu. Kā būtiski ierobežojošo faktoru ES un ERAF līdzekļu apguvē min īpaši atbalstāmās teritorijas dalījums, jo liela daļa uzņēmēju atzīst, ka ir pat lielākas izmaksas, atrodoties neatbalstāmā teritorijā, nekā uzņēmumi, kuri atrodas šajā atbalstāmajā teritorijā.

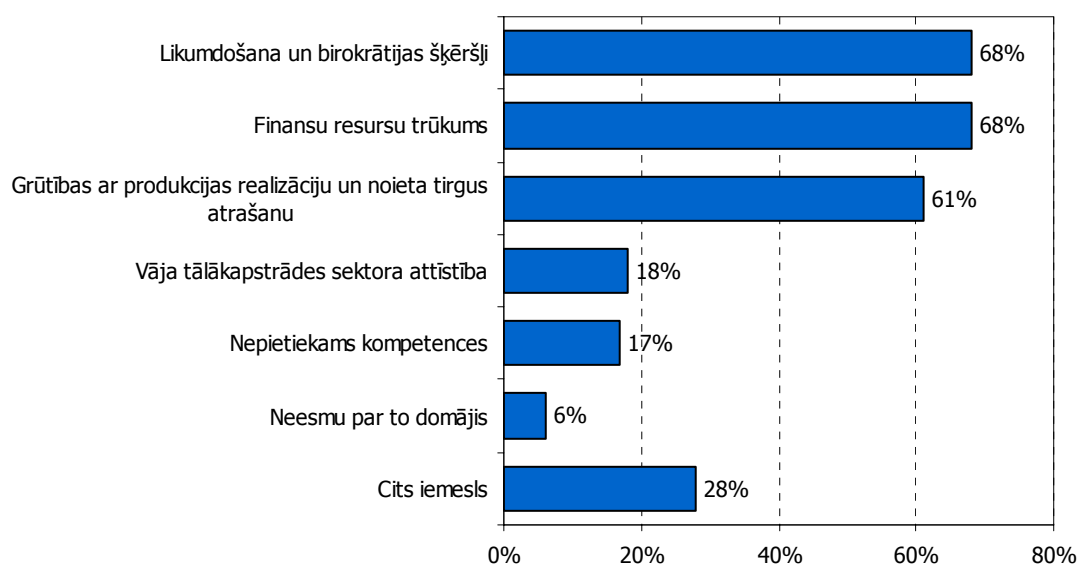
Daļa MMVU neveiks nekādas investīcijas tuvākajos gados, jo nesaskata motivāciju maksāt dubultā nodokļus no veiktajām investīcijām, piemēram, kad iepērk iekārtu ir jāsamaksā uzreiz pievienotās vērtības nodoklis, un tad, kad vēl paliek pāri peļņa ir jāsamaksā uzņēmuma ienākuma nodoklis. Aptaujāto uzņēmumi atzīst, ka valsts tādā veidā bremsē MMVU biznesa attīstību.

3.2.5. Rentabilitāte un likviditāte

Latvijā samērā maz ir to MVU, it īpaši mikrouzņēmumi, kas nepārtraukti un profesionāli veic savas darbības finansu rādītāju, t.sk. rentabilitāti un likviditātes, analīzi. Lai gan pēc teorijas tā vajadzētu būt, taču prakse rāda, ka finansu datu analīzei netiek piešķirta būtiska loma, kas varbūt sekmējis laika trūkums, nepietiekamās kompetences un izpratnes trūkums par šo rādītāju lielo nozīmi veiksmīgai uzņēmuma darbības attīstībai nākotnē.

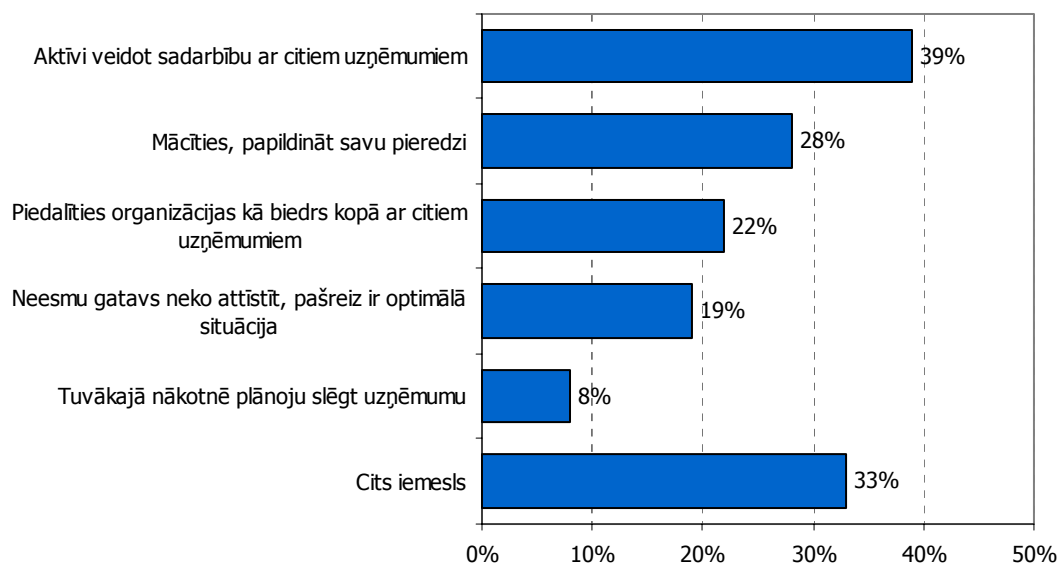
3.2.6. Uzņēmumu redzējums par problēmām nozarē

Meža nozares uzņēmumi minēja vairākas darbības, ko viņi būtu gatavi darīt, lai attīstītu uzņēmuma darbību un padarīt savu darbību produktīvāku (3.8.-3.9.att.).

Bāze: visi respondenti

3.8.att. Galvenās problēmas nozares attīstībai Latvijā

Bāze: visi respondenti

3.9.att. Faktori, lai uzņēmums attīstītu savu darbību

Par galveno faktoru uzņēmējdarbības tālākai attīstībai uzņēmēji atzīmēja sadarbības veidošanu ar citiem mikrouzņēmumiem, kooperēšanās, iesaistīšanās nozares organizācijās. Uzņēmēji atzīst, ka tas pašlaik ir svarīgs nosacījums nozares konkurētspējas saglabāšanai. Tāpat uzņēmēji gatavi mācīties un papildināt savu pieredzi, bet piektā daļa uzņēmumu uzskata, ka pašreizējie apstākļi nav piemēroti kādām lielām pārmaiņām, un nedomā neko attīstīt. Ka iemeslu varētu minēt gan finansu trūkums, gan neprognozējamā tirgus tālākā attīstība. Bet 8% uzņēmēju vēlās pārtraukt savu darbību, jo nav rentabli ražot esošo produkciju, un nav līdzekļu pāriet uz citas produkcijas ražošanu, kā arī iemesls ir pasūtījumu iztrūkums.

Uzņēmēji atzīmēja, ka ir gatavi mēģināt savus spēkus Eiropas fondu līdzekļu apgūvē, kā arī pretendēt uz valsts atbalstu. Daži uzņēmumi plāno pārcelt savu ražotni vai tās daļu uz citu valsti ar vieglākiem nodokļu nosacījumiem. Citi plāno meklēt jaunas tirgus nišas, pielāgoties tirgus pieprasījumam, piemēram, sākt ražot produkciju, uz kuru ir pieprasījums, enerģētiskā koksne, koksnes tara, kā arī pievērsties meža apsaimniekošanas pakalpojumu piedāvājumam.

Uzņēmēji minēja vairākus faktoros, kas pēc viņu domām būtu jāmaina, lai uzlabotu MMVU uzņēmumu attīstību. Uzņēmēji atzīst vietējā tirgus sakārtošanas un palielināšanas vajadzību, bet kā galveno nosauca nodokļu politikas un likumdošanas stabilizācija, jo uzņēmēji netiek līdzī straujām un biežām pārmaiņām nodokļu jomā. Tāpat ir jāvienkāršo grāmatvedības uzskaitē, jo pat maziem uzņēmumiem ir vajadzīga grāmatvedē, kas nozīmē, papildus atalgojuma izmaksas, bet uzņēmuma vadītāji būtu ar mieru pašī kārtot grāmatvedību, tādejādi samazinot izmaksas. Tāpat uzņēmēji izteicās arī par darba drošības prasību ievērošanu, kas prasa arī lielas izmaksas. Pēc uzņēmēju teiktā, būtu jāatceļ peļņas nodokļa avansa maksājums.

Birokrātija jāsamazina arī jaunu uzņēmumu dibināšanai, kā arī atvieglot nodokļus jauniem uzņēmējiem. Arī Eiropas fondu līdzekļu piesaistē uzņēmēji saskata lielu birokrātiju, kā negatīvo pusi uzņēmēji atzīmēja savu līdzekļu

ieguldīšana Eiropas projektos, kuru bieži pietrūkst. Kopumā par ES līdzekļiem uzņēmēji izsakās pozitīvi, norādot, ka valstij jāveicina ES līdzekļu piesaiste, jo tā tiek uzlabota Latvijas mežu ekonomiskā vērtība privātajā sektorā, un arī tas nodrošina pakalpojumu pieprasījumu. Tāpat valstij būtu jāveicina eksports, jāatbalsta uzņēmējdarbība, jādod garantijas banku kredītu piesaistē. Uzņēmēji atzīst, ka pašlaik kredītu likmes ir ļoti lielas, un tas nekādā mērā nestimulē uzņēmējdarbības attīstību, jo līdz ar neskaidrību tirgū, uzņēmēji baidās investēt ražošanā. Tāpat uzņēmēji atzīmēja banku negatīva attieksme pret meža nozares dalībniekiem.

Valstij ir jāpārskata notiekošais tirgū, piemēram, valsts un pašvaldību iepirkuma konkursos bieži ir uzvar uzņēmumi ar nepamatoti zemu cenu, tā veicinot dempingu. Kā arī valstij jākontrolē ārvalstu firmu nospiedoša tirgus iekārošana, jāatbalsta vietējie ražotāji gan juridiski, gan finansiāli. Ir jārada skaidru vīziju par meža nozares MMVU vietu valsts ekonomikā, jāizstrādā stratēģiju nākotnei un jācenšas pie tās pieturēties.

3.2.7. Secinājumi un priekšlikumi

1. 2009.gadā mikro, mazo un vidējo uzņēmumu pārstrādes apjomi 70% gadījumos samazinājies vidēji par 40 - 50%. Savukārt, 62% no aptaujātajiem MMVU atzinusi, ka ar pasūtījumiem nodrošināti tuvākos 2 – 3 mēnešus;

2. Arī MMVU pastāv korelācija starp nodarbināto skaita samazināšanos un pārstrādes apjomu kritumu, kur vidēji nodarbināto skaita samazināšanas ir 40 – 50% robežās. Jāpiezīmē fakts, ka lielāka nodarbināto skaita samazināšanās ir ražošanas sektorā nevis administrācijā. Aptaujātie uzņēmēji atzinuši, ka, ja 2010.gadā pārstrādes apjomi palielināsies, atlaistie darbinieki tiks pieņemti atpakaļ;

3. Izteikta prognoze, ka uzņēmumiem, kuri orientējas uz eksporta tirgiem, 2010.gadā varētu palielināties pārstrādes apjoms un apgrozījums, kas lielākoties notiktu uz jaunu noieta tirgus rēķina. Savukārt uzņēmumiem, kas orientējas uz vietējo patēriņu, apgrozījums varētu turpināt kristies, jo pašmāju tirgus ir praktiski neaktīvs. Pēc aptaujāto uzņēmēju sniegtās informācijas, ejošākais tirgus ir Eiropa (Skandināvija, Vācija, Francija, Itālija, Beļģija, Holande). Savukārt kā perspektīvākais noieta tirgus tiek minēti Tuvie Austrumi un Āzija, tajā pašā laikā turpinot darbību arī Ziemeļamerikas tirgū, ko sekmējusi sadarbība iepriekšējos gados.

4. Pastāv zināmi ietekmējošie faktori, kas var būtiski ietekmēt meža nozares attīstību un MMVU biznesu Latvijā. Pēc aptaujāto respondentu sniegtās informācijas, galvenie bremzējošie faktori meža nozarē tiek minēti – likumdošana un birokrātijas šķēršļi, finansu resursu trūkums, kā arī grūtības ar produktu realizāciju un noieta tirgus atrašanu. Visi iepriekšminētie kavējošie faktori negatīvi ietekmē arī MMVU biznesu. Kā papildus faktors tiek minēts arī sadarbības trūkums ar citiem uzņēmumiem.

5. Latvijā samērā maz ir to MVU, it īpaši mikrouzņēmumi, kas nepārtraukti un profesionāli veic savas darbības finansu rādītāju, t.sk. rentabilitāti un likviditātes, analīzi. Lai gan pēc teorijas tā vajadzētu būt, taču prakse rāda, ka finansu datu analīzei netiek piešķirta būtiska loma, kas varbūt sekmējis laika trūkums, nepietiekamās kompetences un izpratnes trūkums par šo rādītāju lielo nozīmi.

4. EKONOMISKAIS MONITORINGS

4.1. Lielāko skujkoku zāģētavu monitorings un tā rezultāti

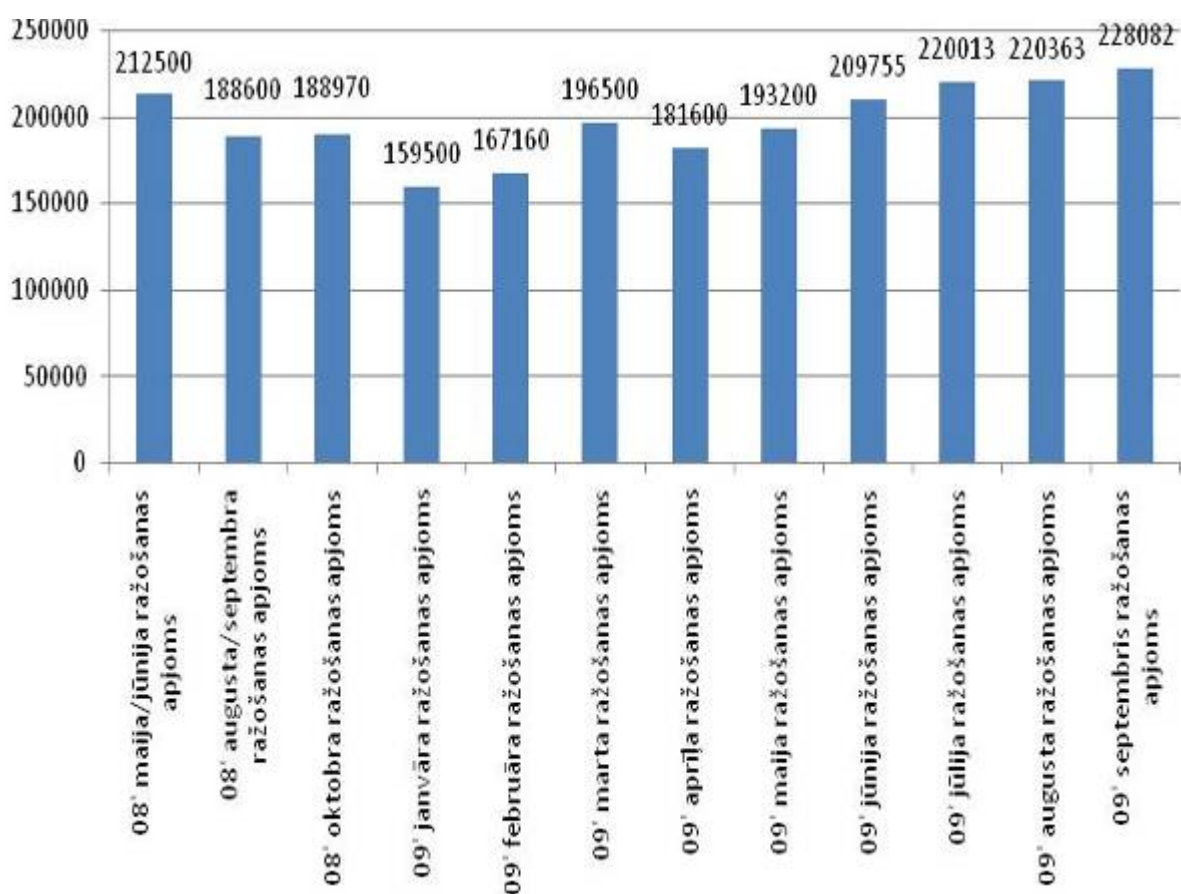
Lielāko skujkoku zāģētavu ikmēneša monitorings tika veikts ar mērķi sekot pārstrādes apjomu tendencēm un atlikumiem apaļkoksnes noliktavās. Pētījuma ietvaros ikmēneša monitoringa tika veikts lielākajās skujkoku zāģētavās kā:

- BSW Latvia;
- Kurekss;
- Lindeks;
- Nelss/AKZ;
- Rettenmeier Baltic Timber;
- Saldus mežrūpniecība;
- Smiltene Impex;
- Stora Enso Timber;
- Swedwood Latvia Ltd.;
- Tezei-S;
- Vika Wood.

Galvenie iemesli ražošanas apjoma kritumam 2008.gadā bija nespēja pārnest zāģbaļķu iegādes izmaksas uz gala produkta cenu. Zāģētavu mēģinājumi samazināt zāģbaļķu iegādes cenas pietiekamā apjomā bija neveiksmīgas, jo zāģbaļķu pārdevēji atteicās veikt darījumus par zāģētavu nosaukto cenu, savukārt lai pilnībā neapstādinātu ražošanu, zāģētavas bija spiestas rast kompromisu ar zāģbaļķa pārdevēju, tādējādi iegādājoties mazākus apjomus par cenu, kas bija nepamatoti augsta tā brīža zāģmateriāla cenai globālajos tirgos. Arī daudzi privātie meža īpašnieki, sastopoties ar apaļkoksnes cenu kritumu, izlēma nogaidīt un neveikt mežizstrādi tiem piederošajos mežos. Rezultātā aizvien vairāk samazinājās zāģbaļķu pieejamība. Ar apaļkoksnes pieejamību tiek saprasts „meža īpašnieku un apaļo kokmateriālu tirgotāju piedāvājums pārdot apaļo kokmateriālu tirgū:

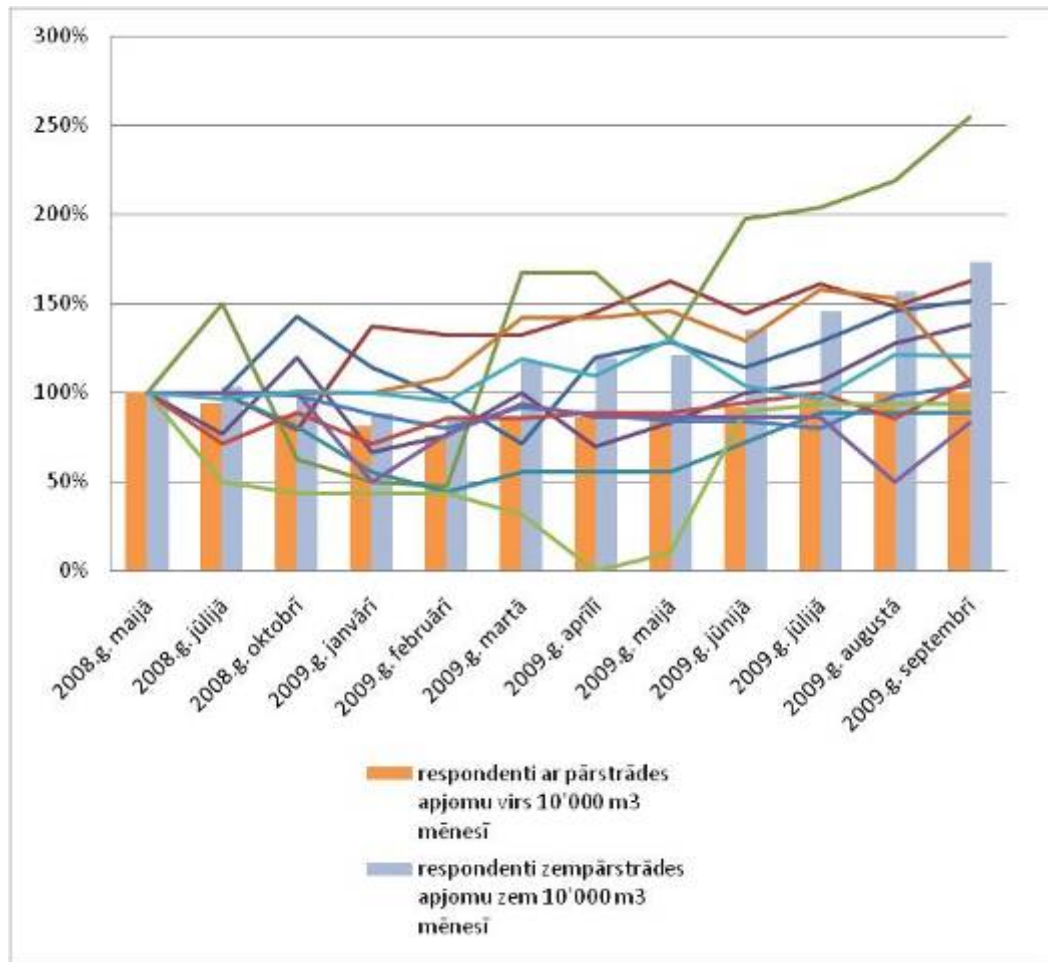
- par cenu, kuru, balstoties uz saimnieciskajiem aprēķiniem, var maksāt Latvijas apaļkoksnes pārstrādātāji;
- tādā apjomā, kas apmierina vismaz vietējās pārstrādes jaudas bāzes līmenī”.

2008.gada nogalē valdība atļāva palielināt mežizstrādes apjomus valstij piederošajos mežos, kā rezultātā būtiski palielinājās zāģbaļķu pieejamība un zāģētavas atguva konkurētspēju globālajos tirgos. Reāli papildus apjomi līdz pārstrādei nokļuva tikai martā un sākot ar šo brīdi zāģētavas sāka atgriezties pie „normālajiem” pārstrādes apjomiem, vairumam strādājot vismaz divās maiņās. Pārstrādes apjomi aprīlī un maijā ir zemāki kā martā, bet tas nav pretrunā ar iepriekšminēto tendenci, jo šajos mēnešos SIA „Nels” tika pārtraukta ražošana dēļ finansiālajām problēmām, bet sākot ar jūniju „Nels” ražotnē sāka darboties jauns operators SIA „AKZ”, kas deva galveno ieguldījumu lēcienveida kopējo pārstrādes jaudu pieaugumā jūnija mēnesī (4.1.att.).

4.1.att.Respondentu pārstrādes apjomi mēnesī (zāģbaļķu m³)

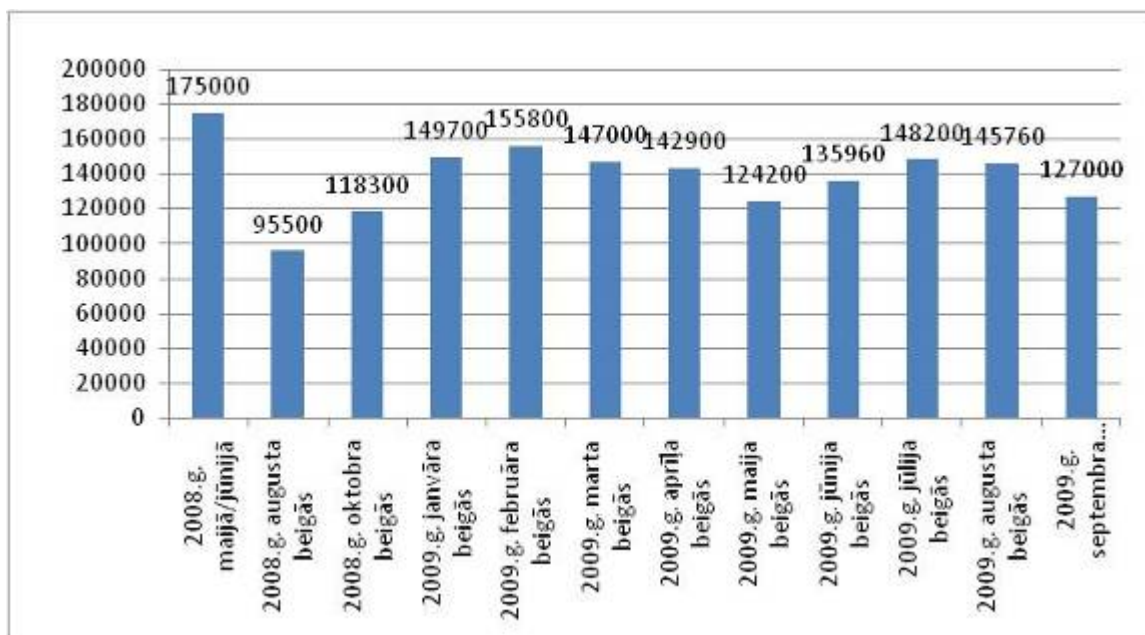
Kā redzams, ka tikai trīs respondenti 2009.gada septembrī pārstrādā mazākus apjomus nekā 2008.gada maijā, turklāt respondenti ar pārstrādes apjomiem zem 10'000 zāģbaļķu m³/ mēnesī ir kāpinājuši apjomus par 73%. Tas ir skaidrojams gan ar veiktajām investīcijām ar mērķi nomainīt vecās iekārtas ar jaunām, kuras ir efektīvākas un jaudīgākas, gan ar labvēlīgo situāciju gala noieta tirgos, kur šobrīd ir konkurētspējīgāki tie uzņēmumi, kas var piedāvāt augstāku elastību (4.2.att.).

4.2.att. Pārstrādes apjomu dinamika sadalījumā pa respondentiem un zāģētavu lieluma grupām (2008.g. maijs = 100%)

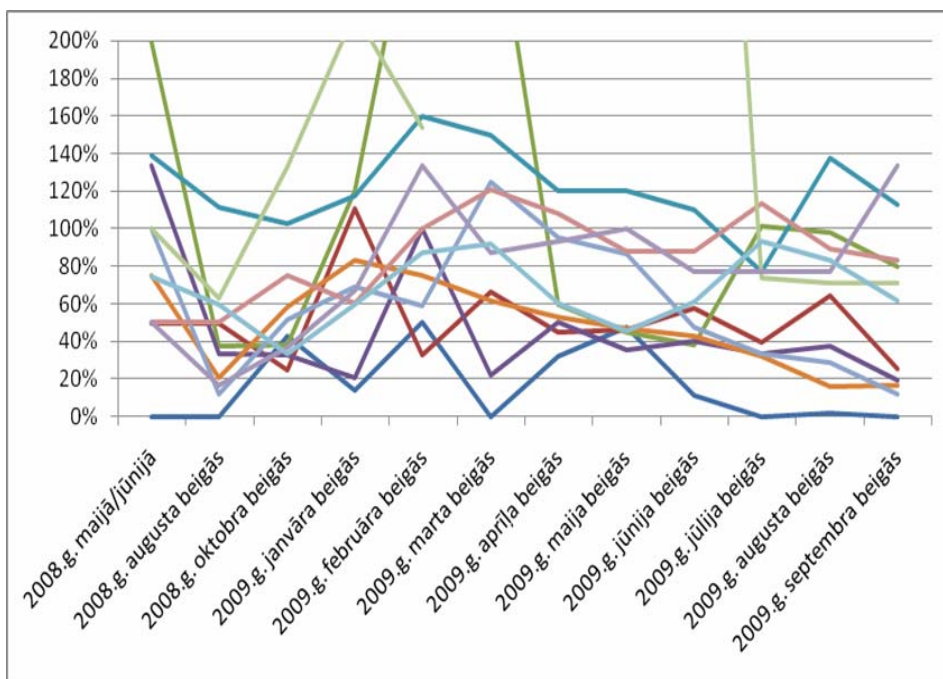
Nav sagaidāms, ka pārstrādes apjomi varētu būtiski samazināties 2010. gadā. Protams, ka š.g. decembrī un nākamā gada janvārī tie samazināsies, bet tas ir skaidrojams ar sezonālo ietekmi – Ziemassvētki un Jaunā gada atvaļinājuma laiks, kā arī darījuma slēgšanas aktivitāšu kritums šajā periodā. Ja to atbalstīs noieta tirgi, ir prognozējams, ka 2010. gadā tiks pārstrādāts vairāk skujkoka zāģbaļķu nekā 2009.gadā, jo uzlabosies apaļkoksnes pieejamība.

Ja aplūkotu tikai respondentu kopējos skujkoku zāģbaļķu krājumus, varētu kļūdaini secināt, ka respondentiem ļoti veiksmīgi un stabili izdodas uzturēt krājumus 2 - 3 nedēļu pārstrādes apjomam (4.3.att.).

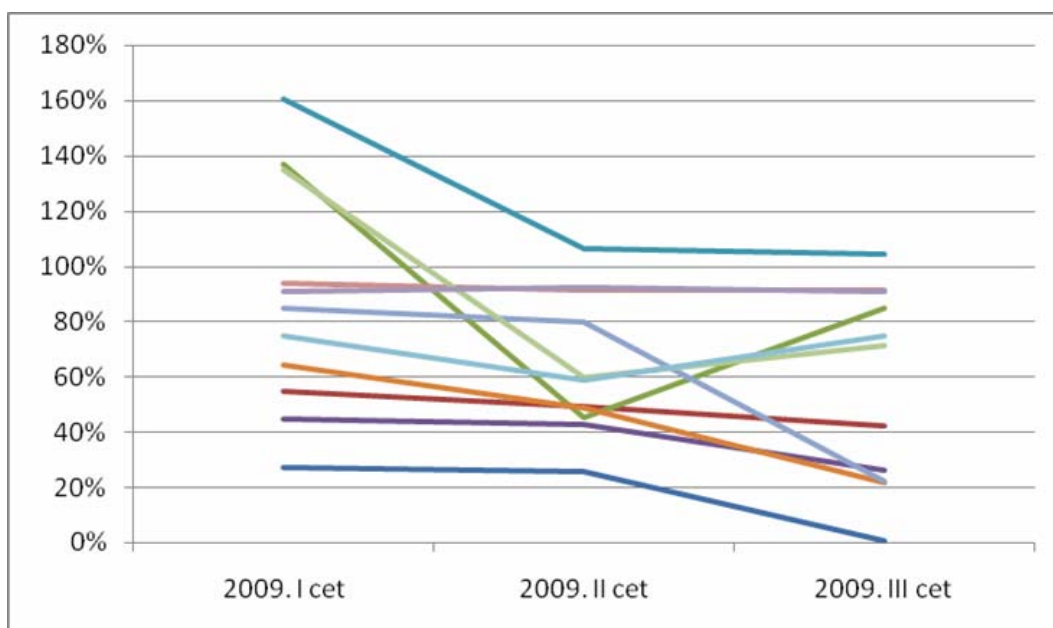
4.3.att. Respondentu apjomi apaļkoku krautuvē pirms ražošanas (zāģbaļķu m³)

Tomēr aplūkojot zāģbaļķu krājumu dinamiku pa uzņēmumiem (Attēls Nr. 4), labākajā gadījumā iepriekš izteikto apgalvojumu var pārformulēt, ka meža īpašnieki (pamatā A/S „Latvijas valsts meži”) ar savām piegādēm cenšas uzturēt 2 - 3 nedēļu pārstrādes apjoma krājumu līmeni pie klientiem kopumā.

4.4.att. Zāģbaļķu krājuma dinamika pa uzņēmumiem

Likumsakarības pašu zāģētavu krājumu veidošanas politikā var atrast, analizējot nevis mēneša, bet gan ceturkšņa griezumā, jo mēneša ietvaros lielu lomu spēlē laiks, kad piegādātājs ir veicis piegādi (4.5.att.). Piemēram, ja tā ir veikta mēneša beigās, var rasties nepareizs secinājums, ka zāģētava vēlas ļoti nodrošināties turpmākajiem periodiem, jo prognozē vai nu krasu ražošanas kāpumu, vai arī šķēršļus piegādēm īstermiņā.

4.5.att. Zāģbaļķu krājuma dinamika pa ceturkšņiem

Tomēr apgalvot, ka kāda zāģētava konsekventi vēlētos turēt ļoti zemu krājuma līmeņus, t.i. būtiski zem 2 nedēļu pārstrādes nodrošinājuma, nav pamata, jo ir pārāk riskanti ražošanas ritmiskuma nodrošināšanai. III ceturksnī vairākām zāģētavām samazinājās apaļkoksnes krājuma līmeņi, jo tās palielināja ražošanas apjomus, daļēji gatavo produkciju novirzot uz noliktavu krājumu līmeņu palielināšanu, neraugoties uz to, ka tiek saglabāta pamatstratēģija: „strādāt pēc pasūtījuma nevis uz noliktavu”.

4.2. Ikmēneša apaļkoksnes cenu monitorings un tā rezultāti

Pētījuma ietvaros tika veikts ikmēneša apaļkoksnes cenu monitorings patēriņa vietās sadalījumā par rūpnieciski visvairāk izmantojamiem sortimentiem.

4.2.1. Resnās un vidējās lietkoksnes cenu dinamika

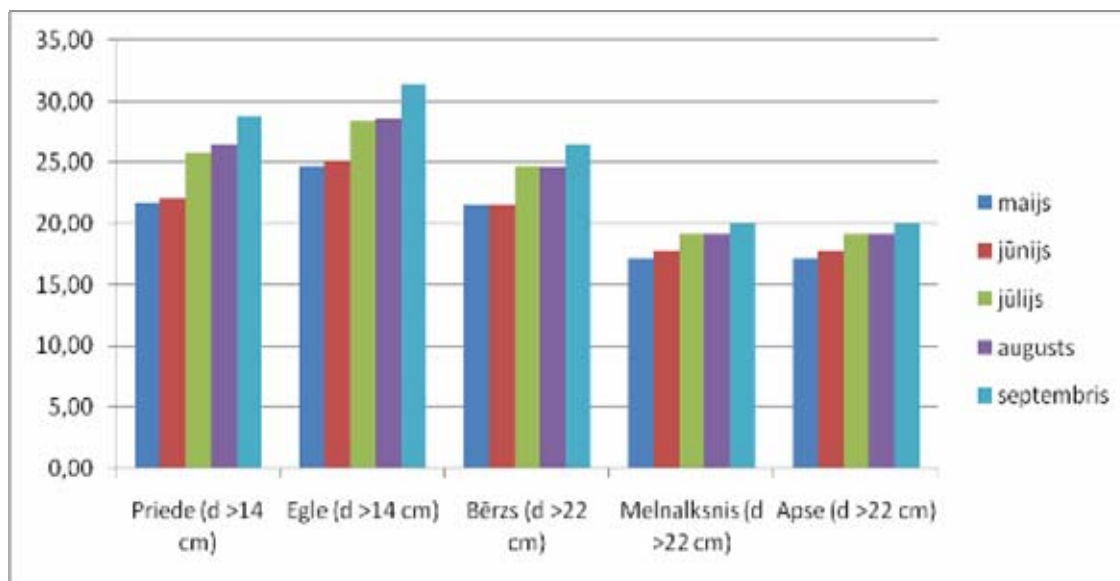
Cenu pieauguma vilnis, kuru novērojām septembrī Kurzemē, oktobrī notika arī Vidzemes reģionā. Septembrī Kurzemes reģionā strādājošie uzņēmumi palielināja skujkoku zāģbaļķu iepirkšanas cenas (no privātiem meža īpašniekiem) par 3 - 5 LVL/m³ – sasniedzot jau šī gada augstāko līmeni – 33 - 36 LVL/m³ un oktobrī jau praktiski nemainījās. Izmaiņas cenu lapās tika veiktas, lai nodrošinātu jau noslēgto zāģmateriālu piegādes līgumu izpildi, galvenokārt pateicoties negaidīti labajam pieprasījumam Eiropas valstīs (4.6.att.).

Oktobrī cenu pieauguma vilnis sasniedza Vidzemi, un mēneša vidū zāģbaļķu iepirkuma cenas, reaģējot uz konkurentu rīcību, palielināja vismaz četras lielākās reģiona zāģētavas. Papildus cenu korekcijai 1 - 3 LVL/m³ robežās septembrī, oktobrī cenas pieauga vēl par 2 LVL/m³. Uzņēmumi, kas septembrī nemainīja cenas, oktobrī bija spiesti palielināt cenas intensīvāk.

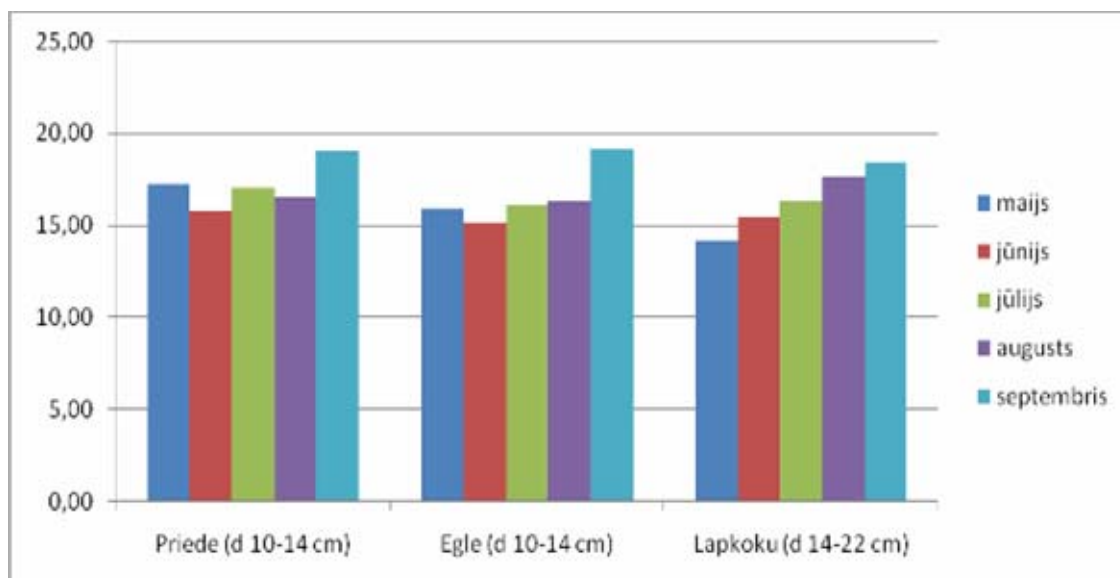
Tradicionāli Vidzemes reģionā lielāku lomu (nekā Kurzemē) spēlē privātie mežu īpašnieki. Tomēr, neskatoties uz augošo pieprasījumu, ne

visiem izdevās palielināt piegādes, jo oktobrī lietainā laika dēļ mežistrāde kļuva ļoti apgrūtināta. Pēc uzņēmumu viedokļa, lietains laiks ietekmēja vairāk tieši privāto meža īpašnieku spējas laicīgi piegādāt koksni, jo piegādes no valsts mežiem kopumā norisēja bez ievērojamām nobīdēm.

Ierēķinot cenu kāpumu pēdējo divu mēnešu laikā, oktobrī vidējās cenas Vidzemē un Kurzemē gandrīz izlīdzinājās, nedaudz augstākam līmenim saglabājoties Kurzemē. Publiski pieejamā informācija liecina par to, ka „Metsalitto” (kas nodrošina lielāko daļu no piegādēm uz „Vika Wood”) pašlaik piedāvā 37 LVL/m³ par egles zāģbāļkiem (14+cm) un 34 LVL/m³ – par priedes zāģbāļkiem (4.7.att.).

4.6.att. Resnas lietkoksnes cenu dinamika (Ls/m3 SPOT tirgū)

4.7.att. Vidējās lietkoksnes cenu dinamika (Ls/m3 SPOT tirgū)

4.2.2. Tievās lietkoksnes cenu dinamika

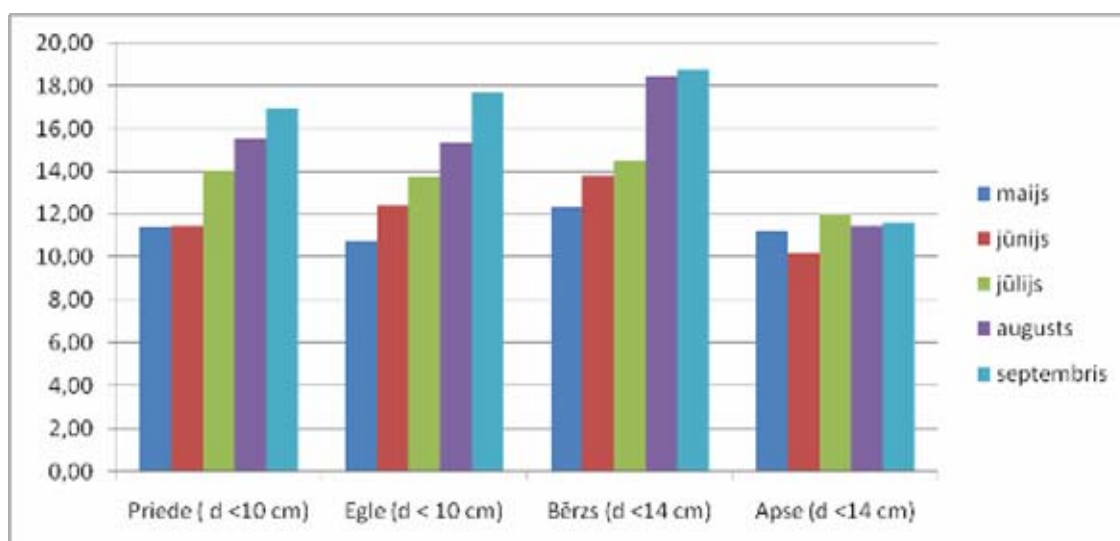
Trešajā ceturksnī Latvijas papīrmalkas tirgū notika vairākas pārmaiņas. Pēc pieprasījuma palielināšanās no Skandināvijas koncernu puses un

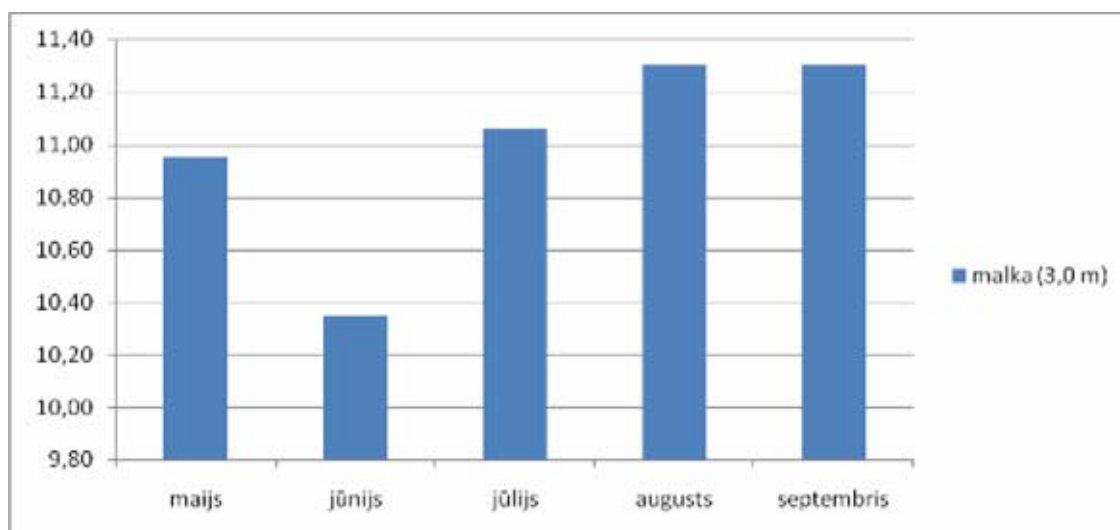
iepirkumu cenu kāpuma jūlijā/augustā tirgū pakāpeniski bija audzis arī piedāvātais koksnes apjoms (4.8.att.).

Oktobrī pieprasījums no iepircējiem un pārstrādātājiem Latvijā nebija mazinājies, bet savu lomu nospēlēja laika apstākļi. Lietains laiks sācis būtiski traucēt mežizstrādes darbu veikšanai gan valsts, gan privātajos mežos un kļuva pat par iemeslu uzņēmumu īslaicīgām dīkstāvēm (vismaz Vidzemes reģionā). Privātie meža īpašnieki sastopas arī ar ļoti ierobežotam mežizstrādes pakalpojumu piesaistes iespējam.

Augstāk minēto faktoru iedarbības rezultātā saasinājās konkurence par papīrmalkas resursiem, un oktobra vidū daļa no tirgus dalībniekiem bija spiesti palielināt iepirkuma cenas. Aptuveni par 2 LVL/m³ cenas palielināja gan vietējie papīrmalkas patērētāji, gan uzņēmumi, kas eksportē papīrmalku uz Skandināviju. Tirgus dalībnieki atzīst, ka, ja nebūtu cenu konkurences starp vietējiem ražošanas uzņēmumiem un eksportētājiem, izmainītos tikai lapu koku papīrmalkas cenas – jo Skandināvijā pašlaik ir pieprasījums pēc bērza papīrmalkas un pēc CTMP kvalitātes apses (4.9.att.).

4.8.att. Tievās lietkoksnis cenu dinamika (Ls/m³ SPOT tirgū)

4.9.att. Malkas cenu dinamika (Ls/m³ SPOT tirgū)

4.3. Atbalsta mehānisms un notikumu monitoringa Latvijas koksnes produktu ražotāju konkurentu valstīs

Novērtējot vadošo koksnes produktu eksportētājvalstu politiku un tās instrumentus, ražošanas sektora attīstības stimulēšanai, tika ņemts vērā tas, ka šie instrumenti pamatā tika radīti un pielietoti sektora attīstības fāzē un pašreizēja tās vai citas valsts uzņēmumu konkurētspēja ir agrāko gadu ekonomiskās politikas rezultāts. Tas ļauj labāk novērtēt pašreizējos notikumus un prognozēt to attīstību tuvākajā nākotnē. Analizēto pētījumu atskaitēs vēsturiski efektīva valstu politika un politiskie instrumenti ir identificēti deviņās valstīs ar pasaules mēroga konkurenci kokapstrādes rūpniecībā: Somijā, Kanādā, ASV, Japānā, Ķīnā, Brazīlijā, Čīlē un Jaunzēlandē (4.10.att.).

Politiskie instrumenti	Čīle	ASV	Jaunzēlande	Kanāda	Somija	Japāna	Urugvajai	Brazīlija	Ķīna
Nodokļu atvieglojumi									
Iekšzemes tirgus aizsardzība									
Kokmateriālu eksporta ierobežojumi									
Beznodokļu iekārtu imports									
Subsidētie aizdevumi									

4.10.att. Katra valsts īstenojusi dažādu pasākumu kopumus, lai stimulētu kokrūpniecību

Analīzei tika izvēlēts laika periods, kad nozares eksporta un ražošanas apjomu kāpums šajās valstīs bija straujākais un politika – stabilākā. Valstis, kuru kokapstrādes sektori visu laiku ir devuši stabilus ienākumus, piem., Austrija, Vācija, Zviedrija, sektoru atbalsta politika nav atsevišķi nodalīta, bet ir kopējā tautsaimniecības politikā, tādēļ tās šajā analīzē nav iekļautas.

Galvenie secinājumi:

- Vienots kokrūpniecības sektora attīstību veicinošs politiskais modelis nav eksistējis nevienā valstī;
- Ar rūpniecības politiku nesaistītie faktori atsevišķos gadījumos iespējams ir sektora attīstībai ir bijuši būtiskāki;
- Pasākumi, kuru mērķis ir atvieglot ražotāju piekļuvi kapitālam ir visefektīvākie, lai veicinātu rūpniecības izaugsmi;
- Efektīvu tehnoloģiju ieviešana iespējams ir svarīgāks solis nozares attīstībā nekā koksnes produktu pētījumi;
- Kopumā valstu politiskā intervence samazinājusies līdz ar rūpniecības attīstību.

Valstīs ar sākotnēji vāju koksnes sektoru (Ķīna un Brazīlija), piemērota gan iekšzemes tirgus aizsardzība, gan piešķirts valsts finansējums. Attīstītajās valstīs tieša valsts iejaukšanās meža politikā bija ierobežota tās šaurākā definīcijā, informācijas piegādē, zinātnes finansēšanā un ekoloģiskajā politikā (ASV, Japānā, Somijā).

Identificēti intervences instrumenti, kas būtiski kropļo tirgus stimulus: subsidētie aizdevumi, eksporta / importa ierobežojumi (> 15% importa / eksporta nodoklis), tiešās subsīdijas, nodokļu atvieglojumi meža nozares uzņēmumiem. Tikai trijās valstīs piemēroti instrumenti, kas tika norādīti kā koksnes sektora tirgus attīstību tirgu kropļojoši (Brazīlija, Urugvaja un Ķīna). Sešas no deviņām valstīm nav balstījušās uz intervences pasākumiem, lai veicinātu nozares izaugsmi. Tomēr dažas no tām piemērojušas kropļojošos instrumentus (koksnes eksporta ierobežojumus, aizdevumi mazajiem uzņēmumiem), bet šī iejaukšanās bija ļoti ierobežota. Šie pasākumi starp valstīm būtiski atšķirās - no koksnes eksporta ierobežojumiem (ASV, Kanādā) līdz nodokļu atvieglojumiem un subsidētajiem aizdevumiem mazajiem kokapstrādes uzņēmumiem (Čīlē). Zemo procentu likmju iemesls bija lielais uzkrājumu līmenis un starptautiskie aizdevumi. Čīlē 1980.gadā un Jaunzēlandē 1990.gadā privatizācija pavēra iespēju ārvalstu investoriem un veicināja internacionalizāciju. Brazīlijā 1980.gada beigās un Ķīnā 2000.gada vidū meža nozares ražotājiem tika piešķirti privilēģēti aizdevumi kokapstrādes investīcijām. ASV un Kanādā (atšķirībā no Somijas) nozarei bija būtiskas priekšrocības pētniecības un attīstības izdevumu segšanā. Tomēr Somija būtiski apsteidz Ziemeļamerikas ražotājus darba ražīgumā un kopējā produktivitātē. Arī citas mazās valstis ar ierobežotiem pētniecības un attīstības finanšu resursiem veiksmīgi spējušas radīt produktīvu meža nozari (Čīle un Jaunzēlande).

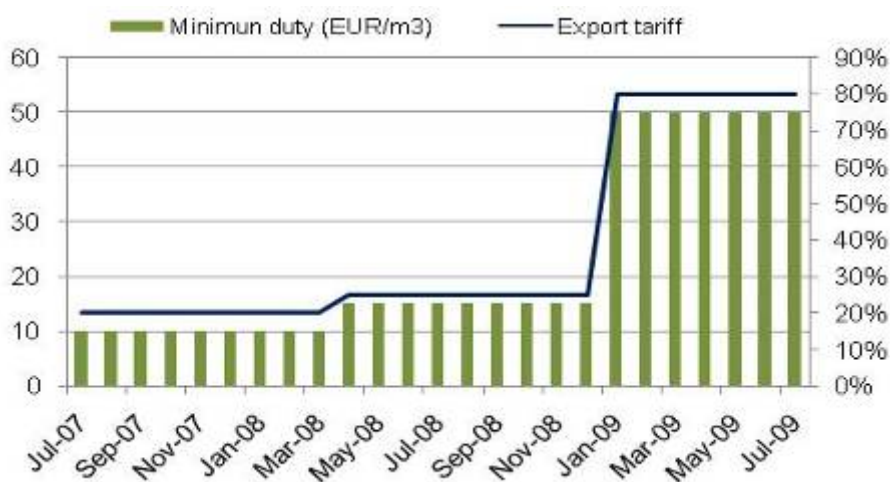
Krīzes apstākļos Latvijas koksnes produktu ražotāju konkurentu valstīs darbojas vai nu iepriekš aprakstīto darbību rezultāti vai arī kokapstrādes nozares iegūst papildus konkurētspēju kopēju valdības realizēto likumdošanas vai fiskālu pasākumu rezultātā. Piemēram, Vācijā ieviestais dīkstāvju likums dod priekšrocības t. sk. kokrūpniekiem. Tas pats attiecināms uz valūtas kursu izmaiņām, piemēram, Zviedrijā un Polijā.

Latvijas meža nozares konkurētspējas izvērtēšanā būtiska nozīme ir Ziemeļvalstīs realizētai politikai, kur pašreiz konkurētspējīgāki ir Ziemeļvalstu kokrūpniecības uzņēmumi labvēlīgākas nodokļu politikas, kredītresursu pieejamības, koksnes veicināšanas pasākumu dēļ (4.11.att.)

	Ziemeļvalstis	Latvija
Progozejama, stabila <u>apalkoksnes</u> pieejamība	✓	✓
Nodokļu politika	✓	×
Nacionālās valūtas vērtības samazinājums	✓ (Zviedrijā)	×
Kredītresursu pieejamība	✓	×
Koksnes izmantošanas veicināšana tautsaimniecībā	✓	×

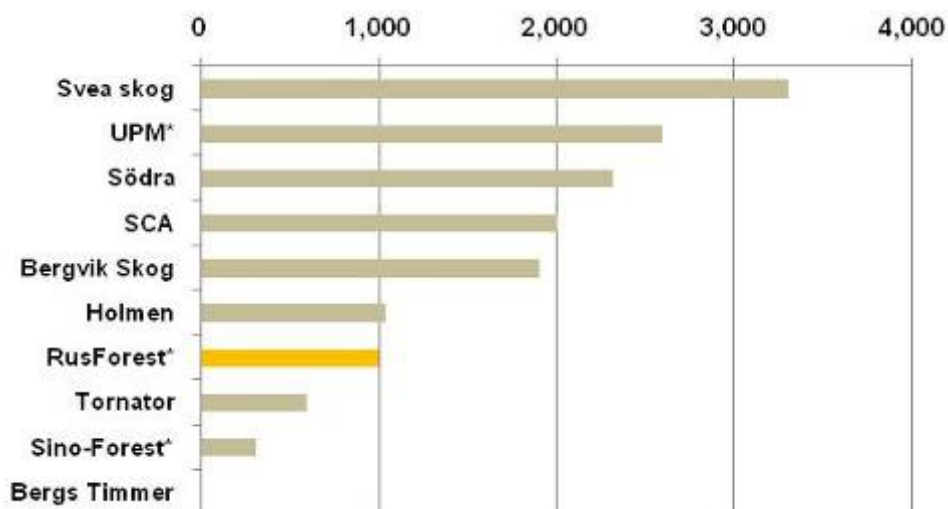
4.11.att. Konkurētspēju ietekmējošo faktoru darbība Latvijā un Zviedrijā

Izteikts savas valsts uzņēmēju protekcioisma modelis ir Krievijas jaunais Meža kodekss, kurš ievieša izvedmuitu apaļkoksnei un meža nodošanu koncesijā uz laiku līdz 49 gadiem ražotājiem un potenciālajiem investoriem. Pie tam tas notiek bez konkursa un cena ir viens eiro par vienu kubikmetru izcirstās koksnes. Šobrīd Kodeksa darbība ir strauji samazinājusi koksnes eksportu un tādēļ Krievija ir pakļāvusies Pasaules tirdzniecības organizācijas (WTO) un lielāko importētājvalstu, īpaši Somijas, spiedienam, un nepaaugstina izvedmuitu kā bija plānots, kā rezultātā Krievijā plānotais eksporta nodokļa ieviešanas grafiks šā gada oktobrī tika izmainīts (4.12.att.).

4.12.att. Izvedmuitas nodoklis apaļkokiem (plānotais, pirms izmaiņām)

Ilgtermiņā ir sagaidāms cits jaunā Meža kodeksa efekts – koncesiju turētāju pieaugoša ietekme eksporta tirgū. Zemāk esošajā grafika var redzēt, kas ir lielākie meža zemju īpašnieki vai koncesiju turētāji Krievijā, kas nozīmē šiem tirgus dalībniekiem būs lielāka ietekme uz meža nozares procesiem, tādēļ Latvijas kokrūpniecības uzņēmējiem vajadzētu sekot līdz šo tirgus dalībnieku darbībām un plāniem (4.13.att.).

4.13.att. Lielākie meža zemju īpašnieki vai koncesiju turētāji Krievijā (tūkst. ha)

Ja izvedmuitas ieviešana sinerģijā ar augstajiem dzelzceļa pārvadājumu tarifiem ir radījusi pilnīgi pretēju efektu – daudzi eksportētāji ir bankrotējuši un krīzes radītā augstā konkurence neļauj attīstīties koksnes pārstrādātājiem,

tad koncesiju turētāji ir, galvenokārt, globālajā tirgū strādājoši koncerni. Šobrīd nav precīzi prognozējams kādu ietekmi tas atstās uz tirgu, jo Krievijai apsoltās investīcijas droši vien pamatā būs Ziemeļvalstīs aizvērtu rūpnīcu lietotās iekārtas. Tomēr viennozīmīgi ir skaidrs, ka šo mežu turētāji sakārtos un sertificēs mežu apsaimniekošanu un Krievijā ienāks tirgū ar sertificētu koksni.

Atskaitē nav atspoguļoti koksnes pielietojuma veicināšanas pasākumu ietekme uz konkurētspēju, jo šie jautājumi ir plaši analizēti iepriekšējo gadu MAF pētījumos.

Kopumā var atzīmēt, ka Latvijas eksportētāji veiksmīgi strādā citu valstu tirgos, izmantojot tajās darbojošos tirgus veicināšanas instrumentus, piemēram, Francijā, kur būtiski palielināt koksnes patēriņu ir valdības lēmums. Galvenie tirgus virzītājspēki ir:

- Sociāli - ekonomiskie faktori;
- Valūtas kursu svārstības;
- Ekoloģiskās būvniecības programmas;
- Publiskie iepirkumi;
- Sociālā atbildība;
- Klimata pārmaiņas;
- Mežu izciršana un apmežošana;
- Pieprasījums pēc koksnes produktiem kā alternatīvas citiem materiāliem.

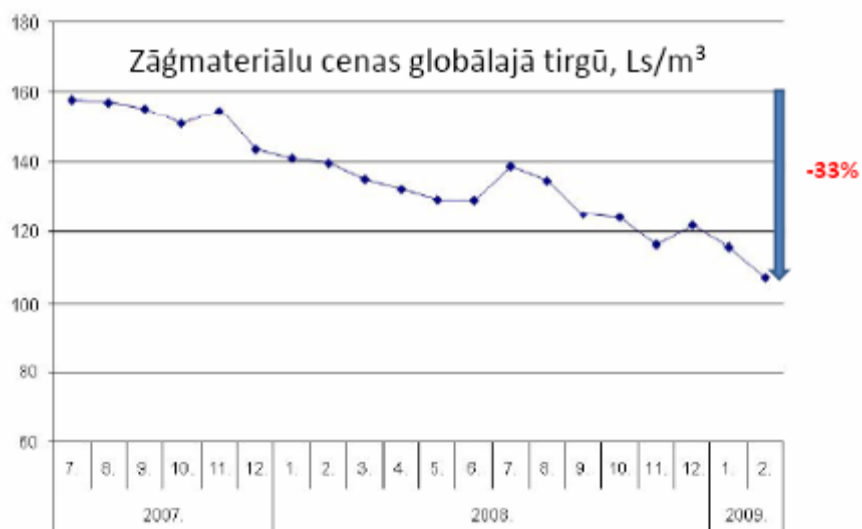
4.4. Latvijas koksnes produktu tirgus apskats un prognozes

4.4.1. Latvijas meža nozare un globālais tirgus

Latvija kā valsts ir maza un līdz ar to ir ne tikai ļoti atkarīga no globalizācijas procesiem, bet arī globalizācijas procesu sekām un pārmaiņām tajā, kas nozīmē, ka Latvijai pārmaiņu laikā ir jāspēj daudz ātrāk pielāgoties jaunajām tirgus izmaiņām un tendencēm. Kā pierādījās skaitļos un datos pēdējo gadu laikā, tad Latvijas meža nozare ir ļoti atkarīga no globalizācijas procesiem un tieši meža nozare bija pirmā, kas sajuta pasaules tirgus svārstības un to negatīvo ietekmi uz produkcijas ražošanu un tirdzniecību.

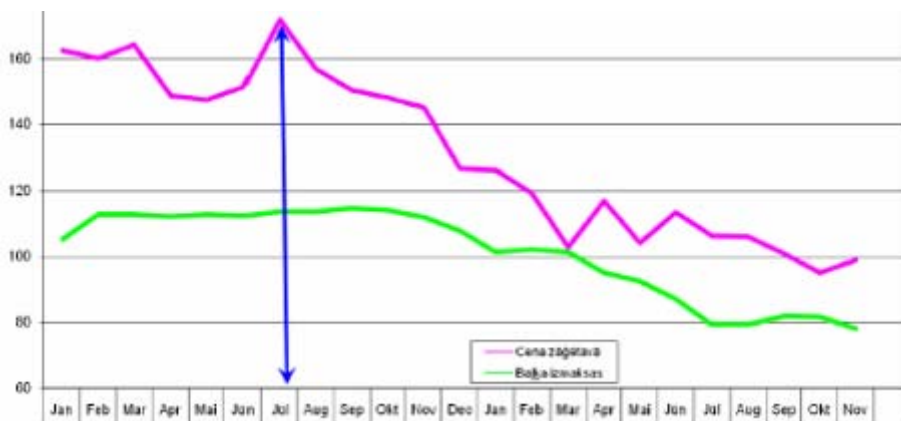
Latvijas meža nozares attīstība un konkurētspēja ir īpaši atkarīga izmaiņām, kas skars resursu un produktu noieta tirgus, piemēram, 2006.gadā koksnes resursu pieejamību 2006.gadā ietekmēja Krievijas izvedmuitas paaugstināšana uz Latviju vai celtniecības kritums ASV un citur 2007.gadā, kas daudziem Latvijas uzņēmumiem sagrāva produktu noieta tirgu un samazināja ražošanas apjomu, vai arī 2007.gada apaļkoku cenu disproporcijas Baltijas reģionā, kas samazināja produktu tirgu un ražošanas iespējas.

Latvijas meža nozare un tās uzņēmumi pasaules krīzes sekas jau izjūta 2008.gadā, ko ietekmēja aktīvā darbība pasaules tirgos. Krīzē pirktspēja un patēriņš spēj limitēt produkta, izejmateriāla un pakalpojumu, kas nozīmē, ka samazinoties patēriņam, krīt produkta cena. Šajā gadījumā gatavās produkcijas cena ir ļoti atkarīga no zāgmateriālu cenu izmaiņām globālajā tirgū, kur uz š.g. sākuma zāgmateriālu cenu kritums sasniedza 33% salīdzinājumā ar 2007.gadu. (4.14.att.)

4.14.att. Zāgmateriālu cenas globālajā tirgū, Ls/m³

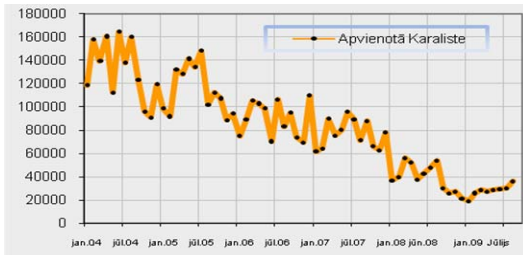
Koksnes produkta cena nosaka izejmateriāla cenu, pie kuras iespējama ražošana. Sakarā ar to 2008.gadā bija vērojams zāgmateriālu cenu un zāģbaļķu izmaksu kritums, kas nozīmē, ka esošais cenu samazinājums izsauca resursu piedāvājuma samazinājumu un cirsmu izstrāde vai tirdzniecība nenotika pietiekamā apjomā. Kopējā resursu piedāvājumā spēcīgu ietekmi atstāja izejmateriālu plūsmu no Latvijas privātajiem meža īpašniekiem, kas dēļ zemās cenas neveica cirsmas izstrādi vai cirsmas pārdošanu. Šī nelielā starpība starp zāgmateriāla cenu un zāģbaļķa izmaksām sekmēja ražošanas apjomu kritumu 2008.gadā Latvijas kokrūpniecības uzņēmumos. (4.15.att.)

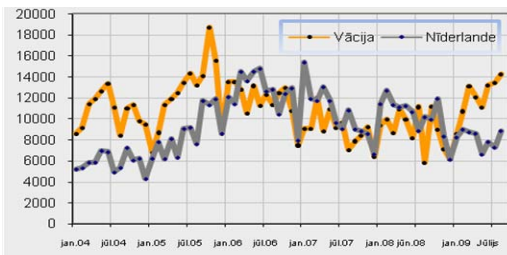
4.15.att. Vidējā zāgmateriālu pārdošanas cena un zāģbaļķu izmaksas

2008.gada IV ceturksnī nozares kopējais apjoms sasniedza 30% un eksporta apjoms bija samazinājies pat 2 reizes, bet 2009.gadā ir vērojams zināma stabilitāte resursu pieejamībā, kas nodrošina pakāpenisku ražošanas apjomu atjaunošanu, naudas plūsma visā ķēdē, sākot ar ražošanu līdz izstrādei, kā arī pozitīvu pienesumu Latvijas ekonomikai.

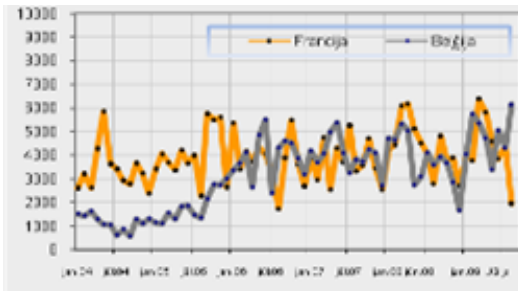
Pēdējie statistikas dati apstiprina iepriekš minēto informāciju, ka skujkoku zāgmateriālu eksporta apjomi ir sākuši nedaudz palielināties, lai gan, galvenokārt, ne tikai uz tādām Eiropas valstīm kā Lielbritāniju, Vāciju, Nīderlandi, Franciju, Beļģiju, bet arī uz Japānu, Ēģipti un kaimiņvalstīm (4.16.-4.20.att.).

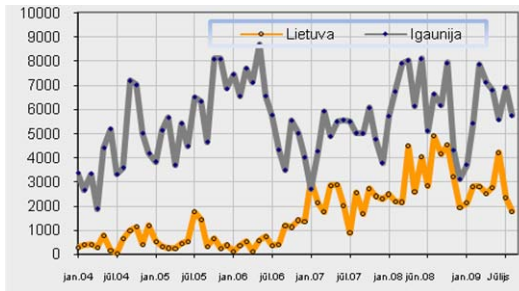
4.16.att. Skujkoku zāgmateriālu eksports uz Lielbritāniju, m³,2004-2009

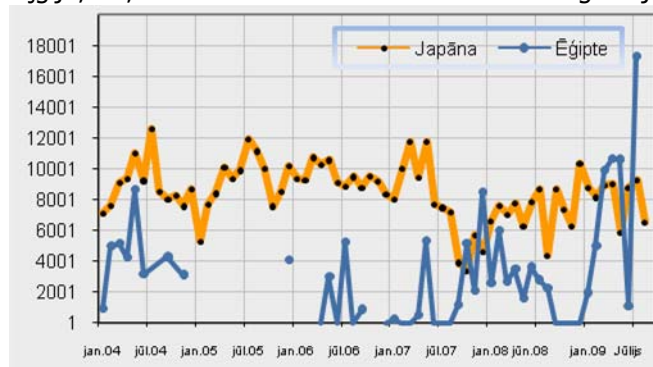
4.17.att. Skujkoku zāgmateriālu eksports uz Vāciju un Nīderlandi, m³,2004-2009

4.18.att. Skujkoku zāgmateriālu eksports uz Franciju un Beļģiju, m³,2004-2009

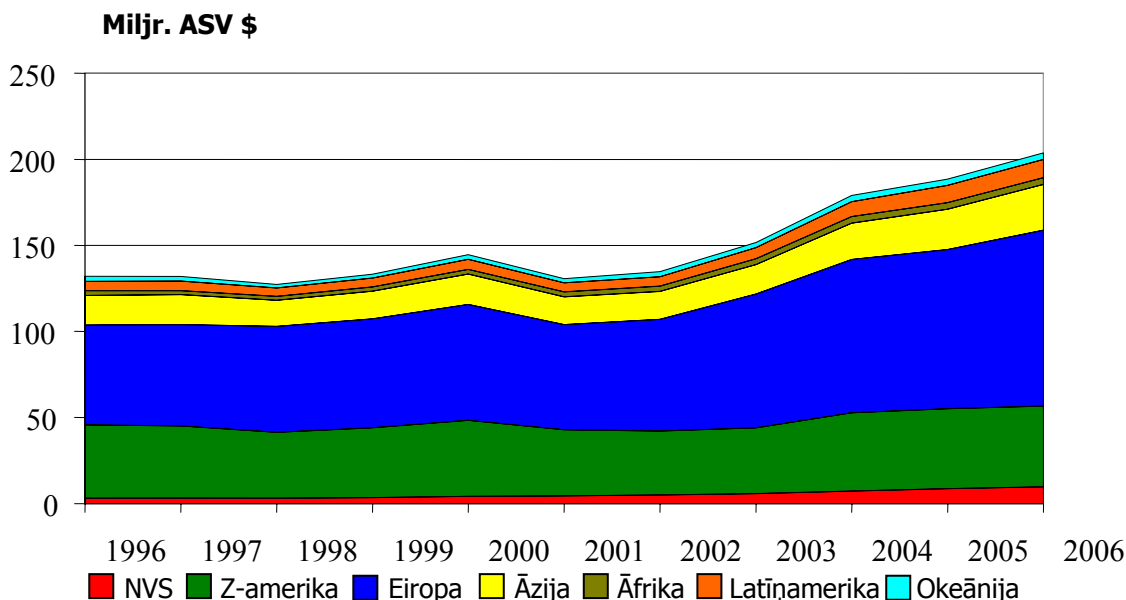
4.19.att. Skujkoku zāgmateriālu eksports uz Lietuvu un Igauniju, m³,2004-2009

4.20.att. Skujkoku zāgmateriālu eksports uz Japānu un Ēģipti, m³,2004-2009

4.4.2. Tendences globālajā koksnes produktu tirgū

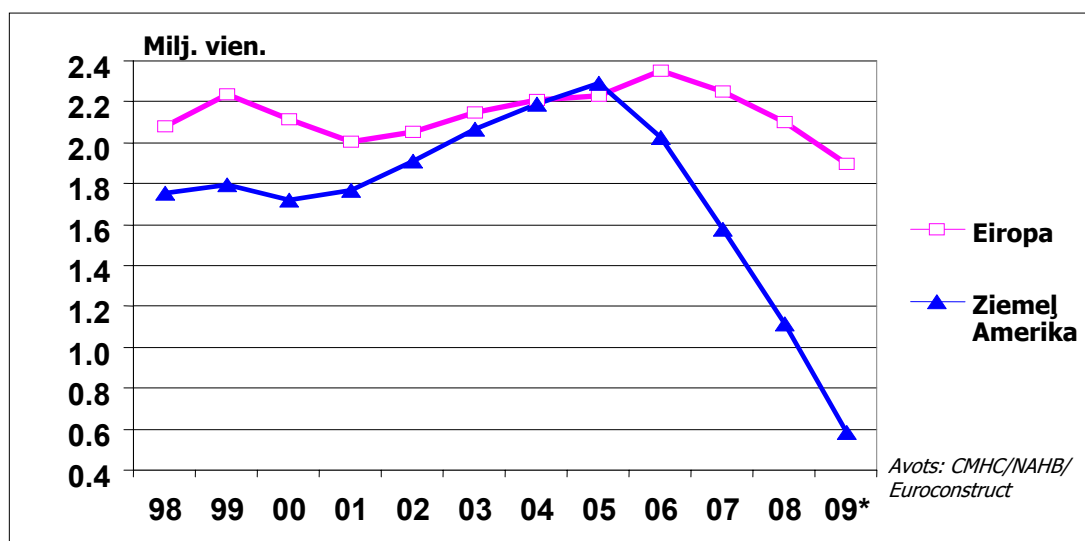
Novērtējot tendences pasaules koksnes produktu tirgū jāņem vērā, ka tas ļoti strauji attīstījās tieši pēdējā pirmskrīzes desmitgadē. Un tirgus pieaugums radīja milzīgu pieprasījumu un globālās tirdzniecības apjomu pieaugumu. Desmit gadu laikā koksnes produktu eksports pieauga par 52% (4.21.att.)

4.21.att. Koksnes tirgus pieaugums (pēc FAO datiem)

Tirdzniecības apjoms radīju milzīgu tirgotāju skaita palielināšanos un tas, savukārt, izraisīja ražošanas jaudu pieaugumu. Sākoties pasaules finanšu krīzei, visstraujāk samazinājās „uzpūstie” tirgi un tirgotāju skaits, kas izsauca strauju ražošanas samazināšanos. Ražošana atšķirībā no tirdzniecības samazinājās vairāk, jo daudzi globālajā tirgū strādājošie uzņēmumi samazinoties pieprasījumam bija spiesti pārtraukt ražošanu vai arī strādāt ar stipri mazāku ražošanas apjomu.

Pasaulē iezīmējās tendence, ka meža nozares augšupeja bija ļoti atkarīga no būvniecības sektora un tās attīstības, jo koksnes produkti tika izmantoti un pielietoti dažādu objektu būvniecībā. Īpaši iezīmējās tendence pēdējos gados, ka pasaules koksnes produkti spēcīgi strādāja uz ASV māju būvniecības sektoru. Bet tad, kad būvniecības nozare ASV sabruka, tas ļoti ietekmēja koksnes produktu ražošanas apjomu visā pasaulē, t.sk. arī Latvijā. Māju būvniecības sektora apjomi uz 2009.gadu ir samazināties par 70% salīdzinājumā ar 2006.gadu un šo būtisko kritumu jūta arī Latvijas kokrūpniecības uzņēmumi (4.22.att.).

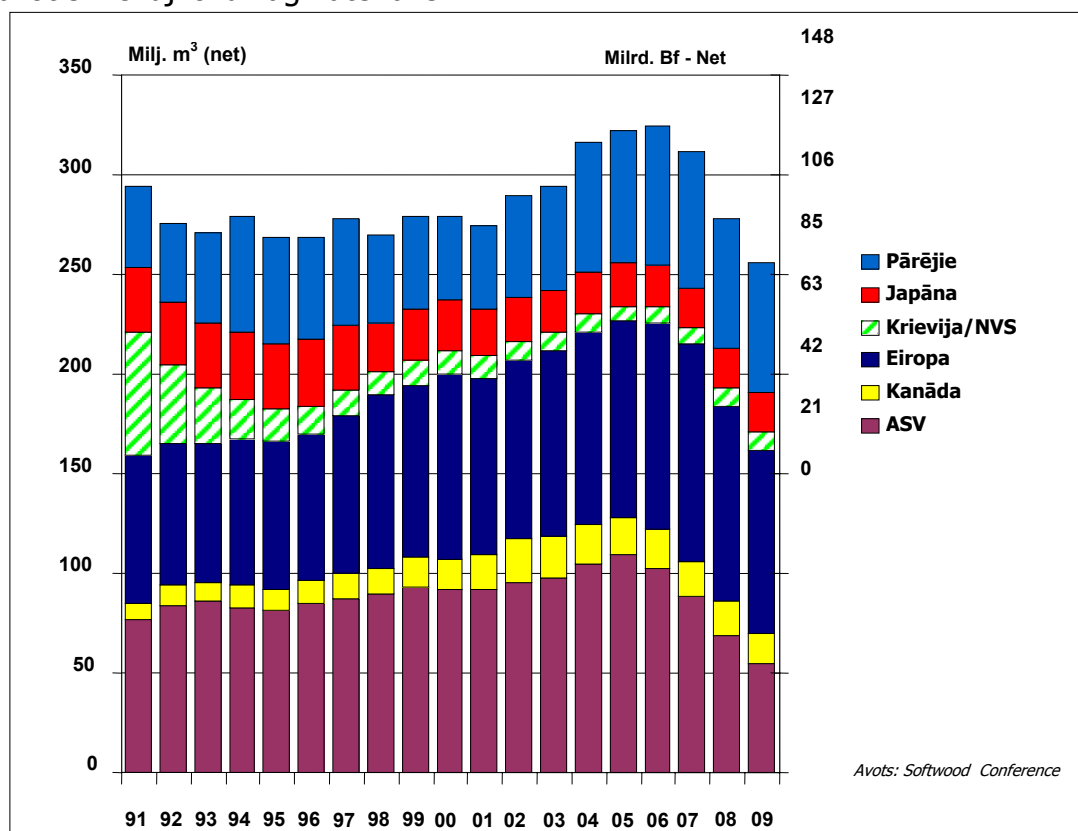

4.22.att. Uzsāktās māju būvniecības apjomi Ziemeļamerikā un Eiropā

Pašreizējais skujkoku zāgmateriālu patēriņš pasaulē ir zemāks nekā tas bija 90-tos gados, ko lielākoties ir sekmējis zāgmateriāla patēriņa kritums par ~ 50% ASV pēdējos 5 gados (4.23.att.). Šis vēlreiz pierāda faktu, ka atsevišķu valstu mežu nozares attīstība ir atkarīga no procesiem ASV.

Pēdējie dati parāda pozitīvu tendenci zāgmateriālu patēriņā, kurā vērojams tā pieprasījuma pieaugums vai piedāvājuma samazinājums, kas izsauc jau dažās valstīs kokmateriālu cenas paaugstināšanos. Šādas cenu izmaiņas lielākoties ir vērojamas Eiropas valstīs, kā Lielbritānijā, Vācijā, Francijā, Skandināvijas valstīs, jo ASV zāgmateriālu importa apjomi turpina samazināties. Kā rezultātā iezīmējas tendence, ka nozīmīgāku vietu zāgmateriālu patēriņā sāk ieņemt Eiropa. Zāgmateriālu patēriņa pieaugums Eiropas tirgos ir palielinājis pieprasījumu pēc Baltijas valstīs, t.sk. Latvijas, ražotiem skujkoku zāgmateriāliem.

4.23.att. Skujkoku zāgmateriālu patēriņš pasaules tirgū

Tādēļ šobrīd tirgus atjaunošanās notiek tajos sektoros un reģionos, kur ražošana un tirgus bija sadrumstalotāki. To apliecina arī galvenā zāgmateriālu patērētāja - māju būvniecības tirgus samazināšanās tendenci atšķirības Ziemeļamerikā un Eiropā.

Tas, ka Eiropas tirgus saglabājās un globālā tirgus līderi ļoti cieta Ziemeļamerikas tirgus sabrukuma dēļ, ļāva Latvijas eksportētājiem iegūt papildus pasūtījumus Eiropā (4.24.att.).

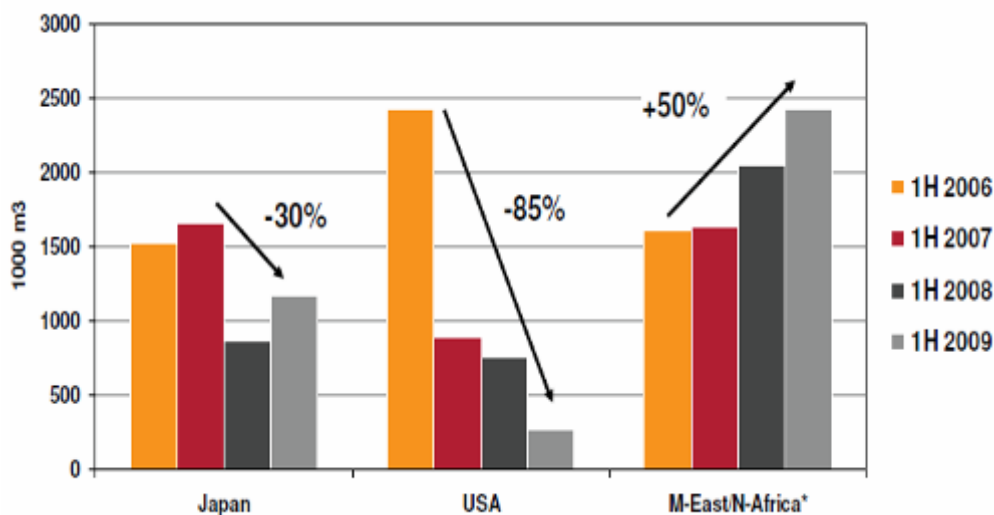

Avots: Latvijas Kokrūpniecības federācija

4.24.att. Piegādes apjomu izmaiņu tendences Eiropas tirgū

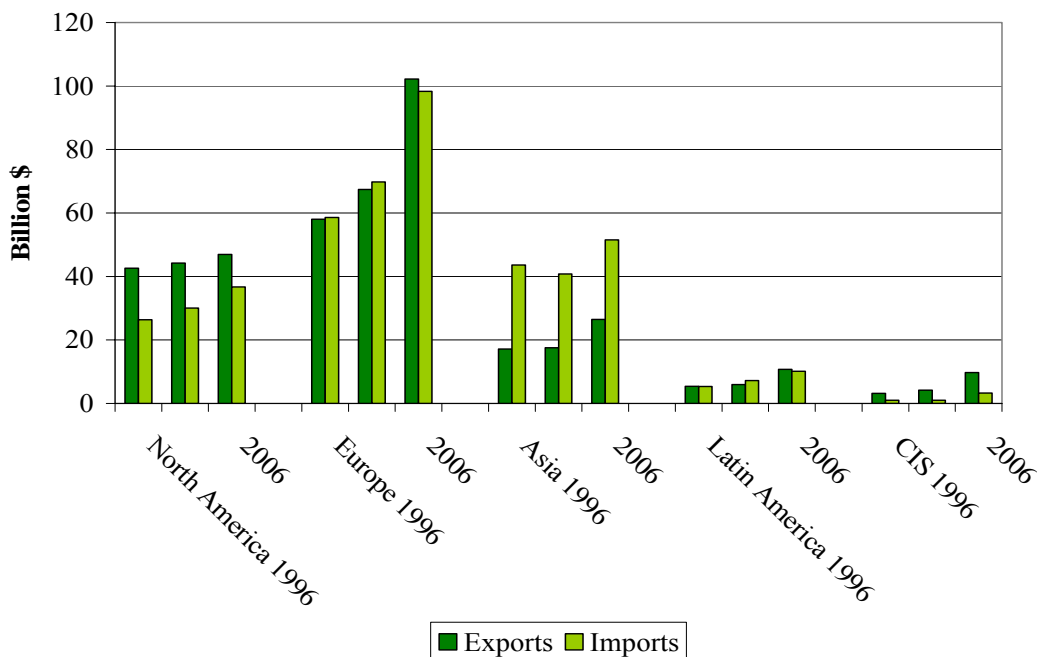
Zaudējot Ziemeļamerikas (kritums par 85%) un Japānas (kritums par 30%) tirgus, lielākie Eiropas zāgmateriālu eksportētāji aktīvi pievērsās „eksotiskākiem” tirgiem Tuvajos austrumos un Ziemeļāfrikā, kur zāgmateriālu patēriņš šajā reģionā pēdējos četros gados ir pieaudzis par 50% (4.25.att.).

Avots: Softwood conference

4.25.att. Eiropas zāgmateriālu eksporta apjomu izmaiņas

Lai arī iezīmējas pozitīvas tendences Ziemeļamerikā un pēdējās ekspertu (*Western Wood Products Association (WWPA)*) aplēses 2010.gadam liecina pat par tirgus pieaugumu par 11% šajā reģionā, ko radītu 541 tūkstoša māju būvniecības uzsākšana. Tomēr visperspektīvākais apjomu ziņā joprojām saglabājas Eiropas tirgus, bet jaunu eksporta tirgu ziņā Āzijas tirgus. (4.26.att.)

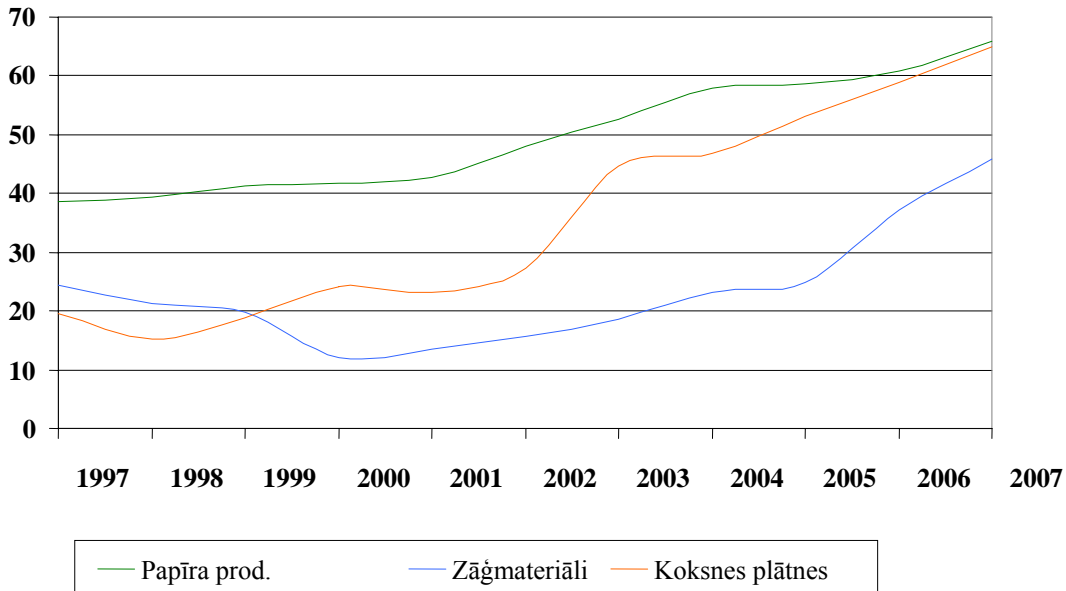

Avots: FAO dati

4.26.att. Tirdzniecības apjomu dinamika galvenajos pasaules tirgos

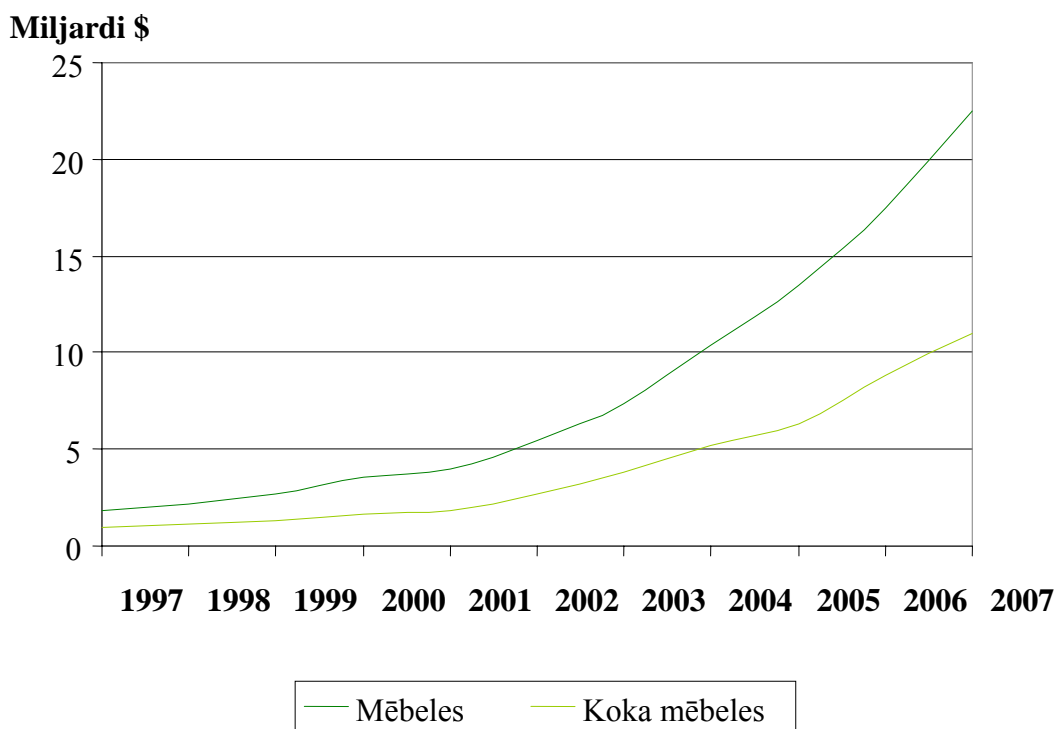
Pēdējos gados aizvien vairāk iezīmējas fakts, ka arvien lielāka loma koksnes produktu patēriņā un eksportā būs visaktīvākajam tirgus dalībniekam Ķīnai, kur vidējais koksnes produktu patēriņš laika periodā no 2001. līdz 2007. gadam ir divkārtšojies, kur vislielākais pieaugums vērojams zāgmateriālu patēriņā (4.27.att.). Savukārt, eksports uz Ķīnu šajā laika periodā ir trīskārtšojies, kur lielākais pieaugums vērojams mēbeļu eksportā (4.28.att.)

Miljoni m³ vai m.t.

Avots: FAO STAT, 2008 and Tan, X. et al., 2007

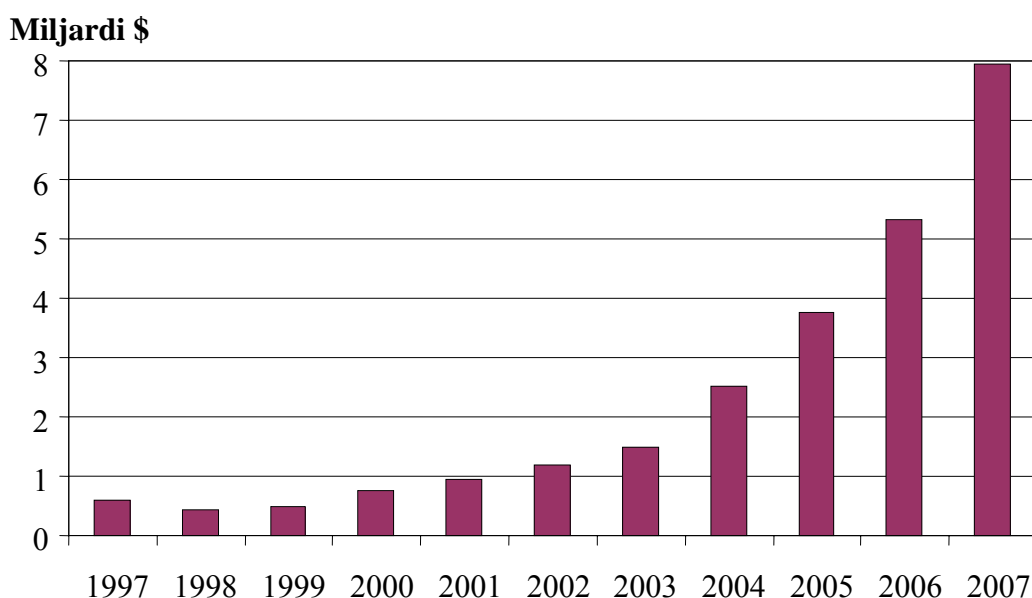
4.27.att. Koksnes produktu patēriņš Ķīnā

Avots: IBIS World, 2008, and Tan, X. et al., 2007

4.28.att. Ķīnā ražoto koksnes un citu materiālu mēbeļu eksports

Turpmākajos gados koksnes produktu tirgos spēcīgu ietekmi dos Ķīna, ko pierāda fakts, ka no 2001. līdz 2007.gadam koksnes un papīra eksports no Ķīnas palielinājies vidēji 8 reizes (4.29.att.). Protams, ka daļu eksporta apjomu veido Eiropas meža nozares uzņēmumi, kuri savas ražotnes pārcēlušī uz lētāku izmaksu zemi kā Ķīnu.

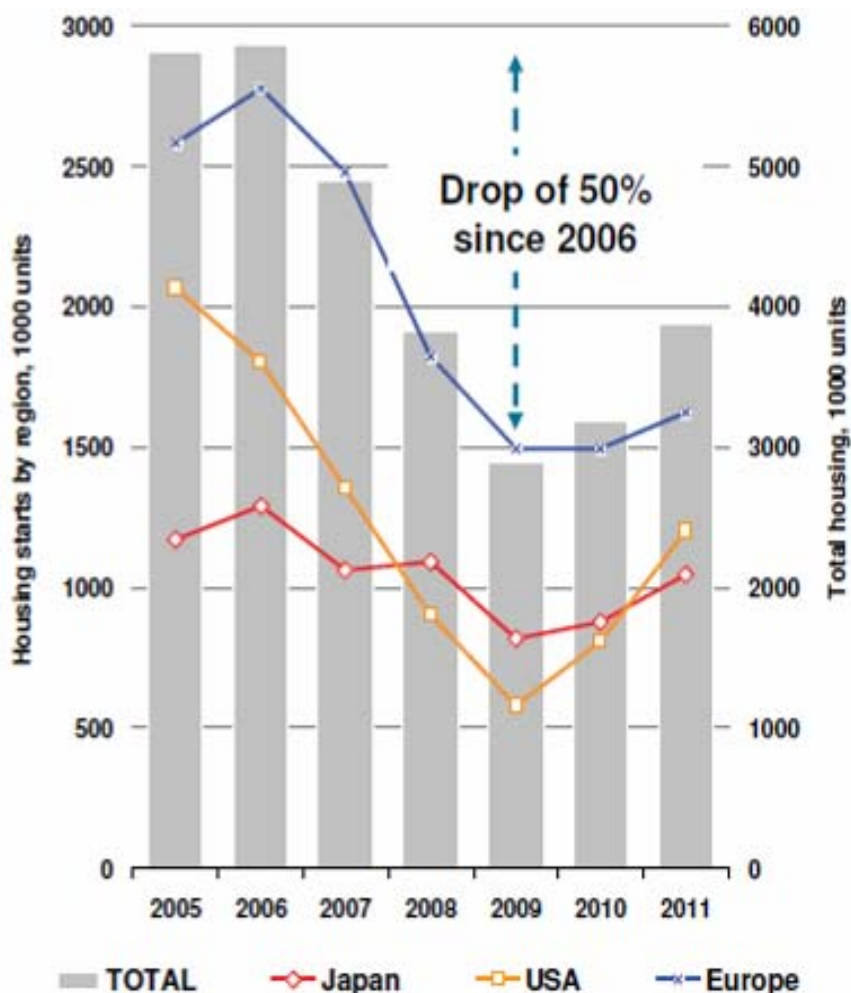

Avots: International WOOD MARKETS Group, based on Chinese Customs, 2008

4.29.att. Koksnes un papīra produktu eksports no Ķīnas

Ķīnas tirgus paver milzīgas iespējas Rietumu kokrūpniecības uzņēmējiem un var kompensēt patēriņa samazinājumu Rietumu ekonomikā.

Turpmākajos gados būtiska nozīmē būs ar māju būvniecības sektora atjaunošanai un attīstībai. Pašreiz tiek izteiktas prognozes, ka uz 2011.gadu šajā sektorā būs vērojams būtisks apjoma pieaugums, kur tomēr vislielākais pieaugums tiek prognozēts ASV, pēc tam Japānā un trešajā vietā ierindojas Eiropa (4.30.att.).

Avots: Euroconstruct, Consensus Forecast, Sept, 2009

4.30.att. Prognozētais māju būvniecības pieaugums vadošajos reģionos

Prognozes rāda, ka ASV māju būvniecībā zemākais punkts ir sasniegts šā gada vidū un no 2010.gada ir sagaidāma lēna atveseļošanās šajā sektorā. Savukārt, Japānā māju būvniecības apjomi varētu pasliktināties par 25% 2009.gadā, taču nākamajā gadā ir zināmas perspektīvas lēnai izaugsmei māju būvniecības sektorā. Eiropā paredzams stabils māju būvniecības apjoms no 2009.gada līdz 2010.gadam un tikai 2011.gadā varētu būt neliels kāpums māju būvniecības sektorā. Šajā grafikā netika atspoguļots, bet tiek izteiktas labas prognozes par māju būvniecības sektora aktivitāti Tuvajos austrumos, Ziemeļāfrikā un Austrālijā.

Papildus prognozes tiek izteiktas par to, ka būs vispār vājas perspektīvas zāģmateriālu tirgum 2010.gadā un ka tikai 2011.gadā būs vērojams uzlabošanās šajā produktu grupā. Tiek prognozēts, ka tik ātra

atgūšanās un atjaunošanās no krīzes nebūs un ka būs vērojama krusteniska piedāvājuma attīstība, lai līdzsvarotu tirgu.

4.4.3. Detalizēts galveno Latvijas koksnes produktu tirgus apskats

4.4.3.1. Lielbritānija

Trešais ceturksnis Lielbritānijas celtniecības tirgū iezīmējās ar stabilitāti. Ja pirmajā ceturksnī, sākot ar martu, līdz otrā ceturkšņa beigām statistikas dati atspoguļoja būvdarbu apjomu kāpumu gandrīz ik mēnesī, tad trešajā ceturksnī tie bija stabilizējušies - paliekot diezgan augstā līmenī (4.1. tabula). Septembrī bija uzcelti 9,6 tūkst. māju, kas ir vairāk nekā augustā (4.31.att.). Līdzīga tendence ir novērojama iepriekšējos "normālajos" gados, kad gada pēdējos mēnešos ekspluatācija tiek nodots lielāks māju skaits nekā, piemēram, gada vidū.

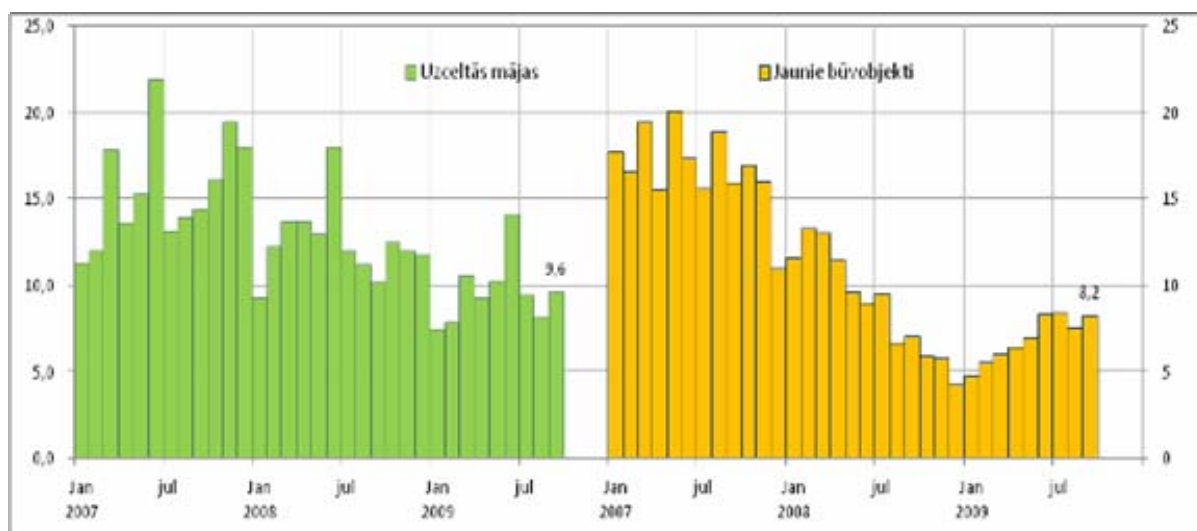
Tabula 4.1.

Lielbritānijas ekonomiskie pamatrādītāji

	2008	2009 (P)	2010 (P)
IKP pieaugums, %	0.7	-4.3 ¹	1.0 ¹
Bāzes procentu likme	2.0	0.5 ¹	0.75 ²
Patēriņa cenu indekss	3.1	1.2 ¹	1.7 ¹
Bezdarba līmenis	6.3	9.0 ²	9.5 ²
Privāto māju būvniecība	140,500	120,000 ³	134,000 ³

¹HM Treasury Forecasts, *Forecasts for the UK economy: A comparison of Independent Forecasts*; ²timbertrends; ³Combination of forecasts: *Construction Products Association for Great Britain & timbertrends forecast for Northern Ireland*.

Jauno būvobjektu skaits (zīmējums 1, otra daļa) trešajā ceturksnī arī bija stabilizējies, jūlijā-septembrī svārstoties uz līmeņa ap astoņiem tūkstošiem vienību mēneši. Tas ir mazāk nekā 2008.gadā un vairāk nekā divās reizēs mazāk salīdzinājumā ar 2007.gadu. Statistiskie dati rada, ka deviņos mēnešos Lielbritānijā tika uzsākta 62 tūkst. māju būvniecība, kas par 32% mazāk nekā pērn un par 60% mazāk nekā 2007.gadā. Atzīmēsim, ka sociālo māju būvniecības apjomi Lielbritānijā pērn pieauga par 16%.

4.31.att. Uzcelto māju un jauno būvobjektu skaits Lielbritānijā, tūkst. Vienību

Uz kopējā būvniecības apjomu krituma fona pozitīvi var novērtēt faktu, ka koka māju īpatsvars uzcelto māju skaitā 2008.gadā palielinājās no 22% līdz 25%. Māju rekonstrukcijas un renovācijas (RMI) sektorā darbu apjomi pērn pieauga par 3,0%, un visticamāk, ievērojot to, ka īpašnieki pašlaik nevar izdevīgi pārdot mājas lai pārvāktos uz jauniem apartamentiem, šogad apgrozījums RMI sektora pieaugs ar lielākiem tempiem nekā 2008.gadā.

Provizoriskas prognozes liecina par to, ka 2009.gadā ekspluatācijā tiks nodoti par 15-20% mazāk māju nekā 2008.gadā, bet 2010.gadā tomēr ir iespējams kāpums būvdarbu apjomos. Tomēr neoficiālā informācija liecina par to, ka pašlaik nevienam tirgus dalībniekam nav skaidrs, kas reāli notiks pēc 2009.gada decembra. Tirgotāji par negatīvu uzskata faktu, ka Lielbritānijā atkal tika atlikta celtniecībā izmantojamas koksnes (*structural lumber*) EN. 14081 standartu ieviešana, kas varētu veicināt cementa un dzelzs konstrukciju pozīcijas nostiprināšanas. Jauno standartu ieviešana ir atlikta līdz 2012.gada septembrim (bija plānots to izdarīt 2009.gada septembrī).

Kopumā raksturojot kokmateriālu tirgu Lielbritānijā šogad, starp visiem kokmateriālu tirgus segmentiem dārza un līdzīgo elementu sektoram (*fencing and related sector*) klājies vislabāk. Pieprasījumu veidoja aktivitātes māju renovācijas & apzaļumošanas sektorā, kā arī publisko ceļu nožogojuma sektorā. Pirmajā pusgadā izteikti pozitīvas tendences bija redzamas abos augstāk minētos sektoros, bet pēc vasaras zināma nestabilitāte un projektu atcelšana finansējuma trūkuma dēļ bija novērojama publiskajā sektorā.

Decking jeb grīdu seguma tirdzniecībā šogad ir novērots samazinājums jauno projektu skaitā (-40%), bet grīdas segumu nomaiņas sektors (*refurbishment market*) bija jūtīgs ievērojami labāk, protams, salīdzinājumā kopējo negatīvo tendenci patēriņā. Tirgus dalībnieki informē, ka šogad neliels, bet acīmredzams pārdošanas apjomu kāpums ir novērots modificētas koksnes segmentā, kurš kļūst aizvien pievilcīgāks pateicoties labiem izturības parametriem un zēmam prasībām apkopē. Koka grīdas segumu asociācija (*Timber Decking Association*) uzskata, ka šis segments turpmāk varētu labi stimulēt visa koka segumu sektora izaugsmi. Koka taras segments Lielbritānijā šogad ir cietis no samazinājumiem ražošanas sfērā, tāpēc provizoriski dati liecina, ka kritums pieprasījuma ir vismaz 25%.

Atgriežoties pie kopējām tendencēm kokmateriālu tirdzniecībā šogad nepieciešams pateikt par straujām vidējo cenu izmaiņām. Pirmajā pusgadā importēto kokmateriālu vidējās cenas samazinājās par 7%, bet periodā no jūlija līdz oktobrim pieauga vismaz par 20%. Apjomu ziņā šogad kokmateriālu imports uz Lielbritāniju visticamāk samazināsies par 10-15%, nākošajam gadam tiek izteiktas pozitīvās prognozes (+4%)

4.4.2.2. Vācija

Ekonomiskā situācija Vācijā 2009.gadā ir stabilizējusies. Pēc ievērojamiem ražošanas apjomu kritumiem 2008.gada pēdējā ceturksnī (-5,9%) un 2009.gada pirmajā ceturksnī (-3,5%) tika novērotas pat pozitīvas tendences. Otrajā ceturksnī ražošanas apjomi palielinājās par 0,3%. Līdzīga situācija ir novērojama valsts eksporta apjomos, kur pozitīvas pazīmes bija redzamas no aprīļa un maija – galvenokārt pateicoties labam pieprasījumam Āzijas reģionā.

Tabula 4.2.

Vācijas ekonomiskie pamatrādītāji

	2007	2008	2009 F	2010 F
IKP pieaugums, %	+2.5	+1.3	-6.4	-0.5
Valūtas kurss	1.3705	1.775	1.4200	⇒
Inflācija	+2.3	+2.6	+0.2	+0.4
Bezdarba līmenis	8.7	7.2	8,7	10.9
Rūpniecība	+6.1	0.0	⇒	↑
Būvatļaujas	182	175	↓	⇒
Būvniecība	211	176	↓	⇒

Vācijas būvniecības nozarē rezultāti pagaidām nav tik iepriecinoši kā kopumā ekonomikā. Pirmajā pusgadā būvniecības nozares apgrozījums samazinājās par 8,9%. Aptuveni ar vienādiem tempiem bija samazinājusies pasūtījumu apjomi gan privāto māju būvniecībā, gan komerciālā apbūvē. Pie tām dzīvojamo māju būvniecībā samazinājums turpina paātrināties. Jā 2008.gadā izdoto būvatļauju skaits saruka par 6%, tad šogad sešos mēnešos samazinājums pārsniedza jau 8%. Vienīgais sektors, kur šogad redzams aktivitātes kāpums – ir publiskie \valsts\ pasūtījumi, bet tie pagaidām nevar kompensēt kopējo negatīvo tendenci, tomēr būtiski ietekme atsevišķo apakšnozaru darbību. Piemēram, logu ražošanas industrija pateicoties valsts pasūtītiem 2009.gada pirmo pusgadu nostrādāja ar pozitīviem (salīdzinājumā ar 2008.gadu) rezultātiem (4.2. tabula). Tirgus dalībnieki prognozē, ka tuvākajā laika periodā ir iespējams sagaidīt zināmo aktivitāti tikai māju \ dzīvokļu renovācijas un energoefektivitātes uzlabošanas segmentos. Ietekmes tirgu arī valsts pasūtījumi publiska sektora ēku modernizācijā. Kopumā augstāk minētie pasākumi pozitīvi ietekmēs koksnes un koksnes produktu patēriņu.

Vācijas uzņēmumi prognozē skujkoku zāgmateriālu importa apjomu samazinājumu 2009.gadā līdz 3,1 milj. m³. Statistikas dati liecina, ka 2008.gadā imports bija samazinājies no 4,0 līdz 3,3 milj. m³ (-17%) galvenokārt dēļ mazākām piegādēm no Krievijas (-28%; 0,6 milj. m³), Baltkrievijas, Polijas, Lietuvas un Latvijas. Savu tirgus daļu, līdz ar to arī piegādes apjomus palielināja galvenokārt Zviedrija (4.3. tabula).

Tabula 4.3.

Skujkoku zāgmateriālu bilance, milj. m³

	2006	2007	2008	2009	2010
Imports	4.6	4.0	3.3	3.1	3.0
Ražošana	23,2	24	22	18,5	19,5
Eksports	7.9	9.3	7.8	4.5	5.5
Kopā patēriņš	19.9	18.7	17.5	17,1	17,0

Runājot par zāgmateriālu cenu dinamiku 2009.gadā pašlaik var izdalīt acīmredzamus divus posmus. Otrajā ceturksnī, kad pieprasījums bija negaidīti labs un lielākā daļa no uzņēmumiem nevarēja operatīvi palielināt ražošanu – cenas bija augušās. Bet aptuveni no augusta vidus parādījās pirmās pazīmes, ka cenu kāpums ir beidzies. Tomēr tirgū joprojām bija nepieciešami papildus

kokmateriālu apjomi un lielāka daļa no ražotājiem Vācijā un blakus valstīs varēja palielināt pasūtījumu portfeli. Pieprasījums pārsvarā bija "koncentrējies" celtniecības kokmateriālu sektorā – gan masīvkoku zāgmateriālu, gan līmēto zāgmateriālu grupās. Tirgus dalībnieki ziņoja, ka vietējiem [Vācijas] uzņēmumiem trešajā ceturksnī bija ļoti grūti dabūt papildus koksni no mežiem, tāpēc priekšrocības bija tiem tirgotājiem, kas varēja operatīvi piegādāt koksni no citām valstīm.

Oktobrī situācija nedaudz pamainījās. Tirgū tiek runāts par aizvien lielākām atlaidēm un cenu samazinājumiem. Septembrī, pēc atvaļinājuma periodā tika saražots diezgan liels kokmateriālu apjoms, un ražotāji cenšas samazināt produkcijas krājumus piedāvājot zemākas cenas. Vidēji cenu samazinājums nepamāt sortimentiem (*side products*) salīdzinājumā ar augustu pašlaik sasniedz 5%, lai gan galvenajos standarta kokmateriālu grupās cenas pagaidām neizmainījās. No novembra ir sagaidāms samazinājums pieprasījumā, līdz ar to daļa no ražotājiem plāno samazināt ražošanas apjomus.

4.4.2.3. Francija

Neskatoties uz to, ka Francijā turpina pasliktināties situācija būvniecības sektorā, uz koka māju būvniecību lejupslīde ietekmē vismazākām palīdz izmaiņas likumdošanā un nodokļu sistēmā. Tāpēc koksnes produktu patēriņš pagaidām izmainījās minimāli. 2008.gadā Francijā tika uzcelti 358 tūkst. dzīvojamo vienību, kas ir par 16% mazāk nekā pērn (4.4.tabula).

Tabula 4.4.

Francijas ekonomiskie pamatrādītāji			
	2008	2009 (P)	2010 (P)
IKP pieaugums	1,9%	1%	-
Bāzes procentu likme	6%	5%	4%
Patēriņa cenu indekss	2,5%	2%	1%
Bezdarba līmenis	8%	8,5%	9%
Privāto māju būvniecība	425	358	325

Tirgus dalībnieki raksturo situāciju skujkoku zāgmateriālu tirgū sekojoši: ļoti mazie krājumi pie pircējiem un zem vidējā apjoma – pie importētājiem. Rezultātā reālais patēriņš ir mazāks nekā faktiskais pēc tirdzniecības statistikas, jo daļa no pirkumiem iet krājumu veidošanai. Vidējās cenas šī gada trešajā ceturksnī bija par 12% lielākas nekā gada sākuma egles zāgmateriāliem un par 17% augstākas priedes zāgmateriāliem. Cenas auga galvenokārt dēļ nepietiekama piedāvājuma.

4.4.2.4. Tuvie Austrumi

Tirdzniecību ar Tuvo Austrumu reģiona valstīm sāk negatīvi ietekmēt ASV dolāra lejupslīde. Neskatoties uz pietiekami labu pieprasījumu, kas no septembra beigām turpināja palielināties (rudens un ziema šajā reģionā ir būvniecības sezona) piegādātāji ir spiesti „piebremzēt” piegādes, saskaņojot jaunas cenas. Pirmais cenu kāpums bija pieteikts vēl jūlijā, kad cenas pieauga par 20-25 USD/m³, savukārt septembrī ražotāji pieprasīja vēl veikt korekcijas 10-15 USD/m³ un neskatoties uz to cenas EUR izteiksmē nedaudz samazinājās. Priekšrocība tirdzniecībā tiek dota tiem ražotājiem, kuru valstu

valūtas nav piesaistītas eiro (piemēram, Zviedrija, Polija u.c.). Tirgus dalībnieki uzskata, ka šogad no Eiropas ražotājiem būs pietiekami grūti dabūt papildus zāgmateriālu apjomus.

4.4.2.5. Amerikas Savienotās Valstis

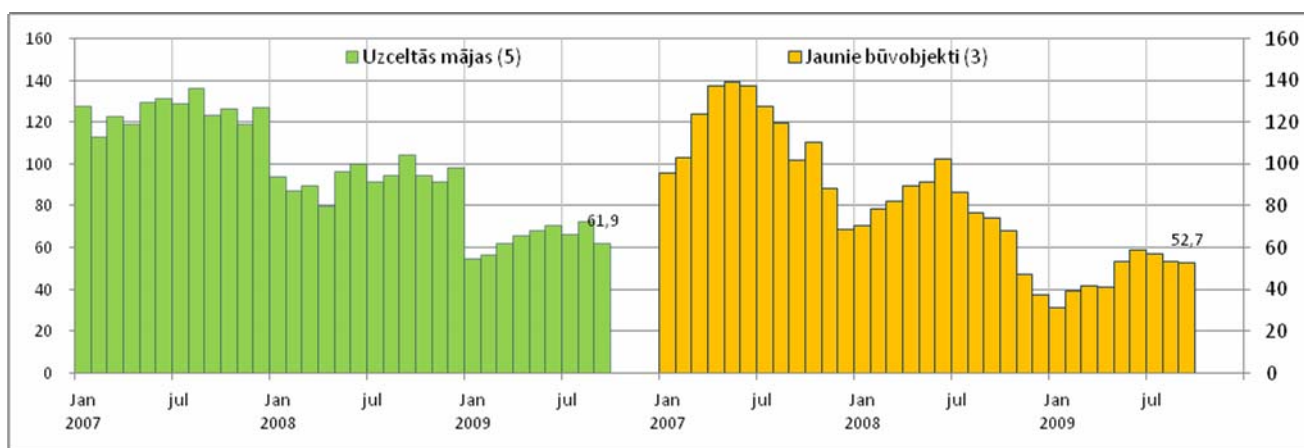
No ASV celtniecības un dzīvojamo māju tirgiem pašlaik pienāk pretrunīgā informācija. No vienas puses pozitīvs ir faktors, ka pēc tirgus dalībnieku sniegtās informācijas valstī būtiski samazinājās uzcelto, bet līdz šim brīdim nepārdoto māju skaits (pašlaik to skaits ir minimālais pēdējo 27 gadu laikā). Aktīvi darījumi notiek arī otrreizējā nekustāmo īpašumu tirgū - pašlaik to veido mājas no banku rīkotiem hipotekārām izsolēm (2009.gadā mājas būs atņemtas 1 milj. cilvēku) arī tiek pirktas ar kredītu palīdzību, un valsts subsidē šos darījumus ar nodokļu atlaidēm 8000 USD apmērā (summa paredzēta dokumentu noformēšanai, īpašuma apdrošināšanai utt.) Pakāpeniski lētās mājas tiek izpirktas un nekustāmā īpašuma tirgū izveidojās zināms dzīvojamo platību „deficīts”. Tas savukārt ietekmē māju cenas, kuri aug jau ceturto mēnesi pēc kārtas. Neskatoties uz to, jauno māju būvniecības dati joprojām neiepriecina. Septembrī jauno būvobjektu skaits atkal samazinājās (-1%) un bija par 30% zemāks nekā 2008.gadā (4.5. tabula un 4.32.att.).

Tabula 4.5.

Jauno dzīvojamo māju būvniecības statistika, tūkst vienību

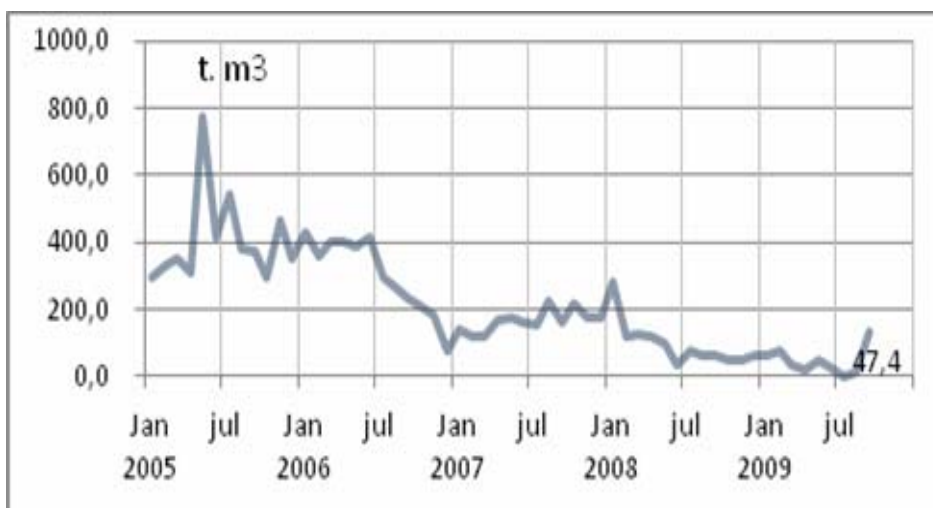
	Septembris 2009	Augusts 2009	Kopā 2009/2008
Jaunie būvobjekti	52,7	53,7	-43%
Uzceltie būvobjekti	61,9	72,2	-31%

Avots: US Census bureau

4.32.att. Privāto māju būvniecības statistika, ASV, tūkst. vienību, 2007.-2009.g.

Skujkoku zāgmateriālu imports no Eiropas uz ASV samazinājās līdz 15-17 tūkst. m³ mēneši. Augustā tika ievesti 16,9 tūkst. m³ (-73%). Kopumā no gada sākuma ASV importēja 289 tūkst. m³ zāgmateriālu no Eiropas (-65%), lielāka daļa no tiem tika ievēsta no Vācijas un Zviedrijas. Vācija samazināja piegādes par 80% (līdz 136 tūkst. m³), bet Zviedrija – tikai par 6,4% (116 tūkst. m³) (4.33.att.) .

4.33.att. Eiropas izcelsmes zāgmateriālu imports uz ASV, tūkst. m³

4.5. Secinājumi un priekšlikumi

1. Pieprasījuma samazinājums ir radījis būtisku kokapstrādes ražošanas pārstrukturēšanos un jaudu samazinājumu konkurentvalstīs;

2. Eksporta tirgū strādājošie Latvijas kokrūpniecības uzņēmumi ir spējuši saglabāt savu ražošanas potenciālu un spēj konkurēt to valstu tirgos kur pieprasījums ir saglabājies, vai pat sāk atjaunot agrākos apjomus;

3. Latvijas uzņēmumu konkurētspēju mazina citās valstīs realizētā uzņēmēju un eksportētāju atbalsta politika (dīkstāvju likums Vācijā, valūtas kursu regulācijas Zviedrijā un Polijā);

4. Koksnes resursu pieejamība ir galvenais konkurētspējas faktors;

5. Vietējais tirgus ir kļuvis vēl mazāks un vēl nenozīmīgāks kokrūpniecības ražošanas apjomu saglabāšanai, tādēļ galvenais kokrūpniecības attīstības faktors ir konkurētspēja eksporta tirgos;

6. Kokrūpniecības eksportspēja galvenokārt ir atkarīga no prognozējamās resursu pieejamības (koksnes un finansu);

7. Apaļkoksnes resursu importa iespējas ir vērtējamās kā praktiski nerealizējamās (eksporta un dzelzceļa pārvadājumu tarifu dēļ).

5. EKSPERTU VĒRTĒJUMI UN PROGNOZES

Pētījumu metodika

Ekspertu vērtējumi, sevišķi nozares ekspertu vērtējumi, ir noderīgi starp aptaujām, jo tie var ar dažiem paņēmieniem prognozēt jebkurus objektus vai notikumus. Līdz šim ekspertu metodes izmantošana dažādu Latvijas meža nozares notikumu prognozēšanā ir bijusi pareiza un spējusi atspoguļot iespējamās darbības scenārijus tuvākajos gados.

Pētījuma gaitā tika aptaujāti vairāk kā 30 Latvijas meža nozares uzņēmumu vadītāji, kā arī pārrunātas un analizētas to problēmas. Sakarā ar to tika analizēta meža nozares darbības aktivitāte tagad un turpmāk, kā arī meža nozares problēmas un to iespējamie risinājumi.

Lai noskaidrotu meža nozares ekspertu vērtējumus, vispirms tika nodefinētas ekspertu grupas un tās ir šādas:

- 1.grupa –pēc pārstrādes jaudām lielākie kokrūpniecības uzņēmumi;
- 2.grupa – privātie meža īpašnieki;
- 3.grupa – mikro, mazie un vidējie uzņēmumi.

Lai labāk varētu izvērtēt Latvijas meža nozares aktivitāti un problēmas, iegūtie rezultāti tika izmantoti apkopotā veidā, lai parādītu reālo situāciju meža nozarē un izstrādātu ieteikumus jeb priekšlikumus nozares konkurētspējas paaugstināšanai.

5.1. Vispārējie secinājumi un priekšlikumi

1. Valsts pārvaldes līmenī nepieciešams veikt preventīvus uz attīstību vērstus pasākumus meža nozares kā prioritāras nozares iepriekš minēto problēmu kompleksai risināšanai;

2. Lielākajiem kokrūpniecības uzņēmumiem 2008.gadā pārstrādes apjomi samazinājās vidēji par 30%, salīdzinājumā ar 2007.gadu. Lielākā daļa aptaujāto uzņēmēju prognozē 2009.gadā nelielu pārstrādes apjomu pieaugumu, kur pieauguma tendence varētu saglabāties arī 2010.gadā. Jāpiezīmē, ka pārstrādes apjomi atkarīgi no nodrošinājuma ar pasūtījumiem, kur pašreiz uzņēmumi ir nodrošināti ar darbu tuvākajiem vidēji 2-3 mēnešiem, respektīvi, līdz 2009.gada beigām;

3. Pēdējā gada laikā Latvijā ir vērojama koksnes resursu pieejamības problēma, kuras iespējamību un izrietošās sekas jau savlaicīgi paredzēja nozares eksperti, tāpēc savlaicīgi tika pieņemts lēmums par papildus ciršanas apjomiem valsts mežos. Jau pašreiz vērojamas iezīmes, ka koksnes resursu pieprasījums ir nedaudz lielāks par esošo piedāvājumu, kas tādējādi izsauc zāgmateriālu cenu kāpumu noietu tirgos. Lielākā daļa aptaujāto uzņēmumu uzsvēra, ka resursu pieejamība šobrīd ir visaktuālākais jautājums, it īpaši uzsverot nepieciešamību veikt izmaiņas A/S „Latvijas Valsts meži” (LVM) augošu koku izsoļu kārtībā;

4. 2009.gadā nodarbināto skaits lielajos kokrūpniecības uzņēmumos vidēji samazinājās par 20%, salīdzinājumā ar 2008.gadu. Ir vērojama korelācija starp darbinieku skaita samazināšanos un pārstrādes apjomu kritumu;

5. Lielo kokrūpniecības uzņēmumu finansu rādītāju novērtējums ir slikts, jo ražošanas produktivitāte un rentabilitāte ir zema; likviditāte vērtējama ar augstu riska pakāpi, kā noteicošais iemesls ir uzņēmuma darbība ar zaudējumiem. Līdz ar to tuvākā gada laikā nebūs vērojamas investīcijas, jo iepriekšējos gados jau tika veikti ieguldījumi lielos apmēros.

6. Būtisks faktors koksnes resursu pieejamībā ir zemais ciršanas apjoms (cirsmas izstrāde) privātajos mežos, kur 2009.gadā cirsmu izstrāde veidojusi tikai 25% no kopēja iespējamā mežizstrādes apjoma. Iemesls tam ir privāto mežu īpašnieku „gaidas”, kad cirsmu vai augošu koku cena pieaugs tuvāk 2007.gada līmenim. 38% privāto mežu īpašnieki būtu gatavi izstrādāt cirsmu, ja esošā tirgus cena palielinātos par vismaz 10LVL par kubikmetru.

7. 2010.gadā nebūs vērojamas būtiskas izmaiņas koksnes resursu pieejamībā privātajos mežos, jo 49% privāto mežu īpašnieki neplāno veikt cirsmu izstrādi vai pārdošanu, kas būtiski ietekmēs koksnes resursu deficītu koksnes resursu vietējā tirgū. Šis faktors veicinās cenu pieaugumu zāģbaļķiem, kas vērtējams pozitīvi no privāto mežu īpašnieku puses, savukārt ražotājam tās būtu papildus izmaksas, kas samazina viņa ienākumus, jo gatavās produkcijas cena paliek nemainīga.

8. Eiropas Savienības finanšu resursu trūkums var būtiski ietekmēt koksnes resursu pieejamību nākotnē, jo privāto mežu īpašnieki šobrīd izmanto esošo pieejamo finansiālo atbalstu jaunaudžu kopšanai (75% no kopēja ES piešķirtā finansējuma apjoma) un lauksaimniecības zemju apmežošanai (23%).

9. 2009.gadā mikro, mazo un vidējo uzņēmumu pārstrādes apjomi 70% gadījumos samazinājies vidēji par 40 - 50%. 62% no aptaujātajiem MMVU atzinusi, ka ar pasūtījumiem nodrošināti tuvākos 2 – 3 mēnešus;

10. Arī MMVU pastāv korelācija starp nodarbināto skaita samazināšanos un pārstrādes apjomu kritumu, kur vidēji nodarbināto skaita samazināšanas ir 40 – 50% robežās. Jāpiezīmē fakts, ka lielāka nodarbināto skaita samazināšanās ir ražošanas sektorā nevis administrācijā. Aptaujātie uzņēmēji atzinuši, ka, ja 2010.gadā pārstrādes apjomi palielināsies, atlaistie darbinieki tiks pieņemti atpakaļ;

11. Izteikta prognoze, ka uzņēmumiem, kuri orientējas uz eksporta tirgiem, 2010.gadā varētu palielināties pārstrādes apjoms un apgrozījums, kas lielākoties notiktu uz jaunu noieta tirgus rēķina. Savukārt uzņēmumiem, kas orientējas uz vietējo patēriņu, apgrozījums varētu turpināt kristies, jo pašmāju tirgus ir praktiski neaktīvs. Pēc aptaujāto uzņēmēju sniegtās informācijas, ejošākais tirgus ir Eiropa (Skandināvija, Vācija, Francija, Itālija, Beļģija, Holande). Savukārt kā perspektīvākais noieta tirgus tiek minēti Tuvie Austrumi un Āzija, tajā pašā laikā turpinot darbību arī Ziemeļamerikas tirgū, ko sekmējusi sadarbība iepriekšējos gados.

12. Izteikta prognoze, ka uzņēmumiem, kuri orientējas uz eksporta tirgiem, 2010.gadā varētu palielināties pārstrādes apjoms, kas lielākoties notiktu uz jaunu noieta tirgus rēķina. Savukārt uzņēmumiem, kas orientējas uz vietējo patēriņu, pārstrādes apjomi varētu turpināt kristies, jo pašmāju tirgus ir praktiski neaktīvs. Pēc aptaujāto uzņēmēju sniegtās informācijas, ejošākais tirgus ir Eiropa (Skandināvija, Vācija, Francija, Itālija, Beļģija, Holande). Savukārt kā perspektīvākais noieta tirgus tiek minēti Tuvie Austrumi un Āzija, tajā pašā laikā turpinot darbību arī Ziemeļamerikas tirgū, ko sekmējusi sadarbība iepriekšējos gados;

13. Pastāv zināmi ietekmējošie faktori, kas var būtiski ietekmēt meža nozares attīstību un MMVU biznesu Latvijā. Pēc aptaujāto respondentu sniegtās informācijas, galvenie bremsējošie faktori meža nozarē tiek minēti – likumdošana un birokrātijas šķēršļi, finansu resursu trūkums, kā arī grūtības ar produktu realizāciju un noieta tirgus atrašanu. Visi iepriekšminētie kavējošie faktori negatīvi ietekmē arī MMVU biznesu. Kā papildus faktors tiek minēts arī sadarbības trūkums ar citiem uzņēmumiem

14. Latvijā samērā maz ir to MVU, it īpaši mikrouzņēmumi, kas nepārtraukti un profesionāli veic savas darbības finansu rādītāju, t.sk. rentabilitāti un likviditātes, analīzi. Lai gan pēc teorijas tā vajadzētu būt, taču prakse rāda, ka finansu datu analīzei netiek piešķirta būtiska loma, kas varbūt sekmējis laika trūkums, nepietiekamās kompetences un izpratnes trūkums par šo rādītāju lielo nozīmi.

15. Pieprasījuma samazinājums ir radījis būtisku kokapstrādes ražošanas pārstrukturēšanos un jaudu samazinājumu konkurentvalstīs;

16. Eksporta tirgū strādājošie Latvijas kokrūpniecības uzņēmumi ir spējuši saglabāt savu ražošanas potenciālu un spēj konkurēt to valstu tirgos kur pieprasījums ir saglabājies, vai pat sāk atjaunot agrākos apjomus;

17. Latvijas uzņēmumu konkurētspēju mazina citās valstīs realizētā uzņēmēju un eksportētāju atbalsta politika (dīkstāvju likums Vācijā, valūtas kursu regulācijas Zviedrijā un Polijā);

18. Koksnes resursu pieejamība ir galvenais konkurētspējas faktors;

19. Vietējais tirgus ir kļuvis vēl mazāks un vēl nenozīmīgāks kokrūpniecības ražošanas apjomu saglabāšanai, tādēļ galvenais kokrūpniecības attīstības faktors ir konkurētspēja eksporta tirgos;

20. Kokrūpniecības eksportspēja galvenokārt ir atkarīga no prognozējamās resursu pieejamības (koksnes un finansu);

21. Apaļkoksnes resursu importa iespējas ir vērtējamās kā praktiski nerealizējamās (eksporta un dzelzceļa pārvadājumu tarifu dēļ).

Pētījuma ietvaros tika mēģināts noskaidrot arī nozares ekspertu viedokļus par meža nozares aktivitāti par laika periodu no 2008. līdz 2010.gadam. Galvenos vilcienos, ekspertu viedokļu un iegūtās informācijas no

uzņēmumiem, izriet secinājums, ka novērtējums par kopējo meža nozares aktivitāti ir līdzīgs.

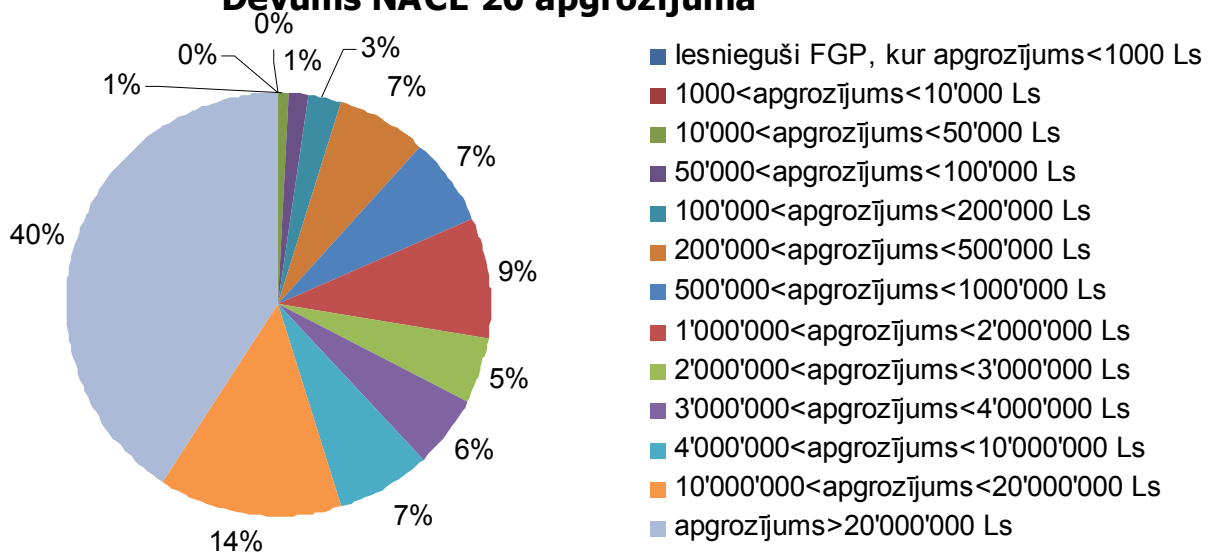
Eksperti papildus vērš uzmanību šādiem faktoriem, lai darītu meža nozares ekonomisko monitoringu efektīvāku:

- Koksnes resursu pieejamības problēma var kļūt aktuālāks tuvākajā laika periodā;
- Esošās pozitīvās izmaiņas produktu tirgos sekmēs jaunu noieta tirgus apgūšanu.
- Lielāka konkurētspēja saglabāsies eksportspējīgiem uzņēmumiem, nevis uz pašmāju tirgu orientētajiem uzņēmumiem.
- Stratēģiska, regulāra pieeja dažādu optimizācijas pasākumu realizēšanā vajadzīga ne tikai krīzes apstākļos.
- Nepārdomāta valsts politikas realizēšana sekmē „ēnu ekonomikas” palielināšanos.
- Jaunu produktu attīstība sekmē uzņēmumu darbības risku diversificēšanos.
- Atvieglota finanšu resursu pieejamība veicina ražotāju piekļuvi kapitālam, kas visefektīvāk veicina rūpniecības izaugsmi valstī.

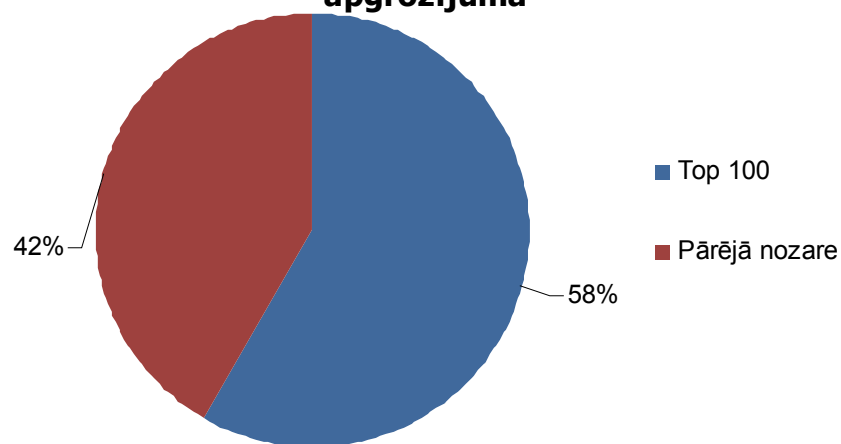
Pielikumi

Pielikums Nr. 1

Devums NACE 20 apgrozījumā

"TOP 100" respondentu devums NACE 20 apgrozījumā

NACE 20 grupas uzņēmumu rādītāji

Pielikums Nr. 2

Nodarbinātība un produktivitāte

	Uzņēmumu skaits	Darbinieku skaits 2008	Samazinājums pret 2007.g. (%)	Produktivitāte (Ls/darb.)
tie, kas nav iesnieguši FGP	151	987	32%	
Iesnieguši FGP, kur apgrozījums<1000 Ls	36	92	68%	48
1'000<apgrozījums<10'000 Ls	104	270	29%	2033
10'000<apgrozījums<100'000 Ls	380	2269	20%	7590
100'000<apgrozījums<500'000 Ls	338	5611	14%	14259
500'000<apgrozījums<1000'000 Ls	78	2669	9%	20448
1'000'000<apgrozījums<2'000'000 Ls	57	3010	14%	26022
2'000'000<apgrozījums<3'000'000 Ls	16	1084	13%	36648
3'000'000<apgrozījums<4'000'000 Ls	14	1271	9%	37650
4'000'000<apgrozījums<10'000'000 Ls	11	1475	9%	41125
10'000'000<apgrozījums<20'000'000 Ls	8	1690	20%	67733
apgrozījums>20'000'000 Ls	8	4240	14%	80601

Nozares uzņēmumu finansiālā stabilitāte (balstīts uz 2008. finanšu gada pārskatiem)

	Uzņēmumu skaits	Neto peļņa	Rentabilitāte	likviditāte <0,5		0,5<likviditāte<1		likviditāte>1	
				skaits	%	skaits	%	skaits	%
Iesnieguši FGP, kur apgrozījums<1000 Ls	36	-352 380	-8023%	13	36%	7	19%	16	44%
1'000<apgrozījums<10'000 Ls	104	-561 289	-102%	42	40%	21	20%	41	39%
10'000<apgrozījums<100'000 Ls	380	-3 415 728	-20%	129	34%	82	22%	169	44%
100'000<apgrozījums<500'000 Ls	338	-5 127 826	-6%	59	17%	117	35%	162	48%
500'000<apgrozījums<1000'000 Ls	78	-2 615 892	-5%	15	19%	35	45%	28	36%
1'000'000<apgrozījums<2'000'000 Ls	57	-2 311 771	-3%	9	16%	29	51%	19	33%
2'000'000<apgrozījums<3'000'000 Ls	16	-1 834 093	-5%	3	19%	10	63%	3	19%
3'000'000<apgrozījums<4'000'000 Ls	14	742 958	2%	2	14%	3	21%	9	64%
4'000'000<apgrozījums<10'000'000 Ls	11	-1 588 661	-3%	0	0%	4	36%	7	64%
10'000'000<apgrozījums<20'000'000 Ls	8	-4 713 562	-4%	1	13%	2	25%	5	63%
apgrozījums>20'000'000 Ls	8	-12 803 220	-4%	3	38%	0	0%	5	63%

Privāto meža īpašnieku anketa un jautājuma paraugkopa

Pirmie trīs jautājumi saistīti ar meža īpašnieka raksturojumu un skar meža īpašniekam piederošā meža lielumu un atrašanās vietu:

Vai Jūs/ citi Jūsu ģimenes locekļi ir meža īpašnieki?

Jā

Nē

Grūti pateikt/ NA

Cik hektāri meža ir Jūsu īpašumā?

.....

Nav atbildes/ grūti pateikt

Kurā novadā atrodas Jūsu meža īpašumi?

Gadījumā, ja respondentam ir vairāki īpašumi, vairākos novados, atzīmēt līdz 3 lielākajiem īpašumiem

.....

.....

.....

Grūti pateikt/ NA

Nākošie divi jautājumi palīdz noskaidrot, vai meža īpašnieks šogad saimniecisko darbību ir veicis un motivāciju, kādēļ saimnieciskā darbība tika plānota. Atbilžu varianti tika izstrādāti ņemot vērā arī citu valstu pieredzi meža īpašnieku aptauju organizēšanā. Tā piemēram, saskaņā ar Somijas kolēģu sniegto informāciju, 77% Somijas meža īpašnieku 2009.gadā saimniecisko darbību savā īpašumā bija plānojuši, jo tas bija paredzēts viņu mežu apsaimniekošanas plānā.

Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirsmas pārdošanu?

Jā

Nē

Grūti pateikt/ NA

Tiem, kas veikuši ciršanu šogad:

Sakiet, lūdzu, kas bija galvenais iemesls tam, ka tieši šogad veicāt koku ciršanu (pārdevāt cirsmu)?

Ciršana bija paredzēta meža inventarizācijas materiālos

Bija mājsaimniecības izdevumi, kurus nevarēja segt no citiem līdzekļiem

Bija nepieciešama malka vai kokmateriāli pašu vajadzībām

Bija vajadzīga nauda kredītsaistību vai parādsaistību kārtošanai

Nauda bija nepieciešama lai ieguldītu ar mežsaimniecību nesaistītos biznesa veidos (lauksaimniecība utt.)

Cits iemesls, lūdzu, precizējiet

Grūti pateikt/ NA

Cits iemesls .....

Līdz šim par koksnes pārdošanas veidiem privātajos meža īpašumos tika izteikti dažādi ekspertu viedokļi. Nākošais jautājums palīdzēs noskaidrot pārdošanas veidus gan to meža īpašnieku platībās, kurās veikta ciršana 2009.gadā, gan platībās kur ciršana veikta iepriekšējos gados.

Kādā veidā pārdevāt (Grupa 1)/ parasti pārdodat (Grupa 2) meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus?

pārdevu/ pārdodu kā augošu mežu (cirsmu)

pats cirtu/cērtu un dažādos koksnes sortimentus pārdevu dažādiem pircējiem

pats cirtu/ cērtu, bet visus koksnes sortimentus pārdevu vienam pircējam

Grūti pateikt/ NA

Ne tikai meža īpašniekus pārstāvošām organizācijām, bet arī visai meža nozarei ir ļoti būtiski prognozēt kāda meža īpašnieku saimnieciskās darbības aktivitāte būs sagaidāma 2010.gadā. Tādēļ abām respondentu grupām tika paredzēts uzdot jautājumu vai 2010.gadā ir paredzēta meža ciršana un kāds būtu potenciāli nocērtamai apjoms. Protams, uz jautājumu uzdošanas brīdi meža īpašniekiem vēl nebūs informācijas par izmaiņām Iedzīvotāju ienākuma nodokli nosakošajos normatīvajos aktos vai iespējamām izmaiņām mežsaimniecību reglamentējošos normatīvajos aktos, kas varētu būtiski ietekmēt meža īpašnieku vēlmi pārdot koksni 2010.gadā, taču šis atbildes jebkurā gadījumā varēs izmantot 2010.gada beigās vērtējot normatīvo aktu izmaiņu ietekmi uz mežsaimnieciskās uzņēmējdarbības vidi.

Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsmu?

Jā, plānoju

Nē, neplānoju

Grūti pateikt/ NA

Sakiet, lūdzu, kādu aptuveni apjomu kubikmetros 2010.gadā plānojat cirst vai pārdot kā cirsmu?

Grūti pateikt....

Būtiski ir zināt ne tikai tos iemeslus, kādēļ meža īpašnieki veic saimniecisko darbību, bet arī galvenos iemeslus, kas liek pieņemt lēmumu neiegūt kokmateriālus nākošajā gadā. Lai nezustu kāds būtisks iemesls, kas ietekmē meža īpašnieku izvēli, nākošais jautājums tiek formulēts kā atvērta tipa jautājums, kurā meža īpašniekam ir iespēja minēt kādu citu, būtisku, bet atbilžu variantos nenodefinētu variantu.

Kāds ir galvenais iemesls, kāpēc Jūs 2010.gadā neplānojat cirst savu mežu vai pārdot cirsmu?

Nav pieaugušu audžu

Nevaru cirst, jo blakus esošais izcirtums ir atjaunots, bet vēl nav pagājuši 3 gadi
Prognozēju zemas cenas koksnes tirgū
Ienākumi no meža nākošgad man nebūs nepieciešami
Neesmu pārliecināts, vai ir kas cērtams
Cits iemesls, *(lūdzu, precizējiet)*
Grūti pateikt/ NA
Cits iemesls .....

Prognozējot, ka privātie meža īpašnieki pieņemot lēmumus par koksnes pārdošanu vēl arvien salīdzina šā brīža cenas ar 2007.gada cenām, kad tās bija rekordaugstas, un atzīst pašreizējo cenu līmeni par faktoru, kādēļ 2010.gadā ciršanu neveiks, tika sagatavots jautājums, kas atspoguļos meža īpašnieku cenu gaidas.

Par cik latiem vajadzētu palielināties augoša meža cenai, lai Jūs 2010.gadā veiktu meža ciršanu?

Par 1 līdz 2 latiem par kubikmetru
Par 3 līdz 5 latiem par kubikmetru
Par 6 līdz 10 latiem par kubikmetru
Par vairāk nekā 10 latiem par kubikmetru
Grūti pateikt/ NA

Salīdzinot ar citām valstīm, kurās mežsaimniecība ir attīstīta un veido ievērojamu daļu no valstu ekonomikas, situācija Latvijas privātajā mežsaimniecībā pēdējos gados raksturojas ar investīciju trūkumu meža infrastruktūras attīstībā. Vai audžu novietojums un infrastruktūras trūkums iespaido resursu pieejamību privātajos mežos būs redzams no respondentu atbildēm uz nākošo jautājumu:

Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt?

Jā
Nav
Grūti pateikt/ NA

Lai noskaidrotu kādus informācijas kanālus privātie meža īpašnieki uzskata par galvenajiem informācijas iegūšanai par meža pasaimniekošanas jautājumiem tika sagatavots jautājums, kurā ietverti arī vairāki pēdējā laikā izveidoti informācijas kanāli, piemēram, izdevuma „Čiekurs” elektroniskā versija.

Kādi ir galvenie avoti, no kuriem Jūs iegūstat informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem?

Centrālie laikraksti
TV, radio

Reģionālie/vietējie preses izdevumi
Izdevums „Čiekurs” drukātā versija
Izdevuma „Čiekurs” elektroniskā versijā
Internets

Konsultējaties ar speciālistiem (piemēram, mežniecībā, ar mežsargu,
Valsts mežu dienesta Konsultāciju pakalpojumu centrā, ar citiem
speciālistiem)

Cits avots (*lūdzu, precizējiet*)

Grūti pateikt/ NA

2008.gads bija pirmais gads, kad privātie meža īpašnieki varēja sākt izmantot Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu Lauku attīstības programmas 2007.- 2013 ietvaros paredzētajiem pasākumiem. Sekojošo 3 jautājumu mērķis ir nevis meža īpašnieku aktivitātes noskaidrošana, ko daudz precīzāk var izdarīt iepazīstoties ar Lauku atbalsta dienesta sagatavoto informāciju, bet gan noskaidrot galvenos traucējošos faktorus kas atturēja meža īpašniekus izmantot ES struktūrfondu atbalstu. Ņemot vērā, ka pašreizējais atbalsta periods ilgs līdz 2013.gadam, zinot traucējošos faktorus būs iespējams izvērtēt iespējas uzlabot atbalsta saņemšanu reglamentējošos normatīvos aktus.

Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums?

Jā

Nē

Grūti pateikt/ NA

Kādiem tieši mērķiem Jūs izmantojat šo finansējumu?

Jaunaudžu kopšanai

Mazvērtīgo mežaudžu nomaiņai

Meliorācijas sistēmu renovācijai

Lauksaimniecības zemju

apmežošanai

Cits mērķis

Grūti pateikt/ NA

Kādu iemeslu dēļ Jūs neizmantojat Eiropas Savienības finansējumu?

Neesat dzirdējis par tādu

Trūkst pieredzes projekta sagatavošanai

Nav naudas sākotnējiem ieguldījumiem

Sarežģīta projektu sagatavošana,

dokumentācija

Cits iemesls

Grūti pateikt/ NA

Pašlaik Latvijā ir reģistrētas vairāk kā 40 meža īpašnieku apvienības. Kā rāda ārvalstu pieredze, meža īpašnieku kooperācija ir viens no galvenajiem efektīvu privāto meža apsaimniekošanu veicinošiem faktoriem. Ņemot vērā

Latvijas vēsturi un meža īpašnieku negatīvo pieredzi par meža īpašnieku kooperāciju pagājušā gadsimta 90. gados, meža īpašnieku iesaistīšanās meža īpašnieku apvienībās notiek ļoti lēni un meža īpašnieku apvienības sākotnēji meža īpašniekiem piedāvā pakalpojumus, kas nav saistīti ar koksnes plūsmas koncentrēšanu no savu biedru mežiem. Kādi ir galvenie pakalpojumi, kuri interesē meža īpašniekus, un cik daudz meža īpašnieki šos pakalpojumus izmanto, to paredzēts noskaidrot izmantojot jautājumus:

Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām?

Jā

Nē

Grūti pateikt/ NA

Kādus tieši šāda veida pakalpojumus esat izmantojis?

Cirsmu iestigošana, novērtēšana

Meža atjaunošana (stādīšana un kopšana)

Audzū kopšana

Meža īpašumu novērtēšana

projektu sagatavošana Eiropas Savienības finansējuma saņemšanai

Konsultācijas par nodokļiem meža īpašniekam

Meža īpašuma pilnīga nodošana apsaimniekošanā kādai firmai

Citi pakalpojumi (*lūdzu, precizējiet*)

Grūti pateikt/ NA

Citi pakalpojumi .....

Mežs ir viens no normatīvā ziņā aprobežotākajiem īpašumu veidiem, lai arī Civillikuma 1128. pants nosaka, ka privāti meži atrodas to īpašnieku neaprobežotā rīcībā, turpat ir atrodama piezīme, ka mežu lietošanas tiesību aprobežojumi ir noteikti likumos par mežu apsaimniekošanu un izmantošanu. Pašlaik meža apsaimniekošanu reglamentē vairāk kā 50 normatīvie akti. Taču ne jau tikai nesamērīgie aprobežojumi traucē efektīvi apsaimniekot mežu. Lai noskaidrotu privāto meža īpašnieku viedokli, par to kas traucē visvairāk, tika sagatavots jautājums:

Kas pašlaik Jums kā meža īpašniekam šobrīd visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu?

Pārlietu ierobežojošie normatīvie akti (likumi, noteikumi)

Zināšanu trūkums par mežsaimniecību

Zināšanu trūkums par meža ekonomiku

Lielais laika patēriņš, lai iegūtu dažādas atļaujas

Neskaidrības ar nodokļiem, kas man kā meža īpašniekam jāmaksā

Kaut kas cits

Nekas netraucē

Grūti pateikt/ NA

Mainoties Valsts meža dienesta struktūrai, notiek izmaiņas arī Valsts meža dienesta struktūrvienību fiziskajā pieejamībā. Lai noskaidrotu ceļu, kāds jāveic privātajam meža īpašniekam, lai viņš sasniegtu Valsts meža dienesta mežniecību vai struktūrvienību, un varētu aprēķināt meža īpašnieku laika un finansu resursu patēriņu, tika sagatavots jautājums:

Kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram?

Grūti pateikt...

Izmaiņas privātajiem meža īpašniekiem piemērojamo nodokļu politikā var būtiski ietekmēt meža īpašnieku saimnieciskos lēmumus un līdz ar to arī koksnes plūsmu no privātajiem mežiem. Ņemot vērā ilgo meža aprites ciklu un mežsaimniecības nozīmi visas valsts tautsaimniecībā, virknē ES valstu meža īpašniekiem tiek piemērota atšķirīga nodokļu politika, kas vairumā gadījumu paredz, ka ir jāmaksā tikai viens nodokļu veids. Kāds nodokļu veids šķistu vislabākais un taisnīgākais privātajiem meža īpašniekiem Latvijā, to paredzēts noskaidrot ar jautājumu:

Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais?

Pirmais: Maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli 23% apmērā no ienākumiem, kas gūti no cirsmu vai apaļkoku pārdošanas, bet nemaksāt īpašuma (zemes) nodokli par meža zemi

Otras: Maksāt īpašuma (zemes) nodokli no meža zemes, bet nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli

Trešais: Nemaksāt ne īpašuma nodokli par meža zemi, ne iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet maksāt fiksētu maksājumu 30 līdz 50 santīmu apmērā par katru nocirsto koksnes kubikmetru.

Grūti pateikt/ NA

Aptaujas anketas noslēdzošie jautājumi ir veltīti mežsaimniecības un medību saimniecības mijiedarbībai.

Kā liecina pēdējie medijamo dzīvnieku uzskaites dati, gandrīz visām medijamo dzīvnieku populācijām pēdējos gados ir novērojams straujš populāciju pieaugums. Piemēram, stirnu populācija kopš 1995.gada ir palielinājusies gandrīz 4 reizes, bebru skaits pārsniedz meža īpašnieku skaitu. Nenovēršami medijamo dzīvnieku populāciju pieaugums ir ciešā korelācijā ar medijamo dzīvnieku nodarītajiem zaudējumiem meža īpašniekiem. Lai noskaidrotu meža īpašnieku un mednieku kolektīvu slēgto medību platības nomas līgumu nosacījumus, kā arī situāciju ar medību kolektīvu un privāto

meža īpašnieku sadarbību risinot jautājumus medījamo dzīvnieku nodarītajiem postījumiem, tika sagatavoti šādi jautājumi:

Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederošajā mežā?

Jā

Nē

Grūti pateikt/

NA

Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemt kādu atlīdzību?

Jā

Nē

Grūti pateikt/

NA

Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā?

Jā

Nē

Grūti pateikt/

NA

Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas – vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgumu ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu...

Pilnībā atbalstāt

Drīzāk atbalstāt

Drīzāk neatbalstāt

Nemaz neatbalstāt

Grūti pateikt/ NA

Meža īpašnieku aptaujas rezultāti

Q1. Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirmsas pārdošanu? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirmsas pārdošanu?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		148	25,4%	434	74,4%	1	0,2%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	14	26,4%	39	73,6%			100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	60	30,9%	134	69,1%			100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	33	27,0%	89	73,0%			100,0%	122	20,9%
	Zemgale	28	24,3%	87	75,7%			100,0%	115	19,7%
	Latgale	27	23,1%	90	76,9%			100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	21,4%	10	71,4%	1	7,1%	100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	15	16,9%	74	83,1%			100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	44	18,0%	200	82,0%			100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	53	27,7%	138	72,3%			100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	31	64,6%	17	35,4%			100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	45,5%	5	45,5%	1	9,1%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q1. Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirmsas pārdošanu? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirmsas pārdošanu?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		175	54,0%	148	45,7%	1	0,3%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	16	45,7%	18	51,4%	1	2,9%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	39	49,4%	40	50,6%			100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	43	58,9%	30	41,1%			100,0%	73	22,5%
	Zemgale	41	63,1%	23	35,4%	1	1,5%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	46	52,3%	42	47,7%			100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	4	50,0%	4	50,0%			100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	20	52,6%	18	47,4%			100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	50	45,0%	61	55,0%			100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	63	58,9%	44	41,1%			100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	38	63,3%	22	36,7%			100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	4	50,0%	3	37,5%	1	12,5%	100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q2. Sakiet, lūdzu, kas bija galvenais iemesls tam, ka tieši šogad veicāt koku ciršanu (pārdevāt cismu)?

		Sakiet, lūdzu, kas bija galvenais iemesls tam, ka tieši šogad veicāt koku ciršanu (pārdevāt cismu)?												Kopā				
		Ciršana bija paredzēta meža inventarizācijas materiālos		Bija māsāimniecības izdevumi, kurus nevarēja segt no citiem līdzekļiem		Bija nepieciešama malka vai kokmateriāli pašu vajadzībām		Bija vajadzīga nauda kredītaistību vai pārdošanasai		Nauda bija nepieciešama lai iegūktu ar mēsāimniecību nesaistītos biznesa veidos		Cits iemesls		Rindu %	Skaitis	Kol. %		
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %					
Visi respondenti		95	29,4%	67	20,7%	122	37,8%	39	12,1%	47	14,6%	38	11,8%	5	1,5%	127,9%	323	100,0%
Reģions	Pierīga	8	26,7%	6	20,0%	4	13,3%	9	30,0%	5	16,7%	5	16,7%	1	3,3%	126,7%	30	9,3%
	Vidzeme	36	36,4%	20	20,2%	39	39,4%	10	10,1%	11	11,1%	14	14,1%	1	1,0%	132,3%	99	30,7%
	Kurzeme	15	19,7%	20	26,3%	23	30,3%	15	19,7%	13	17,1%	12	15,8%	2	2,6%	131,6%	76	23,5%
	Zemgale	23	33,3%	10	14,5%	23	33,3%	5	7,2%	9	13,0%	10	14,5%	1	1,4%	117,4%	69	21,4%
	Latgale	20	27,4%	15	20,5%	33	45,2%	7	9,6%	13	17,8%	8	11,0%			131,5%	73	22,6%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	14,3%	1	14,3%	4	57,1%			1	14,3%					100,0%	7	2,2%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	9	25,7%	8	22,9%	19	54,3%	2	5,7%	6	17,1%					125,7%	35	10,8%
	5.1 līdz 20.0 ha	31	33,0%	15	16,0%	45	47,9%	7	7,4%	8	8,5%	8	8,5%			121,3%	94	29,1%
	20.1 līdz 99.9 ha	34	29,3%	29	25,0%	40	34,5%	18	15,5%	15	12,9%	14	12,1%	4	3,4%	132,8%	116	35,9%
	100.0 un vairāk ha	19	27,5%	14	20,3%	14	20,3%	11	15,9%	18	26,1%	15	21,7%			131,9%	69	21,4%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	22,2%	1	11,1%	4	44,4%	1	11,1%			1	11,1%	1	11,1%	111,1%	9	2,8%

Bāze: respondenti, kuri 2009. gadā ir veikuši ciršanu vai cirmsas pārdošanu

Q3. Sakiet, lūdzu, vai Jūs jebkad iepriekš esat veicis koku ciršanu Jums piederošajā mežā vai arī pārdevis cirsmu? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Sakiet, lūdzu, vai Jūs jebkad iepriekš esat veicis koku ciršanu Jums piederošajā mežā vai arī pārdevis cirsmu?								Kopā		
		Veikuši ciršanu (cirsma pārdošanu) 2009. gadā		Veikuši ciršanu (cirsma pārdošanu) senāk nekā 2009. gadā		Nekad iepriekš nav veikuši ciršanu (cirsma pārdošanu)		Grūti pateikt		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		148	25,4%	358	61,4%	71	12,2%	6	1,0%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	14	26,4%	34	64,2%	5	9,4%			100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	60	30,9%	123	63,4%	11	5,7%			100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	33	27,0%	77	63,1%	10	8,2%	2	1,6%	100,0%	122	20,9%
	Zemgale	28	24,3%	72	62,6%	13	11,3%	2	1,7%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	27	23,1%	61	52,1%	29	24,8%			100,0%	117	20,1%
Grūti pateikt/ nav atbildes		3	21,4%	6	42,9%	3	21,4%	2	14,3%	100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	15	16,9%	44	49,4%	29	32,6%	1	1,1%	100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	44	18,0%	168	68,9%	30	12,3%	2	0,8%	100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	53	27,7%	127	66,5%	10	5,2%	1	0,5%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	31	64,6%	16	33,3%	1	2,1%			100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	45,5%	3	27,3%	1	9,1%	2	18,2%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q4. Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus? (RESPONDENTI, KURI ŠOGAD IR VEIKUŠI MEŽA CIRŠANU (CIRSMAS PĀRDOŠANU))

		Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus?										Kopā		
		Pārdevu kā augošu mežu (cirsmu)		Pats cirtu un dažādos koksnes sortimentus pārdevu dažādiem pircējiem		Pats cirtu, bet visus koksnes sortimentus pārdevu vienam pircējam		Kokmateriālus nepārdevu, izmantoju tos savām vajadzībām		Grūti pateikti NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		89	27,6%	61	18,9%	51	15,8%	120	37,2%	2	0,6%	100,0%	323	100,0%
Reģions	Pierīga	12	40,0%	7	23,3%	6	20,0%	5	16,7%			100,0%	30	9,3%
	Vidzeme	25	25,3%	25	25,3%	19	19,2%	30	30,3%			100,0%	99	30,7%
	Kurzeme	17	22,4%	25	32,9%	12	15,8%	21	27,6%	1	1,3%	100,0%	76	23,5%
	Zemgale	21	30,4%	8	11,6%	7	10,1%	33	47,8%			100,0%	69	21,4%
	Latgale	23	31,5%	7	9,6%	9	12,3%	33	45,2%	1	1,4%	100,0%	73	22,6%
Grūti pateikt/ nav atbildes		2	28,6%			1	14,3%	4	57,1%			100,0%	7	2,2%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	9	25,7%	2	5,7%	4	11,4%	20	57,1%			100,0%	35	10,8%
	5.1 līdz 20.0 ha	19	20,2%	11	11,7%	14	14,9%	49	52,1%	1	1,1%	100,0%	94	29,1%
	20.1 līdz 99.9 ha	29	25,0%	24	20,7%	23	19,8%	39	33,6%	1	0,9%	100,0%	116	35,9%
	100.0 un vairāk ha	29	42,0%	23	33,3%	10	14,5%	7	10,1%			100,0%	69	21,4%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	33,3%	1	11,1%			5	55,6%			100,0%	9	2,8%

Bāze: respondenti, kuri 2009. gadā ir veikuši meža ciršanu (cirsma pārdošanu)

Q4. Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus pēdējā reizē, kad cirtāt mežu? (RESPONDENTI, KURI CIRŠANU (CIRSMAS PĀRDOŠANU) IR VEIKUŠI SENĀK NEKĀ 2009. GADĀ)

		Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus pēdējā reizē, kad cirtāt mežu?										Kopā		
		Pārdevu kā augošu mežu (cirsmu)		Pats cirtu un dažādos koksnes sortimentus pārdevu dažādiem pircējiem		Pats cirtu, bet visus koksnes sortimentus pārdevu vienam pircējam		Kokmateriālus nepārdevu, izmantoju tos savām vajadzībām		Grūti pateikti NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		160	33,5%	97	20,3%	79	16,5%	134	28,0%	8	1,7%	100,0%	478	100,0%
Reģions	Pierīga	16	32,7%	11	22,4%	6	12,2%	15	30,6%	1	2,0%	100,0%	49	10,3%
	Vidzeme	51	32,9%	27	17,4%	27	17,4%	47	30,3%	3	1,9%	100,0%	155	32,4%
	Kurzeme	40	38,1%	25	23,8%	20	19,0%	19	18,1%	1	1,0%	100,0%	105	22,0%
	Zemgale	33	36,7%	20	22,2%	13	14,4%	22	24,4%	2	2,2%	100,0%	90	18,8%
	Latgale	21	22,6%	20	21,5%	17	18,3%	34	36,6%	1	1,1%	100,0%	93	19,5%
Grūti pateikt/ nav atbildes		6	66,7%					2	22,2%	1	11,1%	100,0%	9	1,9%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	12	22,2%	6	11,1%	9	16,7%	27	50,0%			100,0%	54	11,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	57	26,6%	36	16,8%	41	19,2%	76	35,5%	4	1,9%	100,0%	214	44,8%
	20.1 līdz 99.9 ha	74	43,8%	41	24,3%	24	14,2%	28	16,6%	2	1,2%	100,0%	169	35,4%
	100.0 un vairāk ha	15	41,7%	13	36,1%	5	13,9%	2	5,6%	1	2,8%	100,0%	36	7,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	40,0%	1	20,0%			1	20,0%	1	20,0%	100,0%	5	1,0%

Bāze: respondenti, kuri ciršanu (cirsma pārdošanu) ir veikuši senāk nekā 2009. gadā

Q5. Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsma? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsma?						Kopā		
		Jā, plānoju		Nē, neplānoju		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		172	29,5%	288	49,4%	123	21,1%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	13	24,5%	34	64,2%	6	11,3%	100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	60	30,9%	93	47,9%	41	21,1%	100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	40	32,8%	52	42,6%	30	24,6%	100,0%	122	20,9%
	Zemgale	35	30,4%	54	47,0%	26	22,6%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	39	33,3%	60	51,3%	18	15,4%	100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	14,3%	6	42,9%	6	42,9%	100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	20	22,5%	60	67,4%	9	10,1%	100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	59	24,2%	134	54,9%	51	20,9%	100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	62	32,5%	83	43,5%	46	24,1%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	26	54,2%	9	18,8%	13	27,1%	100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	45,5%	2	18,2%	4	36,4%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q5. Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsma? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsma?						Kopā		
		Jā, plānoju		Nē, neplānoju		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		114	35,2%	140	43,2%	70	21,6%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	11	31,4%	11	31,4%	13	37,1%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	26	32,9%	37	46,8%	16	20,3%	100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	29	39,7%	25	34,2%	19	26,0%	100,0%	73	22,5%
	Zemgale	27	41,5%	24	36,9%	14	21,5%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	32	36,4%	41	46,6%	15	17,0%	100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	25,0%	5	62,5%	1	12,5%	100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	8	21,1%	22	57,9%	8	21,1%	100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	24	21,6%	64	57,7%	23	20,7%	100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	48	44,9%	37	34,6%	22	20,6%	100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	32	53,3%	13	21,7%	15	25,0%	100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	25,0%	4	50,0%	2	25,0%	100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q6. Sakiet, lūdzu, kādu aptuveni apjomu kubikmetros 2010.gadā plānojat cirst vai pārdot kā cirsma?

		Sakiet, lūdzu, kādu aptuveni apjomu kubikmetros 2010.gadā plānojat cirst vai pārdot kā cirsma?										Kopā		
		Līdz 100 kubikmetriem		101 - 250 kubikmetrus		251 - 500 kubikmetrus		Vairāk nekā 500 kubikmetrus		Grūti pateikt		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		100	35,0%	29	10,1%	53	18,5%	35	12,2%	69	24,1%	100,0%	286	100,0%
Reģions	Pierīga	4	16,7%	3	12,5%	6	25,0%	4	16,7%	7	29,2%	100,0%	24	8,4%
	Vidzeme	31	36,0%	7	8,1%	18	20,9%	13	15,1%	17	19,8%	100,0%	86	30,1%
	Kurzeme	21	30,4%	5	7,2%	11	15,9%	13	18,8%	19	27,5%	100,0%	69	24,1%
	Zemgale	13	21,0%	11	17,7%	15	24,2%	11	17,7%	12	19,4%	100,0%	62	21,7%
	Latgale	30	42,3%	3	4,2%	9	12,7%	5	7,0%	24	33,8%	100,0%	71	24,8%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	25,0%	2	50,0%					1	25,0%	100,0%	4	1,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	19	67,9%			1	3,6%	1	3,6%	7	25,0%	100,0%	28	9,8%
	5.1 līdz 20.0 ha	48	57,8%	4	4,8%	14	16,9%	1	1,2%	16	19,3%	100,0%	83	29,0%
	20.1 līdz 99.9 ha	27	24,5%	20	18,2%	25	22,7%	11	10,0%	27	24,5%	100,0%	110	38,5%
	100.0 un vairāk ha	4	6,9%	5	8,6%	13	22,4%	19	32,8%	17	29,3%	100,0%	58	20,3%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	28,6%					3	42,9%	2	28,6%	100,0%	7	2,4%

Bāze: meža īpašnieki, kas 2010. gada plāno veikt ciršanu (cirsma pārdošanu)

Q7. Kāds ir galvenais iemesls, kāpēc Jūs 2010.gadā neplānojat cirst savu mežu vai pārdot cirsmu?

		Kāds ir galvenais iemesls, kāpēc Jūs 2010.gadā neplānojat cirst savu mežu vai pārdot cirsmu?														Kopā		
		Nav pieaugušu audžu		Nevaru cirst, jo blakus esošais izcirtums ir atjaunots, bet vēl nav pagājuši 3 gadi		Prognozējam zemas cenas koksnes tirgū		Ienākumi no meža nākošgad man nebūs nepieciešami		Neesmu pārliecināts, vai ir kas cērtams		Cits iemesls		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		103	24,1%	22	5,1%	146	34,1%	64	15,0%	56	13,1%	66	15,4%	26	6,1%	112,9%	428	100,0%
Reģions	Pierīga	14	31,1%	1	2,2%	11	24,4%	5	11,1%	4	8,9%	11	24,4%	1	2,2%	104,4%	45	10,5%
	Vidzeme	31	23,8%	6	4,6%	54	41,5%	24	18,5%	17	13,1%	11	8,5%	5	3,8%	113,8%	130	30,4%
	Kurzeme	15	19,5%	4	5,2%	30	39,0%	10	13,0%	11	14,3%	12	15,6%	7	9,1%	115,6%	77	18,0%
	Zemgale	18	23,1%	6	7,7%	32	41,0%	13	16,7%	6	7,7%	12	15,4%	4	5,1%	116,7%	78	18,2%
	Latgale	25	24,8%	5	5,0%	24	23,8%	10	9,9%	19	18,8%	16	15,8%	9	8,9%	106,9%	101	23,6%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	4	36,4%			3	27,3%	3	27,3%			4	36,4%			127,3%	11	2,6%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	27	32,9%	3	3,7%	14	17,1%	11	13,4%	13	15,9%	16	19,5%	8	9,8%	112,2%	82	19,2%
	5.1 līdz 20.0 ha	51	25,8%	10	5,1%	69	34,8%	29	14,6%	26	13,1%	31	15,7%	8	4,0%	113,1%	198	46,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	19	15,8%	8	6,7%	48	40,0%	22	18,3%	14	11,7%	17	14,2%	8	6,7%	113,3%	120	28,0%
	100.0 un vairāk ha	4	18,2%	1	4,5%	15	68,2%	1	4,5%	2	9,1%	1	4,5%	1	4,5%	113,6%	22	5,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	33,3%					1	16,7%	1	16,7%	1	16,7%	1	16,7%	100,0%	6	1,4%

Bāze: meža īpašnieki, kuri 2010. gadā neplāno veikt ciršanu (cirsma pārdošanu)

Q8. Par cik latiem vajadzētu palielināties augoša meža cenai, lai Jūs 2010.gadā veiktu meža ciršanu?

		Par cik latiem vajadzētu palielināties augoša meža cenai, lai Jūs 2010.gadā veiktu meža ciršanu?								Kopā			
		Par 3 līdz 5 latiem par kubikmetru		Par 6 līdz 10 latiem par kubikmetru		Par vairāk nekā 10 latiem par kubikmetru		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %	
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %				
Visi respondenti		12	8,2%	39	26,7%	56	38,4%	39	26,7%	100,0%	146	100,0%	
Reģions	Pierīga	3	27,3%	4	36,4%	2	18,2%	2	18,2%	100,0%	11	7,5%	
	Vidzeme	4	7,4%	18	33,3%	17	31,5%	15	27,8%	100,0%	54	37,0%	
	Kurzeme	2	6,7%	5	16,7%	14	46,7%	9	30,0%	100,0%	30	20,5%	
	Zemgale	2	6,3%	8	25,0%	14	43,8%	8	25,0%	100,0%	32	21,9%	
	Latgale	2	8,3%	5	20,8%	13	54,2%	4	16,7%	100,0%	24	16,4%	
	Grūti pateikt/ nav atbildes			2	66,7%			1	33,3%	100,0%	3	2,1%	
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	1	7,1%	1	7,1%	8	57,1%	4	28,6%	100,0%	14	9,6%	
	5.1 līdz 20.0 ha	6	8,7%	19	27,5%	21	30,4%	23	33,3%	100,0%	69	47,3%	
	20.1 līdz 99.9 ha	3	6,3%	13	27,1%	21	43,8%	11	22,9%	100,0%	48	32,9%	
	100.0 un vairāk ha	2	13,3%	6	40,0%	6	40,0%	1	6,7%	100,0%	15	10,3%	

Bāze: meža īpašnieki, kas 2010. gadā neplāno veikt ciršanu koksnes zemo cenu dēļ

Q9. Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt?						Kopā			
		Jā, ir		Nē, nav		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %	
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %				
Visi respondenti		172	29,5%	407	69,8%	4	0,7%	100,0%	583	100,0%	
Reģions	Pierīga	14	26,4%	39	73,6%			100,0%	53	9,1%	
	Vidzeme	67	34,5%	126	64,9%	1	0,5%	100,0%	194	33,3%	
	Kurzeme	28	23,0%	93	76,2%	1	0,8%	100,0%	122	20,9%	
	Zemgale	33	28,7%	82	71,3%			100,0%	115	19,7%	
	Latgale	42	35,9%	73	62,4%	2	1,7%	100,0%	117	20,1%	
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	7,1%	13	92,9%			100,0%	14	2,4%	
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	17	19,1%	72	80,9%			100,0%	89	15,3%	
	5.1 līdz 20.0 ha	61	25,0%	181	74,2%	2	0,8%	100,0%	244	41,9%	
	20.1 līdz 99.9 ha	69	36,1%	122	63,9%			100,0%	191	32,8%	
	100.0 un vairāk ha	22	45,8%	25	52,1%	1	2,1%	100,0%	48	8,2%	
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	27,3%	7	63,6%	1	9,1%	100,0%	11	1,9%	

Bāze: visi respondenti

Q9. Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt?						Kopā		
		Jā, ir		Nē, nav		Grūti pateikt/ NA				
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		101	31,2%	222	68,5%	1	0,3%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	16	45,7%	19	54,3%			100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	25	31,6%	54	68,4%			100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	22	30,1%	51	69,9%			100,0%	73	22,5%
	Zemgale	12	18,5%	53	81,5%			100,0%	65	20,1%
	Latgale	28	31,8%	59	67,0%	1	1,1%	100,0%	88	27,2%
Grūti pateikt/ nav atbildes		4	50,0%	4	50,0%			100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	11	28,9%	27	71,1%			100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	26	23,4%	84	75,7%	1	0,9%	100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	41	38,3%	66	61,7%			100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	21	35,0%	39	65,0%			100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	25,0%	6	75,0%			100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q10. Kādi ir galvenie avoti, no kuriem Jūs iegūstat informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem?

		Kādi ir galvenie avoti, no kuriem Jūs iegūstat informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem?														Kopā						
		Centrālā laikraksti		TV, radio		Reģionālie vietējie un preses izdevumi		Izdevums „Čiekurs” drukātā versijā		Izdevuma „Čiekurs” elektroniskā versijā		Internets		Konsultācija ar speciālistiem (piemēram, mežniecība, ar mežsargu, Valsts mežu dienesta Konsultāciju pakalpojumu centru, ar citiem speciālistiem)				Cits avots		Grūti pateikt/ NA		
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Kol. %	
Visi respondenti		207	22,8%	150	16,5%	187	20,6%	233	25,7%	42	4,6%	209	23,0%	760	83,8%	187	20,6%	12	1,3%	219,1%	907	100,0%
Reģions	Pierīga	21	23,9%	19	21,6%	16	18,2%	27	30,7%	7	8,0%	27	30,7%	74	84,1%	15	17,0%	1	1,1%	235,2%	88	9,7%
	Vidzeme	68	24,9%	43	15,8%	64	23,4%	68	24,9%	12	4,4%	56	20,5%	229	83,9%	65	23,8%	1	0,4%	222,0%	273	30,1%
	Kurzeme	45	23,1%	32	16,4%	44	22,6%	58	29,7%	8	4,1%	49	25,1%	168	86,2%	48	24,6%	1	0,5%	232,3%	195	21,5%
	Zemgale	45	25,0%	32	17,8%	36	20,0%	55	30,6%	10	5,6%	46	25,6%	145	80,6%	42	23,3%	4	2,2%	230,6%	180	19,8%
	Latgale	40	19,5%	31	15,1%	42	20,5%	38	18,5%	10	4,9%	50	24,4%	170	82,9%	33	16,1%	5	2,4%	204,4%	205	22,6%
Grūti pateikt/ nav atbildes		1	4,5%	1	4,5%	1	4,5%	2	9,1%			4	18,2%	15	68,2%	5	22,7%	2	9,1%	140,9%	22	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	24	18,9%	19	15,0%	24	18,9%	25	19,7%	8	6,3%	32	25,2%	111	87,4%	15	11,8%	3	2,4%	205,5%	127	14,0%
	5.1 līdz 20.0 ha	73	20,6%	60	16,9%	71	20,0%	77	21,7%	12	3,4%	65	18,3%	303	85,4%	57	16,1%	3	0,8%	203,1%	355	39,1%
	20.1 līdz 99.9 ha	76	25,5%	49	16,4%	65	21,8%	104	34,9%	14	4,7%	73	24,5%	254	85,2%	78	26,2%	3	1,0%	240,3%	298	32,9%
	100.0 un vairāk ha	32	29,6%	20	18,5%	25	23,1%	25	23,1%	8	7,4%	36	33,3%	76	70,4%	34	31,5%	2	1,9%	238,9%	108	11,9%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	10,5%	2	10,5%	2	10,5%	2	10,5%			3	15,8%	16	84,2%	3	15,8%	1	5,3%	163,2%	19	2,1%

Bāze: visi aptaujātie meža īpašnieki

Q11. Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA				
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		166	28,5%	416	71,4%	1	0,2%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	13	24,5%	40	75,5%			100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	49	25,3%	145	74,7%			100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	60	49,2%	62	50,8%			100,0%	122	20,9%
	Zemgale	25	21,7%	89	77,4%	1	0,9%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	31	26,5%	86	73,5%			100,0%	117	20,1%
Grūti pateikt/ nav atbildes		2	14,3%	12	85,7%			100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	7	7,9%	82	92,1%			100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	60	24,6%	184	75,4%			100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	72	37,7%	118	61,8%	1	0,5%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	24	50,0%	24	50,0%			100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	27,3%	8	72,7%			100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q11. Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		86	26,5%	237	73,1%	1	0,3%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	9	25,7%	26	74,3%			100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	24	30,4%	55	69,6%			100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	33	45,2%	39	53,4%	1	1,4%	100,0%	73	22,5%
	Zemgale	13	20,0%	52	80,0%			100,0%	65	20,1%
	Latgale	17	19,3%	71	80,7%			100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	25,0%	6	75,0%			100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	3	7,9%	35	92,1%			100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	11	9,9%	100	90,1%			100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	35	32,7%	72	67,3%			100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	34	56,7%	25	41,7%	1	1,7%	100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	37,5%	5	62,5%			100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q12. Kādiem tieši mērķiem Jūs izmantojat šo finansējumu?

		Kādiem tieši mērķiem Jūs izmantojat šo finansējumu?										Kopā				
		Jaunaudžu kopšanai		Mazvērtīgo mežaudžu nomaīnai		Meliorācijas sistēmu renovācijai		Lauksaimniecības zemiņu apmežošanai		Cits mērķis		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		190	75,4%	30	11,9%	6	2,4%	59	23,4%	38	15,1%	1	0,4%	128,6%	252	100,0%
Reģions	Pierīga	19	86,4%	2	9,1%			5	22,7%	4	18,2%			136,4%	22	8,7%
	Vidzeme	57	78,1%	8	11,0%	2	2,7%	18	24,7%	7	9,6%			126,0%	73	29,0%
	Kurzeme	72	77,4%	12	12,9%	3	3,2%	21	22,6%	20	21,5%			137,6%	93	36,9%
	Zemgale	28	73,7%	4	10,5%	1	2,6%	10	26,3%	4	10,5%			123,7%	38	15,1%
	Latgale	33	68,8%	5	10,4%			12	25,0%	7	14,6%	1	2,1%	120,8%	48	19,0%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	4	100,0%	1	25,0%			1	25,0%					150,0%	4	1,6%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	6	60,0%					5	50,0%	1	10,0%			120,0%	10	4,0%
	5.1 līdz 20.0 ha	46	64,8%	9	12,7%	1	1,4%	13	18,3%	11	15,5%			112,7%	71	28,2%
	20.1 līdz 99.9 ha	83	77,6%	14	13,1%	3	2,8%	22	20,6%	15	14,0%	1	0,9%	129,0%	107	42,5%
	100.0 un vairāk ha	50	86,2%	7	12,1%	1	1,7%	17	29,3%	10	17,2%			146,8%	58	23,0%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	83,3%			1	16,7%	2	33,3%	1	16,7%			150,0%	6	2,4%

Bāze: respondenti, kuri meža apsaimniekošanā izmanto Eiropas Savienības finansējumu

Q13. Kādu iemeslu dēļ Jūs neizmantojat Eiropas Savienības finansējumu?

		Kādu iemeslu dēļ Jūs neizmantojat Eiropas Savienības finansējumu?										Kopā				
		Neesat dzirdējis par tādu		Trūkst pieredzes projekta sagatavošanai		Nav naudas sākotnējiem ieguldījumiem		Sarežģīta projektu sagatavošana, dokumentācija		Cits iemesls		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		59	9,0%	76	11,6%	45	6,9%	166	25,4%	377	57,7%	19	2,9%	113,6%	653	100,0%
Reģions	Pierīga	1	1,5%	10	15,2%	8	12,1%	19	28,8%	34	51,5%	2	3,0%	112,1%	66	10,1%
	Vidzeme	19	9,5%	20	10,0%	13	6,5%	54	27,0%	115	57,5%	7	3,5%	114,0%	200	30,6%
	Kurzeme	7	6,9%	10	9,9%	5	5,0%	26	25,7%	65	64,4%	1	1,0%	112,9%	101	15,5%
	Zemgale	13	9,2%	13	9,2%	11	7,8%	35	24,8%	86	61,0%	3	2,1%	114,2%	141	21,6%
	Latgale	18	11,5%	26	16,6%	12	7,6%	42	26,8%	77	49,0%	8	5,1%	116,6%	157	24,0%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	11,1%	1	5,6%			4	22,2%	12	66,7%			105,6%	18	2,8%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	14	12,0%	14	12,0%	4	3,4%	26	22,2%	74	63,2%	2	1,7%	114,5%	117	17,9%
	5.1 līdz 20.0 ha	33	11,6%	35	12,3%	20	7,0%	55	19,4%	159	56,0%	12	4,2%	110,6%	284	43,5%
	20.1 līdz 99.9 ha	9	4,7%	20	10,5%	18	9,5%	60	31,6%	113	59,5%	2	1,1%	116,8%	190	29,1%
	100.0 un vairāk ha	2	4,1%	6	12,2%	1	2,0%	22	44,9%	24	49,0%	2	4,1%	116,3%	49	7,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	7,7%	1	7,7%	2	15,4%	3	23,1%	7	53,8%	1	7,7%	115,4%	13	2,0%

Bāze: respondenti, kuri meža apsaimniekošanā neizmanto Eiropas Savienības finansējumu

Q14. Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		166	28,5%	413	70,8%	4	0,7%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	14	26,4%	39	73,6%			100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	51	26,3%	141	72,7%	2	1,0%	100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	42	34,4%	80	65,6%			100,0%	122	20,9%
	Zemgale	37	32,2%	77	67,0%	1	0,9%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	36	30,8%	81	69,2%			100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	14,3%	11	78,6%	1	7,1%	100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	21	23,6%	68	76,4%			100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	59	24,2%	185	75,8%			100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	58	30,4%	130	68,1%	3	1,6%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	25	52,1%	23	47,9%			100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	27,3%	7	63,6%	1	9,1%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q14. Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUSI VEIKT CIRŠANU)

		Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		131	40,4%	190	58,6%	3	0,9%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	10	28,6%	24	68,6%	1	2,9%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	42	53,2%	37	46,8%			100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	37	50,7%	35	47,9%	1	1,4%	100,0%	73	22,5%
	Zemgale	24	36,9%	40	61,5%	1	1,5%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	30	34,1%	57	64,8%	1	1,1%	100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	37,5%	5	62,5%			100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	12	31,6%	25	65,8%	1	2,6%	100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	32	28,8%	78	70,3%	1	0,9%	100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	52	48,6%	55	51,4%			100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	31	51,7%	29	48,3%			100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	4	50,0%	3	37,5%	1	12,5%	100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q15. Kādus tieši šāda veida pakalpojumus esat izmantojis?

		Kādus tieši šāda veida pakalpojumus esat izmantojis?														Kopā						
		Cirsma iestīgošana, novērtēšana		Meža atjaunošana (stādīšana un kopšana)		Audžu kopšana		Meža īpašumu novērtēšana		Projektu sagatavošana Eiropas Savienības finansējuma saņemšanai		Konsultācijas par nodokļiem meža īpašniekam		Meža īpašuma pilnīga nodošana apsaimniekošanā kādai firmai		Citi pakalpojumi		Grūti pateikt/ NA				
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	
Visi respondenti		153	51,5%	100	33,7%	86	29,0%	62	20,9%	32	10,8%	10	3,4%	1	0,3%	59	19,9%			169,4%	297	100,0%
Reģions	Pierīga	12	50,0%	7	29,2%	8	33,3%	6	25,0%			2	8,3%	1	4,2%	4	16,7%			166,7%	24	8,1%
	Vidzeme	47	50,5%	34	36,6%	30	32,3%	21	22,6%	9	9,7%	3	3,2%			20	21,5%			176,3%	93	31,3%
	Kurzeme	34	43,0%	26	32,9%	26	32,9%	16	20,3%	13	16,5%	2	2,5%			23	29,1%			177,2%	79	26,6%
	Zemgale	30	49,2%	21	34,4%	20	32,8%	9	14,8%	3	4,9%	2	3,3%			11	18,0%			157,4%	61	20,5%
	Latgale	37	56,1%	26	39,4%	15	22,7%	16	24,2%	10	15,2%	3	4,5%	1	1,5%	5	7,6%			171,2%	66	22,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	4	80,0%	2	40,0%	2	40,0%	2	40,0%	1	20,0%	1	20,0%							240,0%	5	1,7%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	17	51,5%	8	24,2%	7	21,2%	7	21,2%	3	9,1%					3	9,1%			136,4%	33	11,1%
	5.1 līdz 20.0 ha	48	52,7%	27	29,7%	24	26,4%	14	15,4%	8	8,8%	2	2,2%			17	18,7%			153,8%	91	30,6%
	20.1 līdz 99.9 ha	58	52,7%	34	30,9%	29	26,4%	23	20,9%	12	10,9%	3	2,7%			29	26,4%			170,9%	110	37,0%
	100.0 un vairāk ha	25	44,6%	26	46,4%	23	41,1%	14	25,0%	8	14,3%	4	7,1%	1	1,8%	10	17,9%			198,2%	56	18,9%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	71,4%	5	71,4%	3	42,9%	4	57,1%	1	14,3%	1	14,3%							271,4%	7	2,4%

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 3 gadu laikā ir pirkusi kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām

Q16. Kas Jums kā meža īpašniekam šobrīd visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu?

		Kas Jums kā meža īpašniekam šobrīd visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu?																Kopā		
		Pārlietu ierobežojošie normatīvie akti (likumi, noteikumi)		Zināšanu trūkums par meža apsaimniekošanu		Zināšanu trūkums par meža ekonomiku		Lielais laika patēriņš, lai iegūtu dažādas atļaujas		Neskaidrtības ar nodokļiem, kas man kā meža īpašniekam jāmaksā		Kaut kas cits		Nekas netraucē		Grūti pateikt/ nav atbildes				
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Kol. %	
Visi respondenti		162	17,9%	53	5,8%	47	5,2%	129	14,2%	173	19,1%	161	17,8%	398	43,9%	19	2,1%	125,9%	907	100,0%
Reģions	Pierīga	18	20,5%	1	1,1%	3	3,4%	11	12,5%	17	19,3%	13	14,8%	43	48,9%	1	1,1%	121,6%	88	9,7%
	Vidzeme	46	16,8%	15	5,5%	12	4,4%	52	19,0%	59	21,6%	37	13,6%	115	42,1%	4	1,5%	124,5%	273	30,1%
	Kurzeme	35	17,9%	9	4,6%	9	4,6%	27	13,8%	41	21,0%	40	20,5%	82	42,1%	5	2,6%	127,2%	195	21,5%
	Zemgale	33	18,3%	8	4,4%	6	3,3%	18	10,0%	34	18,9%	34	18,9%	81	45,0%	5	2,8%	121,7%	180	19,8%
	Latgale	37	18,0%	18	8,8%	16	7,8%	31	15,1%	31	15,1%	42	20,5%	88	42,9%	4	2,0%	130,2%	205	22,6%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	22,7%	3	13,6%	3	13,6%	2	9,1%	8	36,4%	3	13,6%	11	50,0%			159,1%	22	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	14	11,0%	13	10,2%	13	10,2%	20	15,7%	16	12,6%	18	14,2%	70	55,1%	3	2,4%	131,5%	127	14,0%
	5.1 līdz 20.0 ha	58	16,3%	25	7,0%	20	5,6%	51	14,4%	53	14,9%	56	15,8%	161	45,4%	11	3,1%	122,5%	355	39,1%
	20.1 līdz 99.9 ha	52	17,4%	12	4,0%	9	3,0%	34	11,4%	65	21,8%	63	21,1%	124	41,6%	3	1,0%	121,5%	298	32,9%
	100.0 un vairāk ha	33	30,6%	3	2,8%	5	4,6%	22	20,4%	36	33,3%	22	20,4%	32	29,6%	1	0,9%	142,6%	108	11,9%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	26,3%					2	10,5%	3	15,8%	2	10,5%	11	57,9%	1	5,3%	126,3%	19	2,1%

Bāze: visi aptaujātie meža īpašnieki

Q17. Sakiet, lūdzū, kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Sakiet, lūdzū, kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram?												Kopā		
		Līdz 1.0 km		1.1 - 5.0 km		5.1 - 10.0 km		10.1 - 25.0 km		Vairāk nekā 25.0 km		Grūti pateikt/ nav atbildes				
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		41	7,0%	114	19,6%	72	12,3%	240	41,2%	107	18,4%	9	1,5%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	3	5,7%	11	20,8%	6	11,3%	24	45,3%	8	15,1%	1	1,9%	100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	7	3,6%	45	23,2%	23	11,9%	82	42,3%	34	17,5%	3	1,5%	100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	13	10,7%	22	18,0%	23	18,9%	44	36,1%	19	15,6%	1	0,8%	100,0%	122	20,9%
	Zemgale	9	7,8%	17	14,8%	9	7,8%	54	47,0%	24	20,9%	2	1,7%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	12	10,3%	22	18,8%	13	11,1%	45	38,5%	22	18,8%	3	2,6%	100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes			5	35,7%	1	7,1%	4	28,6%	4	28,6%			100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	8	9,0%	21	23,6%	9	10,1%	35	39,3%	14	15,7%	2	2,2%	100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	15	6,1%	37	15,2%	31	12,7%	112	45,9%	47	19,3%	2	0,8%	100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	17	8,9%	36	18,8%	25	13,1%	73	38,2%	37	19,4%	3	1,6%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	1	2,1%	18	37,5%	5	10,4%	16	33,3%	8	16,7%			100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes			2	18,2%	2	18,2%	4	36,4%	1	9,1%	2	18,2%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q17. Sakiet, lūdzū, kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠĀNU)

		Sakiet, lūdzū, kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram?												Kopā		
		Līdz 1.0 km		1.1 - 5.0 km		5.1 - 10.0 km		10.1 - 25.0 km		Vairāk nekā 25.0 km		Grūti pateikt/ nav atbildes				
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		19	5,9%	66	20,4%	49	15,1%	128	39,5%	60	18,5%	2	0,6%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	1	2,9%	3	8,6%	10	28,6%	13	37,1%	7	20,0%	1	2,9%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	2	2,5%	17	21,5%	11	13,9%	31	39,2%	18	22,8%			100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	6	8,2%	17	23,3%	7	9,6%	26	35,6%	17	23,3%			100,0%	73	22,5%
	Zemgale	2	3,1%	3	4,6%	8	12,3%	31	47,7%	20	30,8%	1	1,5%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	7	8,0%	27	30,7%	13	14,8%	32	36,4%	9	10,2%			100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	12,5%	2	25,0%	2	25,0%	2	25,0%	1	12,5%			100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha			12	31,6%	8	21,1%	13	34,2%	5	13,2%			100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	6	5,4%	17	15,3%	16	14,4%	53	47,7%	19	17,1%			100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	5	4,7%	20	18,7%	17	15,9%	42	39,3%	21	19,6%	2	1,9%	100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	5	8,3%	15	25,0%	8	13,3%	19	31,7%	13	21,7%			100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	3	37,5%	2	25,0%			1	12,5%	2	25,0%			100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q18. Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais?						Kopā				
		Pirmais: Maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli 25% apmērā no ienākumiem, kas gūti no cirsmu vai apaļkoku pārdošanas, bet nemaksāt īpašuma (zemes) nodokli par meža zemi		Otras: Maksāt īpašuma (zemes) nodokli no meža zemes, bet nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli		Trešais: Nemaksāt ne īpašuma nodokli par meža zemi, ne iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet maksāt fiksētu maksājumu 30 līdz 50 santīmu apmērā par katru nocirsto koksnes kubikmetru		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		63	10,8%	226	38,8%	162	27,8%	132	22,6%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	11	20,8%	20	37,7%	15	28,3%	7	13,2%	100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	14	7,2%	76	39,2%	57	29,4%	47	24,2%	100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	17	13,9%	51	41,8%	31	25,4%	23	18,9%	100,0%	122	20,9%
	Zemgale	14	12,2%	43	37,4%	31	27,0%	27	23,5%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	12	10,3%	45	38,5%	32	27,4%	28	23,9%	100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes			5	35,7%	5	35,7%	4	28,6%	100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	7	7,9%	39	43,8%	23	25,8%	20	22,5%	100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	28	11,5%	92	37,7%	65	26,6%	59	24,2%	100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	23	12,0%	71	37,2%	53	27,7%	44	23,0%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	3	6,3%	21	43,8%	17	35,4%	7	14,6%	100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	18,2%	3	27,3%	4	36,4%	2	18,2%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q18. Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais?						Kopā				
		Pirmais: Maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli 25% apmērā no ienākumiem, kas gūti no cirsmu vai apaļkoku pārdošanas, bet nemaksāt īpašuma (zemes) nodokli par meža zemi		Otras: Maksāt īpašuma (zemes) nodokli no meža zemes, bet nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli		Trešais: Nemaksāt ne īpašuma nodokli par meža zemi, ne iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet maksāt fiksētu maksājumu 30 līdz 50 santīmu apmērā par katru nocirsto koksnes kubikmetru		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		45	13,9%	115	35,5%	91	28,1%	73	22,5%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	4	11,4%	11	31,4%	12	34,3%	8	22,9%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	9	11,4%	30	38,0%	25	31,6%	15	19,0%	100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	8	11,0%	27	37,0%	22	30,1%	16	21,9%	100,0%	73	22,5%
	Zemgale	13	20,0%	24	36,9%	16	24,6%	12	18,5%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	10	11,4%	30	34,1%	22	25,0%	26	29,5%	100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	25,0%	3	37,5%	2	25,0%	1	12,5%	100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	5	13,2%	10	26,3%	15	39,5%	8	21,1%	100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	20	18,0%	36	32,4%	26	23,4%	29	26,1%	100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	11	10,3%	36	33,6%	34	31,8%	26	24,3%	100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	8	13,3%	28	46,7%	14	23,3%	10	16,7%	100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	12,5%	5	62,5%	2	25,0%			100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q19. Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederošajā mežā? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederošajā mežā?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Rindu %	Skaitis	Kol. %
Visi respondenti		430	73,8%	143	24,5%	10	1,7%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	43	81,1%	10	18,9%			100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	160	82,5%	30	15,5%	4	2,1%	100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	89	73,0%	31	25,4%	2	1,6%	100,0%	122	20,9%
	Zemgale	87	75,7%	27	23,5%	1	0,9%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	75	64,1%	38	32,5%	4	3,4%	100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	35,7%	9	64,3%			100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	48	53,9%	40	44,9%	1	1,1%	100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	173	70,9%	63	25,8%	8	3,3%	100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	160	83,8%	30	15,7%	1	0,5%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	44	91,7%	4	8,3%			100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	5	45,5%	6	54,5%			100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q19. Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederošajā mežā? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederošajā mežā?				Kopā		
		Jā		Nē		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		253	78,1%	71	21,9%	100,0%	324	100,0%
Reģions	Pierīga	27	77,1%	8	22,9%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	58	73,4%	21	26,6%	100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	59	80,8%	14	19,2%	100,0%	73	22,5%
	Zemgale	57	87,7%	8	12,3%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	67	76,1%	21	23,9%	100,0%	88	27,2%
Grūti pateikt/ nav atbildes		6	75,0%	2	25,0%	100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība								
Līdz 5.0 ha		22	57,9%	16	42,1%	100,0%	38	11,7%
5.1 līdz 20.0 ha		79	71,2%	32	28,8%	100,0%	111	34,3%
20.1 līdz 99.9 ha		87	81,3%	20	18,7%	100,0%	107	33,0%
100.0 un vairāk ha		58	96,7%	2	3,3%	100,0%	60	18,5%
Grūti pateikt/ nav atbildes		7	87,5%	1	12,5%	100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

Q20. Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemat kādu atlīdzību? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemat kādu atlīdzību?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		36	8,4%	381	88,6%	13	3,0%	100,0%	430	100,0%
Reģions	Pierīga	7	16,3%	36	83,7%			100,0%	43	10,0%
	Vidzeme	15	9,4%	141	88,1%	4	2,5%	100,0%	160	37,2%
	Kurzeme	7	7,9%	78	87,6%	4	4,5%	100,0%	89	20,7%
	Zemgale	2	2,3%	81	93,1%	4	4,6%	100,0%	87	20,2%
	Latgale	5	6,7%	69	92,0%	1	1,3%	100,0%	75	17,4%
Grūti pateikt/ nav atbildes				5	100,0%			100,0%	5	1,2%
Īpašumā esošā meža platība										
Līdz 5.0 ha		1	2,1%	44	91,7%	3	6,3%	100,0%	48	11,2%
5.1 līdz 20.0 ha		14	8,1%	152	87,9%	7	4,0%	100,0%	173	40,2%
20.1 līdz 99.9 ha		16	10,0%	141	88,1%	3	1,9%	100,0%	160	37,2%
100.0 un vairāk ha		5	11,4%	39	88,6%			100,0%	44	10,2%
Grūti pateikt/ nav atbildes				5	100,0%			100,0%	5	1,2%

Bāze: respondenti, kuriem ir līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām respondentam piederošajā mežā

Q20. Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemat kādu atlīdzību? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemat kādu atlīdzību?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		17	6,7%	234	92,5%	2	0,8%	100,0%	253	100,0%
Reģions	Pierīga	1	3,7%	26	96,3%			100,0%	27	10,7%
	Vidzeme	8	13,8%	50	86,2%			100,0%	58	22,9%
	Kurzeme	3	5,1%	56	94,9%			100,0%	59	23,3%
	Zemgale	5	8,8%	51	89,5%	1	1,8%	100,0%	57	22,5%
	Latgale	3	4,5%	63	94,0%	1	1,5%	100,0%	67	26,5%
Grūti pateikt/ nav atbildes				6	100,0%			100,0%	6	2,4%
Īpašumā esošā meža platība										
Līdz 5.0 ha		1	4,5%	21	95,5%			100,0%	22	8,7%
5.1 līdz 20.0 ha		7	8,9%	70	88,6%	2	2,5%	100,0%	79	31,2%
20.1 līdz 99.9 ha		4	4,6%	83	95,4%			100,0%	87	34,4%
100.0 un vairāk ha		4	6,9%	54	93,1%			100,0%	58	22,9%
Grūti pateikt/ nav atbildes		1	14,3%	6	85,7%			100,0%	7	2,8%

Bāze: respondenti, kuriem ir līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām respondentam piederošajā mežā

Q21. Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā? (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		77	17,9%	348	80,9%	5	1,2%	100,0%	430	100,0%
Reģions	Pierīga	8	18,6%	34	79,1%	1	2,3%	100,0%	43	10,0%
	Vidzeme	34	21,3%	122	76,3%	4	2,5%	100,0%	160	37,2%
	Kurzeme	16	18,0%	73	82,0%			100,0%	89	20,7%
	Zemgale	14	16,1%	72	82,8%	1	1,1%	100,0%	87	20,2%
	Latgale	10	13,3%	65	86,7%			100,0%	75	17,4%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	20,0%	4	80,0%			100,0%	5	1,2%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	5	10,4%	43	89,6%			100,0%	48	11,2%
	5.1 līdz 20.0 ha	23	13,3%	149	86,1%	1	0,6%	100,0%	173	40,2%
	20.1 līdz 99.9 ha	37	23,1%	121	75,6%	2	1,3%	100,0%	160	37,2%
	100.0 un vairāk ha	11	25,0%	31	70,5%	2	4,5%	100,0%	44	10,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	20,0%	4	80,0%			100,0%	5	1,2%

Bāze: respondenti, kuriem ir līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām respondentam piederošajā mežā

Q21. Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā? (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠĀNU)

		Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā?						Kopā		
		Jā		Nē		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		47	18,6%	205	81,0%	1	0,4%	100,0%	253	100,0%
Reģions	Pierīga	5	18,5%	22	81,5%			100,0%	27	10,7%
	Vidzeme	13	22,4%	44	75,9%	1	1,7%	100,0%	58	22,9%
	Kurzeme	12	20,3%	47	79,7%			100,0%	59	23,3%
	Zemgale	11	19,3%	46	80,7%			100,0%	57	22,5%
	Latgale	9	13,4%	58	86,6%			100,0%	67	26,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes			6	100,0%			100,0%	6	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	3	13,6%	19	86,4%			100,0%	22	8,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	12	15,2%	67	84,8%			100,0%	79	31,2%
	20.1 līdz 99.9 ha	18	20,7%	69	79,3%			100,0%	87	34,4%
	100.0 un vairāk ha	13	22,4%	44	75,9%	1	1,7%	100,0%	58	22,9%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	1	14,3%	6	85,7%			100,0%	7	2,8%

Bāze: respondenti, kuriem ir līgums ar kādu mednieku kolektīvu attiecībā uz medībām respondentam piederošajā mežā

Q22. Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas - vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgumu ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu... (MEŽA ĪPAŠNIEKI KOPUMĀ)

		Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas - vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgumu ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu...										Kopā		
		Pilnībā atbalstāt		Drīzāk atbalstāt		Drīzāk neatbalstāt		Nemaz neatbalstāt		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		52	8,9%	86	14,8%	63	10,8%	218	37,4%	164	28,1%	100,0%	583	100,0%
Reģions	Pierīga	5	9,4%	3	5,7%	10	18,9%	22	41,5%	13	24,5%	100,0%	53	9,1%
	Vidzeme	17	8,8%	29	14,9%	23	11,9%	70	36,1%	55	28,4%	100,0%	194	33,3%
	Kurzeme	12	9,8%	17	13,9%	13	10,7%	45	36,9%	35	28,7%	100,0%	122	20,9%
	Zemgale	11	9,6%	18	15,7%	14	12,2%	43	37,4%	29	25,2%	100,0%	115	19,7%
	Latgale	10	8,5%	23	19,7%	8	6,8%	44	37,6%	32	27,4%	100,0%	117	20,1%
	Grūti pateikt/ nav atbildes	2	14,3%	1	7,1%			7	50,0%	4	28,6%	100,0%	14	2,4%
Īpašumā esošā meža platība	Līdz 5.0 ha	7	7,9%	17	19,1%	9	10,1%	27	30,3%	29	32,6%	100,0%	89	15,3%
	5.1 līdz 20.0 ha	26	10,7%	43	17,6%	26	10,7%	79	32,4%	70	28,7%	100,0%	244	41,9%
	20.1 līdz 99.9 ha	14	7,3%	19	9,9%	21	11,0%	82	42,9%	55	28,8%	100,0%	191	32,8%
	100.0 un vairāk ha	5	10,4%	7	14,6%	7	14,6%	24	50,0%	5	10,4%	100,0%	48	8,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes							6	54,5%	5	45,5%	100,0%	11	1,9%

Bāze: visi respondenti

Q22. Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas - vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgums ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu... (MEŽA ĪPAŠNIEKI, KURI 2009. GADĀ PLĀNOJUŠI VEIKT CIRŠANU)

		Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas - vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgums ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu...										Kopā		
		Pilnībā atbalstāt		Drīzāk atbalstāt		Drīzāk neatbalstāt		Nemaz neatbalstāt		Grūti pateikt/ NA		Rindu %	Skaitis	Kol. %
		Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %	Skaitis	Rindu %			
Visi respondenti		30	9,3%	51	15,7%	33	10,2%	131	40,4%	79	24,4%	100,0%	324	100,0%
Reģions														
	Pierīga	2	5,7%	6	17,1%	6	17,1%	14	40,0%	7	20,0%	100,0%	35	10,8%
	Vidzeme	10	12,7%	9	11,4%	8	10,1%	32	40,5%	20	25,3%	100,0%	79	24,4%
	Kurzeme	2	2,7%	15	20,5%	8	11,0%	35	47,9%	13	17,8%	100,0%	73	22,5%
	Zemgale	8	12,3%	6	9,2%	10	15,4%	32	49,2%	9	13,8%	100,0%	65	20,1%
	Latgale	10	11,4%	16	18,2%	2	2,3%	28	31,8%	32	36,4%	100,0%	88	27,2%
	Grūti pateikt/ nav atbildes					1	12,5%	3	37,5%	4	50,0%	100,0%	8	2,5%
Īpašumā esošā meža platība														
	Līdz 5.0 ha	4	10,5%	8	21,1%	6	15,8%	6	15,8%	14	36,8%	100,0%	38	11,7%
	5.1 līdz 20.0 ha	9	8,1%	17	15,3%	9	8,1%	47	42,3%	29	26,1%	100,0%	111	34,3%
	20.1 līdz 99.9 ha	12	11,2%	16	15,0%	9	8,4%	44	41,1%	26	24,3%	100,0%	107	33,0%
	100.0 un vairāk ha	5	8,3%	9	15,0%	7	11,7%	33	55,0%	6	10,0%	100,0%	60	18,5%
	Grūti pateikt/ nav atbildes			1	12,5%	2	25,0%	1	12,5%	4	50,0%	100,0%	8	2,5%

Bāze: visi respondenti

APTAUJAS TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

PĒTĪJUMS	Latvijas meža īpašnieku aptauja
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
MĒRĶA GRUPA	Latvijas meža īpašnieki (meža īpašnieki kopumā; meža īpašnieki, kas 2009. gadā plānojuši veikt ciršanu)
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	900 respondenti (meža īpašnieki kopumā: 500 respondentu; meža īpašnieki, kas 2009. gadā plānojuši veikt ciršanu: 400 respondentu)
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	907 respondenti (meža īpašnieki kopumā: 583 respondenti; meža īpašnieki, kas 2009. gadā plānojuši veikt ciršanu: 324 respondenti)
IZLASES METODE	Nejaušā izlase pēc Valsts meža dienesta sagatavotās datu bāzes
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	CATI (telefonintervijas)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 17.10.2009. līdz 24.10.2009.

Intervētāju skaits	12
Realizēto CATI interviju skaits	907
Kopējais kontaktu skaits	1053
Vidējais intervijas ilgums	6 min. 40 sek.
Garākās intervijas ilgums	24 min. 32 sek.
Īsākās intervijas ilgums	2 min. 20 sek.
Kopējais nerespondences skaits	146

Nerespondences raksturojums

RESPONDENTS NAV SASNIEDZAMS:	<i>Skaitis</i>	Procentuālais sadalījums (%)
Līnija ir aizņemta, neviens neatbild pēc 1+5 atkārtotiem zvaniem	46	31.5
Telefona numuram nav adresāta	33	22.6
Telefona numurs ir mainīts	13	8.9
Adresāts atrodas ārpus uztveršanas zonas	8	5.5
Respondents nav sazvanāms uz datu bāzē norādīto numuru	8	5.5
Telefona numurs neeksistē	38	26.0
KOPĀ	146	100.0

INTERVIJA NAV NOTIKUSI:		
Respondents atteicies piedalīties aptaujā	70	47.9
Respondents nevēlas piedalīties aptaujā laika trūkuma dēļ	30	20.5
Respondents ir slims/ noguris	1	0.7

Pārtraukta intervija (intervijas laikā respondents ir atteicies to turpināt)	9	6.2
Respondents vairs nav meža īpašnieks	20	13.7
Valodas problēmas	16	11.0
KOPĀ	146	100.0

PIEZĪMES PAR PĒTĪJUMA GAITU:

Pētījumā tika izmantota Valsts meža dienesta (VMD) sagatavota datu bāze ar meža īpašnieku kontaktinformāciju (telefona numuriem).

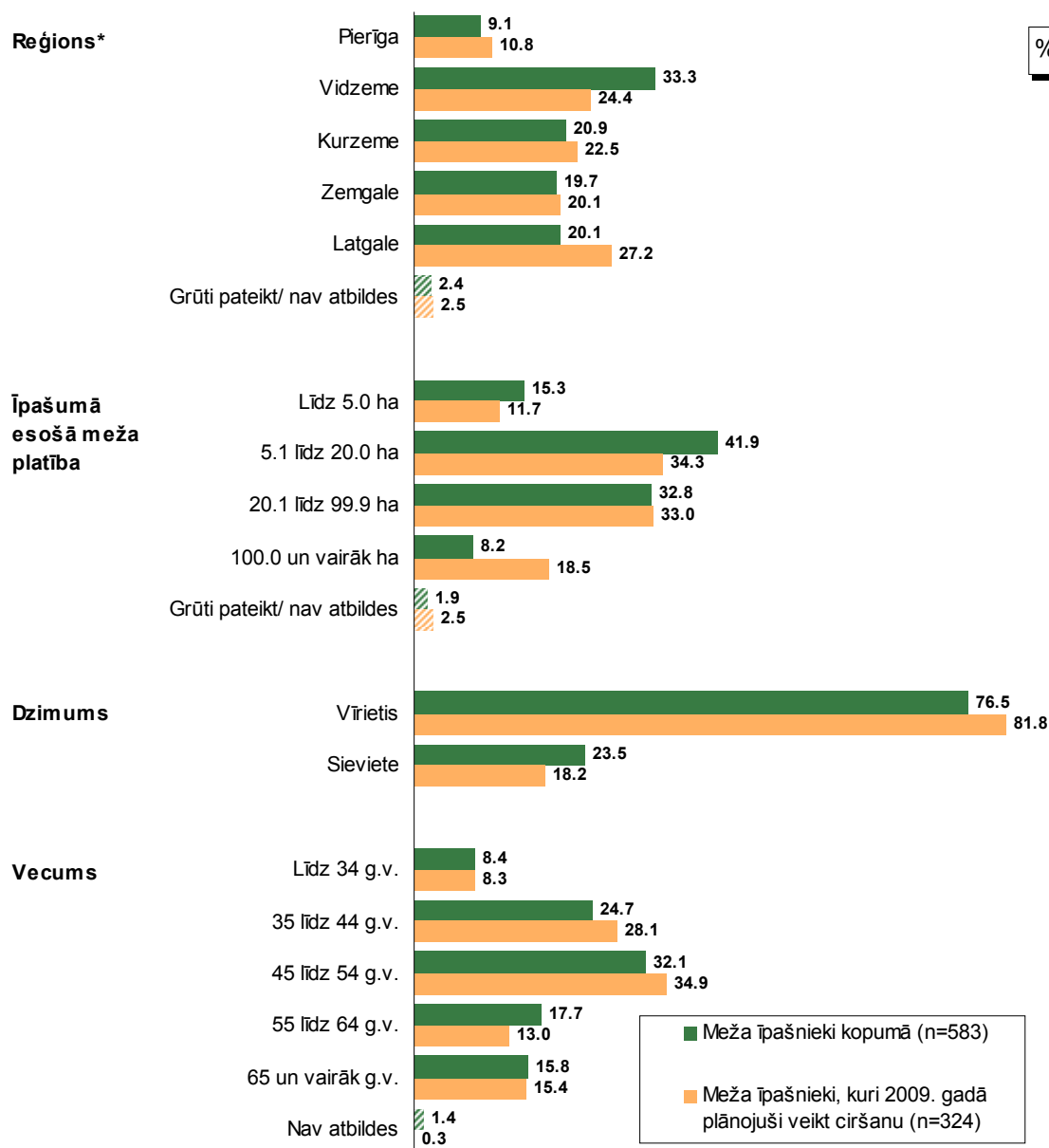
Datu bāzes apjoms (neskaitot kontaktus, kas atkārtojās – tādi kopumā bija 27):

- 544 kontakti grupā *meža īpašnieki kopumā*;
- 436 kontakti grupā *meža īpašnieki, kuri 2009. gadā plānojuši veikt ciršanu*.

Lai iegūtu lielāku respondentu skaitu grupā *meža īpašnieki kopumā*, 165 intervijas tika veiktas, izmantojot pētījuma centra SKDS rīcībā esošo meža īpašnieku kontaktinformāciju, kas tika izmantota, veicot 2008. gada meža īpašnieku aptauju (aptauja tika veikta pēc Meža īpašnieku biedrības pasūtījuma).

Materiālu sagatavoja	Jānis Zoldners
Aptauju vadīja	Agnete Ignāte/ Aivars Augustāns
Datu masīva veidoja	Saiva Brežinska

Respondentu profils

Bāze: visi respondenti

* - *Pierīga* – Alojās novads, Ādažu novads, Babītes novads, Baldones novads, Carnikavas novads, Engures novads, Garkalnes novads, Ikšķiles novads, Inčukalna novads, Jaunpils novads, Kandavas novads, Krimuldas novads, Ķeguma novads, Ķekavas novads, Lielvārdes novads, Limbažu novads, Mālpils novads, Mārupes novads, Ogres novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salacgrīvas novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Sējas novads, Siguldas novads, Stopiņu novads, Tukuma novads.

Vidzeme – Alūksnes novads, Amatas novads, Apes novads, Beverīnas novads, Burtnieku novads, Cēsaines novads, Cēsu novads, Ērgļu novads, Gulbenes novads, Jaunpiebalgas novads, Līgatnes novads, Lubānas novads, Madonas novads, Mazsalacas novads, Naukšēnu novads, Pārgaujas novads, Priekulju novads, Raunas novads, Rūjienas novads, Smiltenes novads, Strenču novads, Valkas novads, Valmieras novads, Varakļānu novads, Vecpiebalgas novads

Kurzeme – Aizputes novads, Alsungas novads, Brocēnu novads, Dundagas novads, Durbes novads, Grobiņas novads, Nīcas novads, Pāvilostas novads, Priekules novads, Rojas novads, Rucavas novads, Saldus novads, Skrundas novads, Talsu novads, Vaiņodes novads, Ventspils novads.

Zemgale – Aizkraukles novads, Aknīstes novads, Auces novads, Bauskas novads, Dobeles novads, Iecavas novads, Jaunjelgavas novads, Jelgavas novads, Jēkabpils novads, Kokneses novads, Krustpils novads, Neretas novads, Ozolnieku novads, Pļaviņu novads, Rundāles novads, Salas novads, Skrīveru novads, Tērvetes novads, Vecumnieku novads, Viesītes novads.

Latgale – Aglonas novads, Baltinavas novads, Balvu novads, Ciblas novads, Dagdas novads, Daugavpils novads, Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Līvānu novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Rugāju novads, Vārkavas novads, Viļakas novads, Viļānu novads, Zilupes novads.

Respondenti varēja nosaukt vairākus reģionus, kuros atrodas viņu meža īpašumi.

STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Statistiskā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošās formulas:

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur :

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistiskās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95 % varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [N] =															
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1500	2000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.0
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.2
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9	1.8	1.6	1.4
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	1.6
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	1.9	1.7
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4	2.3	2.0	1.8
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.1	1.8
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.5	2.2	1.9
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7	2.5	2.3	2.0
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.3	2.0
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8	2.6	2.4	2.1
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.7	2.4	2.1
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9	2.8	2.5	2.2
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.5	2.2

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas + / - procentos **ar 95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no aptaujātajiem Latvijas meža īpašniekiem (respondentu skaits n=583) tiek iegūta mērķa grupa 20.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību var teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir + / - 3.2% robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu "X", ir no 16.8% līdz 23.2%.

Aptaujas anketa

Labdien/ labvakar! Jums zvana ..... un es pārstāvu pētījumu centru SKDS. Pašlaik mēs Meža attīstības fonda finansēta pētījuma ietvaros veicam aptauju, lai noskaidrotu Latvijas mežu īpašnieku viedokli dažādos ar meža apsaimniekošanu saistītos jautājumos, kā arī lai noskaidrotu Latvijas meža īpašnieku plānus tuvākajai nākotnei.

Aptaujas rezultāti tiks izmantoti darbā ar likumdevējiem un izpildvaru, lai veicinātu mežu īpašniekiem labvēlīgas valsts politikas veidošanu.

Jūsu telefona numuru mēs esam ieguvuši no SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”. Intervija aizņems apmēram 5 minūtes un mēs garantējam, ka dati tiks izmantoti tikai apkopotā veidā, tādējādi nodrošinot Jūsu atbilžu anonimitāti.

Mēs būtu ļoti pateicīgi, ja Jūs piekristu piedalīties šajā aptaujā.

Vai šobrīd Jums būtu ērti atbildēt uz aptaujas jautājumiem?

Ja piekrīt – turpināt interviju

Ja šobrīd nav ērts laiks – norunāt laiku, kad varētu atzvanīt

Ja atsakās – beigt interviju

D1. Vai Jūs/ citi Jūsu ģimenes locekļi ir meža īpašnieki?

Jā	1	----- > D2
Nē	2	----- > beigt interviju
Grūti pateikt/ NA	8	----- > D2

D2. Cik hektāri meža ir Jūsu īpašumā?

.....

Nav atbildes/ grūti pateikt 9801

D3. Kurā novadā atrodas Jūsu meža īpašumi?

Gadījumā, ja respondentam ir vairāki īpašumi, vairākos novados, atzīmēt līdz 3 lielākajiem īpašumiem

.....

.....

.....

Grūti pateikt/ NA 9801

Q1. Vai Jūs šogad esat veicis meža ciršanu vai cirsmas pārdošanu?

Jā	1	----- > Q2
Nē	2	----- > Q3
Grūti pateikt/ NA	8	----- > Q3

Q2. Sakiet, lūdzu, kas bija galvenais iemesls tam, ka tieši šogad veicāt koku ciršanu (pārdevāt cirsmu)?

Iespējamās vairākas atbildes

Ciršana bija paredzēta meža inventarizācijas materiālos	1	----- > Q4
Bija mājsaimniecības izdevumi, kurus nevarēja segt no citiem līdzekļiem	2	
Bija nepieciešama malka vai kokmateriāli pašu vajadzībām	3	
Bija vajadzīga nauda kredītsaistību vai parādsaistību kārošanai	4	
Nauda bija nepieciešama lai ieguldītu ar mežsaimniecību nesaistītos biznesa veidos	5	
Cits iemesls, lūdzu, precizējiet	6	

Grūti pateikt/ NA	8	
-------------------	---	--

Q2.x Cits iemesls .....

Q3. Sakiet, lūdzu, vai Jūs jebkad iepriekš esat veicis koku ciršanu Jums piederošajā mežā vai arī pārdevis cirsmu?

Jā	1	----- > Q4
Nē	2	----- > Q5
Grūti pateikt	8	----- > Q5

Q4. Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus? (Grupa 1 – tie, kas šogad ir veikuši ciršanu – jautājumā Q1 atbilde „Jā”)/ **Kādā veidā pārdevāt meža ciršanas rezultātā iegūtos kokmateriālus pēdējā reizē, kad cirtāt mežu?** (Grupa 2 – tie, kas jebkad iepriekš ir veikuši ciršanu jautājumā Q3 atbilde „Jā”)

Ja respondents daļu kokmateriālu ir pārdevis, bet daļu izmantojis savām vajadzībām, tad jautāt, ko darīja ar lielāko daļu kokmateriālu un atzīmēt attiecīgo atbildi

Pārdevu kā augošu mežu (cirsmu)	1
Pats cirtu un dažādos koksnes sortimentus pārdevu dažādiem pircējiem	2
Pats cirtu, bet visus koksnes sortimentus pārdevu vienam pircējam	3
Kokmateriālus nepārdevu, izmantoju tos savām vajadzībām	4
Grūti pateikt/ NA	8

Q5. Vai Jūs plānojat 2010.gadā cirst Jums piederošo mežu vai pārdot cirsmu?

Jā, plānoju	1	----- > Q6
Nē, neplānoju	2	----- > Q7
Grūti pateikt/ NA	8	----- > Q9

Q6 Sakiet, lūdzu, kādu aptuveni apjomu kubikmetros 2010.gadā plānojat cirst vai pārdot kā cirsmu?

Grūti pateikt.... 9801

Pāriet uz Q9

Q7. Kāds ir galvenais iemesls, kāpēc Jūs 2010.gadā neplānojat cirst savu mežu vai pārdot cirsmu?

Iespējamās vairākas atbildes

Nav pieaugušu audžu	1	----- > Q9
Nevaru cirst, jo blakus esošais izcirtums ir atjaunots, bet vēl nav pagājuši 3 gadi	2	----- > Q9
Prognozēju zemas cenas koksnes tirgū	3	----- > Q8
Ienākumi no meža nākošgad man nebūs nepieciešami	4	----- > Q9
Neesmu pārliecināts, vai ir kas cērtams	5	----- > Q9
Cits iemesls, (lūdzu, precizējiet)	6	----- > Q9
Grūti pateikt/ NA	8	----- > Q9

Q7.x Cits iemesls .....

Q8. Par cik latiem vajadzētu palielināties augoša meža cenai, lai Jūs 2010.gadā veiktu meža ciršanu?

Par 1 līdz 2 latiem par kubikmetru	1
Par 3 līdz 5 latiem par kubikmetru	2
Par 6 līdz 10 latiem par kubikmetru	3
Par vairāk nekā 10 latiem par kubikmetru	4
Grūti pateikt/ NA	8

Q9. Sakiet, lūdzu, vai Jūsu īpašumā ir audzes, kurās Jūs nevarat veikt ciršanu, jo nav ceļa, pa kuru varētu tām piekļūt?

Jā, ir	1
Nē, nav	2
Grūti pateikt/ NA	8

Q10. Kādi ir galvenie avoti, no kuriem Jūs iegūstat informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem?

Iespējamās vairākas atbildes

Centrālie laikraksti	1
TV, radio	2
Reģionālie/vietējie preses izdevumi	3
Izdevums „Čiekurs” drukātā versija	4
Izdevuma „Čiekurs” elektroniskā versijā	5
Internets	6
Konsultējaties ar speciālistiem (piemēram, mežniecībā, ar mežsargu, Valsts mežu dienesta Konsultāciju pakalpojumu centrā, ar citiem speciālistiem)	7
Cits avots	8
Grūti pateikt/ NA	98

Q11. Vai Jūs meža īpašuma apsaimniekošanā izmantojat atbalstu, ko sniedz Eiropas Savienības finansējums?

Jā	1	----- > Q12
Nē	2	----- > Q13
Grūti pateikt/ NA	8	----- > Q14

Q12. Kādiem tieši mērķiem Jūs izmantojat šo finansējumu?

Iespējamās vairākas atbildes

Jaunaudžu kopšanai	1
Mazvērtīgo mežaudžu nomaiņai	2
Meliorācijas sistēmu renovācijai	3
Lauksaimniecības zemju apmežošanai	4
Cits mērķis	5
Grūti pateikt/ NA	8

Q13. Kādu iemeslu dēļ Jūs neizmantojat Eiropas Savienības finansējumu?

Iespējamās vairākas atbildes

Neesat dzirdējis par tādu	1
Trūkst pieredzes projekta sagatavošanai	2
Nav naudas sākotnējiem ieguldījumiem	3
Sarežģīta projektu sagatavošana, dokumentācija	4
Cits iemesls	5
Grūti pateikt/ NA	8

Q14. Vai Jūs pēdējo trīs gadu laikā esat pircis kādus ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus no trešajām personām?

Jā	1	----- > Q15
Nē	2	----- > Q16
Grūti pateikt/ NA	8	----- > Q16

Q15. Kādus tieši šāda veida pakalpojumus esat izmantojis?

Iespējamās vairākas atbildes

Cirsmu iestigošana, novērtēšana	1
Meža atjaunošana (stādīšana un kopšana)	2
Audžu kopšana	3
Meža īpašumu novērtēšana	4
Projektu sagatavošana Eiropas Savienības finansējuma saņemšanai	5

Konsultācijas par nodokļiem meža īpašniekam	6
Meža īpašuma pilnīga nodošana apsaimniekošanā kādai firmai	7
Citi pakalpojumi	8
Grūti pateikt/ NA	98

Q16. Kas Jums kā meža īpašniekam šobrīd visvairāk traucē, veicot meža apsaimniekošanu?

Iespējamās vairākas atbildes

Pārlietu ierobežojošie normatīvie akti (likumi, noteikumi)	1
Zināšanu trūkums par mežsaimniecību	2
Zināšanu trūkums par meža ekonomiku	3
Lielais laika patēriņš, lai iegūtu dažādas atļaujas	4
Neskaidrības ar nodokļiem, kas man kā meža īpašniekam jāmaksā	5
Kaut kas cits	6
Nekas netraucē	7
Grūti pateikt/ NA	8

Q17. Sakiet, lūdzu, kāds ir attālums kilometros (kaut vai aptuveni) vienā virzienā no Jūsu dzīvesvietas līdz tuvākajai Valsts meža dienesta mežniecībai vai Valsts meža dienesta klientu apkalpošanas centram?

Grūti pateikt.....9801

Q18. Domājot par meža īpašumu aplikšanu ar nodokļiem, kurš no sekojošiem trīs variantiem Jums kā meža īpašniekam šķiet vislabākais un godīgākais?

Viena atbilde!

Pirmais: Maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli 25% apmērā no ienākumiem, kas gūti no cirsmu vai apaļkoku pārdošanas, bet nemaksāt īpašuma (zemes) nodokli par meža zemi	1
Otras: Maksāt īpašuma (zemes) nodokli no meža zemes, bet nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli	2
Trešais: Nemaksāt ne īpašuma nodokli par meža zemi, ne iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet maksāt fiksētu maksājumu 30 līdz 50 santīmu apmērā par katru nocirsto koksnes kubikmetru	3
Grūti pateikt/ NA	8

Q19. Vai Jums ir līgums ar kādu no mednieku kolektīviem attiecībā uz medībām Jums piederšajā mežā?

Jā	1	----- > Q20
Nē	2	----- > Q22
Grūti pateikt/ NA	8	----- > Q22

Q20. Vai līgumā ir paredzēts, ka Jūs saņemat kādu atlīdzību?

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt/ NA	8

Q21. Vai Jums ir bijušas kādas grūtības vai domstarpības, ar mednieku kolektīvu risinot jautājumus par meža dzīvnieku nodarītajiem postījumiem Jūsu meža īpašumā?

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt/ NA	8

Q22. Kāda ir Jūsu attieksme pret ierosinājumu, ka mežu īpašniekam būtu tikai divas iespējas – vai nu viņš slēdz medību platību nomas līgums ar pirmo mednieku kolektīvu, kas meža īpašniekam to piedāvā, vai arī viņš zaudē tiesības slēgt medību platību nomas līgumu. Vai Jūs šādu ierosinājumu...

Pilnībā atbalstāt	1
Drīzāk atbalstāt	2
Drīzāk neatbalstāt	3
Nemaz neatbalstāt	4
Grūti pateikt/ NA	8

Intervijas nobeidumā, lūdzu, sniedziet īsas ziņas par sevi

D5. Dzimums

Vīrietis	1
Sieviete	2

D6. Kāds ir Jūsu vecums?

(pierakstīt pilnus gadus) .....

Nav atbildes 9801

Līdz to intervija ir galā.
Pateicamies par piedalīšanos aptaujā!

Pielikums Nr. 9

APTAUJAS ANKETA (MMVU)

Meža nozares ekonomiskās situācijas monitorings un novērtējums 2009.gadā

Labdien! SIA "Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts" pēc Zemkopības ministrijas pasūtījuma veic pētījumu par ekonomiskās situācijas monitoringu un novērtējumu meža nozarē, lai noskaidrotu iespējas un draudus, stiprās un vājās puses, esošās un plānotās aktivitātes, ko saskata meža nozares dalībnieki. **Anketu lūgums aizpildīt esošajiem meža nozares dalībniekiem, saglabājot informācijas konfidencialitāti!** Atbildes tiks izmantotas apkopotā veidā, lai parādītu reālo situāciju meža nozarē un izstrādātu rekomendācijas nozares konkurētspējas paaugstināšanai. Tieši tāpēc mums ir ļoti svarīgs Jūsu viedoklis!

Jau iepriekš pateicamies par atsaucību!

1. Atzīmējiet savu komercdarbības veidu?	(1) Zemnieku saimniecība (2) Individuālais komersants (3) Sabiedrība ar ierobežotu atbildu (4) Cits .....
---	--

2. Atzīmējiet savu darbības veidu <i>Iespējams atzīmēt vairākas atbildes</i>	1	Apaļkoku tirdzniecība
	2	Zāģmateriāli
	3	Koksnes tara, paliktņi
	4	Koksnes plātnes (saplāksnis, kokskaidu un kokšķiedru plātnes)
	5	Mēbeles
	6	Namdaru un galdniecības izstrādājumi (koka logi, durvis, līmētie mat.)
	7	Enerģētiskā koksne (granulas, šķelda, malka, briketes)
	8	Citi (dārza mēbeles, koka rotaļlietas u.c.) .....
<i>Piezīmes:</i>		

3. Cik lieli ir Jūsu gada ienākumi no kokapstrādes 2008.gadā un cik plānojat 2009.gadā (latos)?	2008.g. LVL	2009.g. LVL
<i>Piezīmes:</i>		

4. Lūdzu, norādiet 2008.gadā galvenās produktu grupas un to vidējo pārstrādes apjomu mēnesī / gadā? <small>Norādiet pārstrādes laika periodu un pie pārstrādes apjoma mērvienības, piemēram, gab., m3 (ja nepieciešams piezīmes daļā apraksta kā veidojas viena produkcijas vienība)</small>	(1) Produktu grupa ..... Apjoms.....Mērvien. ....
	(2) Produktu grupa ..... Apjoms.....Mērvien. ....
	(3) Produktu grupa ..... Apjoms.....Mērvien. ....
	Neviena nav galvenā, ražoju dažādus produktus mazos apjomos
<i>Piezīmes:</i>	

5. Kāda ir vidējā produkcijas pārdošanas cena 2008. un 2009.gadā? <i>Piezīme: Cena bez PVN</i>	(1) Pārdošanas cena 2008.g. .... LVL 2009.g. LVL
	(2) Pārdošanas cena 2008.g. .... LVL 2009.g. LVL
	(3) Pārdošanas cena 2008.g. .... LVL 2009.g. LVL
<i>Piezīmes:</i>	

6. Par cik plānojas izmainīties pārstrādes apjoms katrā produkta grupā 2009.gadā?	(1) Produktu grupas:.....% (samazināsies, palielināsies, nemainīsies)
	(2) Produktu grupas:.....% (samazināsies, palielināsies, nemainīsies)
	(3) Produktu grupas:.....% (samazināsies, palielināsies, nemainīsies)
<i>Piezīmes:</i>	

7. Kādi ir galvenie iemesli, kādēļ pārstrādes	(1) .....
--	-----------

apjoms 2009.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir palielinājies / samazinājies? <i>Miniet, Jūsaprāt, vismaz 3 iemeslus!</i>	(2) .....
	(3) .....
	(4) .....
Piezīmes:	

8. Kur tiek realizēta saražotā produkcija? <i>Iespējams atzīmēt vairākas atbildes!</i>	(1) Vietējā tirgū (pārdod klientam/ produkciju starpniekam) .....
	(2) Eksportē uz (ierakstiet) .....
	(3) Cits (ierakstiet, piemēram, pašpatēriņam u.c.) .....
Piezīmes:	

9. Cik tika nodarbināti darbinieki uzņēmumā 2008.gadā un 2009.gada 9 mēnešos? Kur tika nodarbināti?	Kopā (2008):	Administrācijā	Ražošanā .....
	Kopā (2009):	Administrācijā	Ražošanā .....
Piezīmes:			

10. Vai Jūs plānojat tuvākajā pusgadā darbinieku skaita samazināšanu/ palielināšanu un par cik % plānojat samazināt/ palielināt?	Jā/nē: Samazināt par .....% Palielināt par .....% Nemainīt
Piezīmes:	

11. Jūsaprāt, kādi ir galvenie iemesli darbinieku skaita izmaiņām uzņēmumā? <i>Miniet vismaz 3 iemeslus!</i>	(1) .....
	(2) .....
	(3) .....
	(4) .....
Piezīmes:	

12. Kāda ir ražošanas pamatlīdzekļu esošā vērtība?	LVL	% no kopējā pamatlīdzekļu vērtības
--	-----------	------------------------------------

13. Vai pēdējā gada laikā uzņēmums ir veicis investīcijas savas darbības attīstībā? Kāpēc?	Jā / Nē (pasvītrot)
	(1) Lai palielinātu savas ražošanas jaudas un apjomu
	(2) Lai uzlabotu produkta pievienoto vērtību
	(3) Lai pārorientētu savu darbību uz citu sektoru
	(4) .....
(5)	
Piezīmes:	

14. Vai uzņēmumā tiek plānots atjaunot / mainīt pamatlīdzekļu sastāvu? Ja jā, tad kas būtu jāatjauno vai jānomaina?	Jā/Nē	....
Piezīmes:		

15. Kā Jūs vērtējat pasūtījuma izpildi 2008. un 2009.gadā un kāda ir situācija ar produkcijas pasūtījumiem tuvākajā pusgadā?	....
Piezīmes:	

16. Jūsaprāt, kādas ir galvenās problēmas meža nozares attīstībai Latvijā? <i>Atzīmējiet 3 galvenās problēmas vai papildināt</i>	(1) Likumdošana un birokrātijas šķēršļi
	(2) Finanšu resursu trūkums
	(3) Grūtības ar produkcijas realizāciju un noieta tirgus atrašanu

ar kādu citu, kura nav minēta šajā sarakstā	(4) Vāja tālākapstrādes sektora attīstība
	(5) Neesmu par to domājis
	(6) Nepietiekamas kompetences
	(7) .....
Piezīmes:	

17. Ko Jūs esat gatavs darīt, lai attīstītu sava uzņēmuma darbību un padarītu savu darbību produktīvāku? <i>Iespējams atzīmēt vairākas atbildes</i>	(1) Mācīties, papildināt savu pieredzi
	(2) Piedalīties organizācijās kā biedrs kopā ar citiem mikro uzņēmumiem
	(3) Aktīvi veidot sadarbību ar citiem mikro uzņēmumiem
	(4) Neesmu gatavs neko attīstīt, pašreiz ir optimāla situācija
	(5) Tuvākā nākotnē plānoju slēgt uzņēmumu, jo .....
	(6) .....
(7)	
Piezīmes:	

18. Kas būtu nepieciešams mainīt, uzlabot, lai uzlabotu mikro uzņēmuma attīstību? <i>Norādiet, jūsuprāt, cik ļoti būtu jāmaina likumdošana, Eiropas Savienības fondu līdzekļu pārdale, kas būtu jāievieš, jāizslēdz vai jāsauglabā utt.</i>	....
Piezīmes:	

19. Atzīmējiet darbības reģionu	Kurzeme 1	Zemgale 2	Vidzeme 3	Latgale 4	Rīga, tā raj. 5
20. Norādiet kontaktinformāciju, ja vēlaties saņemt aptaujas rezultātus?	....				

Paldies par atsaucību un lai jums veicas!